

Затверджую:

«___»_____2020 р.

_____ І. Ключковська

ЗВІТ

**Міжнародного інституту освіти,
культури та зв'язків з діаспорою**

Національного університету «Львівська політехніка»

за 2019 рік

ЗМІСТ

I.	Звіт про наукову діяльність.....	3
II.	Проект «Крок до України».....	4
	1. Навчально-методична робота	4
	2. Проект «Українським суботнім і недільним школам діаспори».....	6
	3. Соціологічне дослідження «Престижність української мови в середовищі іноземних студентів Львова»	7
	4. Семінари.....	8
	5. XII Міжнародна літня школа української мови і культури «Крок до України»	15
	6. Участь працівників МІОКу в Міжнародних конференціях.....	16
	7. Зустрічі в МІОКу	17
	8. Наші візити.....	18
III.	Проект «Назустріч новій хвилі».....	19
	1 Соціологічне дослідження «Молодіжний громадський активізм українських мігрантів у країнах ЄС».....	19
	2. Міжнародна конференція «Громадський активізм українських мігрантів Європи: згуртовані новими викликами».....	20
	3.Участь у інших заходах.....	24
	4. Аналітичні дайджести.....	26
IV.	Проект «Відкриймо для України українську діаспору».....	29
	1. Співпраця зі СКУ, СФУЖО.....	29
	2. Перша Міжнародна Асамблея «Українка у світі: професіоналізм, активізм, традиція».....	30
	3. Виставки	37
	4. Презентації.....	40
	5. Діалоги.....	43
	6. Зустрічі.....	47
V.	Культурно-мистецькі заходи	51
VI.	Інші заходи	56
VII.	Співпраця зі ЗМІ.....	60
VIII.	Робота технічного відділу	64
	Додатки.....	66

Інститут у 2019 році системно займався питаннями світового українства та спрямовував свою роботу на реалізацію проєктів «Крок до України», «Назустріч новій хвилі», «Відкриймо для України українську діаспору», «Культурно-мистецькі заходи».

В 2019 році продовжувалася співпраця МІОКу з Міністерством освіти і науки України, Міністерством закордонних справ України, Верховною Радою України, органами місцевої влади, з нашими співвітчизниками за кордоном, зокрема Світовим Конгресом Українців, Світовою Федерацією Українських Жіночих Організацій, Світовим Конгресом Українських Молодіжних Організацій та багатьма українськими організаціями, громадами, товариствами, об'єднаннями зарубіжжя.

I. Звіт про наукову діяльність

Протягом звітнього періоду в Інституті працювало 8 наукових працівників, з яких 1 сумісник, 1 – доктор наук та 4 – кандидати наук, 1 – в декретній відпустці. Працівники здійснювали наукову роботу в рамках наукового напрямку «Діаспора та міграційні процеси в українському та світовому вимірах: політологічний, економічний, освітній, культурологічний аспект» відповідно до таких зареєстрованих науково-дослідних тем: «Інтеграція України до глобальної міграційної системи» та «Інноваційні підходи до викладання української мови як іноземної».

За звітний рік наукові працівники Інституту підготували та опублікували: 61 наукову працю, з яких 4 – розділи у колективних монографіях, (з них 3 – у зарубіжних), 18 статей у фахових виданнях, 6 – у виданнях, що внесені до наукометричних баз даних, решта – публікації у виданнях, що не внесені до переліку фахових, а також матеріали конференцій.

Працівники Інституту представили 23 доповіді на наукових заходах, у тому числі на 15 міжнародних, з яких 5 – за кордоном. Окрім цього, працівники Інституту взяли участь у 28 наукових та науково-прикладних заходах, 4 з яких були проведені за кордоном.

Протягом звітнього періоду працівниками Інституту було проведено 5 науково-практичних заходів: Міжнародна науково-практична конференція «Громадський активізм українських мігрантів Європи: згуртовані новими викликами» 24 жовтня 2019 р.; Міжнародний науково-практичний семінар «Українська мова як іноземна: пошук інновацій крізь призму досвіду викладання інших мов» 28 березня 2019 р.; Міжнародний науково-практичний семінар «Питання сертифікації української мови як іноземної для дітей: вивчення досвіду інших мов» 29 травня 2019 р.; Міжнародний науково-практичний семінар «Українська мова як іноземна: літературні межі та щоденна комунікація молоді» 7 листопада 2019 р.; Міжнародний науково-практичний семінар «Українська мова як іноземна у професійній діяльності» 5 грудня 2019 р.

У рамках укладеного Меморандуму про співпрацю зі Світовою Федерацією Українських Жіночих Організацій (СФУЖО) Інститут організував та провів Першу Асамблею «Українка у світі: професіоналізм, активізм, традиція» (1-4 вересня 2019 р.) за участю 250 учасниць з 27 країн.

Протягом звітнього періоду наукові працівники МІОКу перебували у 3 закордонних відрядженнях у Італії (Рим) та Швеції (Стокгольм), з яких 2 відрядження - для участі в методологічному семінарі та 1 відрядження – тренінг в рамках проєкту «Будівництво мостів, розбиття стін: управління кризою біженців у Європі» за програмою Erasmus+ .

II. Проєкт «Крок до України»

Одним із пріоритетних напрямів роботи Інституту є освітній, який ми реалізовуємо через співпрацю з українськими закордонними закладами, які головним своїм завданням ставлять збереження національної ідентичності молодого покоління українців. Співпраця МІОКу з цими школами полягає у залученні їх до низки проєктів, які здійснюються у рамках освітнього проєкту «Крок до України», що був започаткований у відповідь на потребу українознавчих осередків світу у сучасному якісному навчально-методичному забезпеченні з української мови як іноземної (УМІ) та призначений для задоволення освітніх потреб українців за кордоном.

Протягом цього року у рамках проєкту «Крок до України» МІОК працював за такими напрямками:

1. Навчально-методична робота

- **Освітньо-інформаційний портал «Крок до України»**

Відповідно до Наказу Міністерства освіти та науки України № 989 «Про затвердження Плану заходів Міністерства щодо підтримки закордонних українців у сфері загальної середньої освіти на 2016-2020 роки» Міжнародний інститут освіти, культури та зв'язків з діаспорою Національного університету «Львівська політехніка» (МІОК) здійснював протягом 2019 навчального року покладені на нього зобов'язання, зокрема оновлював портал «Крок до України». МІОК систематично наповнює навчально-методичними матеріалами освітній портал «Крок до України» (<http://krok.miook.lviv.ua/uk/>), мета якого – зробити процес навчання української мови як іноземної ефективним, завдяки сучасним інтерактивним матеріалам, призначеним для самостійної роботи та доступними в онлайнрежимі, а також цікавим методичним розробкам для викладачів. Підрубрики розділів «Вчителям», «Студентам» «Дітям» доповнено новими матеріалами, зокрема:

У підрубриці «Мої друзі» замінено оновленими версіями уроки:

Урок 7. «Буква Д»;

Урок 8. «Буква Е»;

Урок 9. «Буква Є»;

Урок 10. «Буква Ж»;

Урок 11. «Буква З»;

Урок 12. «Буква и».

В підрубрику «Веселий словничок» додано матеріали:

«На зупинці»

«В кімнаті»

В підрубрику «Комікси» додано матеріали:

«В цирку»

В підрубрику «Кіно» додано трейлери та інформацію про 3 фільми:

«Гірки жнива»;

«Кіборги»;

«Сторожова застава»;

У підрубрику «Слуханка» додано ілюстративні фото до 18 розділів аудіокниги «Автостопом по Україні»:

Розділ.13;

Розділ.14;

Розділ.15;

Розділ.16;

Розділ.17;

Розділ.18;

Розділ.19;

Розділ.20;

Розділ.21;
Розділ.22;
Розділ.23;
Розділ.24;
Розділ.25;
Розділ.26;
Розділ.27;
Розділ.28;
Розділ.29;
Розділ.30.

В підрубрику «Методичка» додано статті працівників МІОКу:

- ✓ Роль апробації в процесі створення навчально-методичного забезпечення для українознавчих шкіл за кордоном;
- ✓ Пісня-відеокліп в основі заняття з української мови як іноземної для дітей;
- ✓ Заняття з української мови як іноземної для дітей на основі анімованих пісенних текстів.

У розділ сайту «Літні школи» додано інформацію:

Міжнародна літня школа україністики «Крок до – України» – 2019 (Львів):

- загальна інформація;
- програма;
- світлини;
- відгуки.

Анонс Міжнародної літньої школи україністики «Крок до – України» – 2020 (Львів).

• Підручник «Ключ до України: міста і люди»

Підготовано матеріали до підручника «Ключ до України: міста і люди» у двох частинах, перша з яких містить 6 розділів, друга – 7. Першу частину апробовано у ВНЗ України та українознавчих суботніх і недільних школах за кордоном.

Підручник є прикладом навчальної моделі «3 в 1», в якій інтегровано завдання, спрямовані на вивчення української мови як іноземної та пізнавальні матеріали з Історії України й української культури (літератури, музики, театру, мистецтва, тощо).

Видання сприятиме розвитку комунікативних навичок і вдосконаленню читання іншомовців. Матеріали для читання доповнено різнотипними дотекстовими й післятекстовими вправами, спрямованими на закріплення лексичного матеріалу та збільшення словникового запасу іншомовців, а також комунікативно-зорієнтованими інтерактивними завдання творчого характеру, рекомендованими для роботи у групах і парах. Тексти за складністю відповідають рівню B2.

• Проєкт «Мистецькі прогулянки з МІОКом»

Проєкт «Мистецькі прогулянки з МІОКом» – серія відеоінтерв'ю з найзнаковішими сучасними українськими митцями – літераторами, художниками, композиторами, музикантами, режисерами, акторами.

Мета:

- 1) показати Україні та світові модерну українську культуру в постатях тих, хто її творить;
- 2) створити оригінальний матеріал для вивчення української мови як іноземної через написання вправ до відзнятих відеороликів.

Кожна зустріч-«прогулянка» відбувалася в новому місці, кожен новий гість розкрив нову грань нашої культури. Виставлятимемо повну версію інтерв'ю і невеличкі уривки, до яких додаватимемо комплекс вправ на аудіювання.

Родзинкою наших інтерв'ю стало розкриття особистостей не в тумані патетичних од, а в живому, доступному і цікавому для розумного глядача/слухача спілкуванні між ведучим та гостями. Формат «прогулянки» передбачає постійне КРОКування до нових знань, що доповнить серію підручників для вивчення української мови як іноземної «Крок», над якими працює МІОК, та наш проєкт «Крок до України». Кожне питання – крок правою, кожна відповідь – крок лівою.

Серед перших потенційних героїв програми: Ігор Калинець, Лев Скоп, Роман Яців, Андрій Содомора, Мар'яна Савка, Наталка Половинка, Катерина Міхаліцина, Галина Крук, Богдан Стригун, Маркіян Іващишин, Микола Береза (директор театру Курбаса), Юрій Чопик, Назар Федорак... Почали зі Львова, але заплановано перейти до нових міст і місць.

Цьогоріч вийшли передачі за участю Ігоря Калинця, Наталії Половинки, Галини Крук, Оксани Забужко, Марка Стеха. Цього року було записано дві серії навчального проєкту. Для зручності тих, хто вивчає українську, плануємо зробити українські та англійські субтитри.

Паралельно іде робота над створенням навчальних вправ для відео.

- **Підручник «Крок до України: Велич малих міст»**

Здійснено відбір містечок і поселень України (загалом 33 позиції), цікавих своєю унікальною природою, історією, відомими постатями та мистецькими явищами. Проаналізовано і класифіковано ці міста за трьома категоріями: Україна історична; Україна мистецька; Україна унікальна. Відповідно до напрацьованого матеріалу продумано концепцію і структуру майбутнього підручника з української мови як іноземної «Крок до України: Велич малих міст» (Рівень B2).

- **Підручник «Ключ»**

Продовжено роботу над підручником «Ключ» з вивчення української мови як іноземної на рівні володіння мовою B2. Апробовано десять уроків на заняттях з учасниками Міжнародної літньої школи україністики «Крок до України».

- **Підручник для навчання української мови як іноземної «Стрибок» для дітей**

Розроблено матеріали до підручника з вивчення української мови для дітей «Стрибок» (рівень A1-A2). Розроблено 7 уроків.

2. Проєкт «Українським суботнім і недільним школам діаспори»

Проєкт «Український освітній всесвіт: інтерактивна карта та форум вчителів українських шкіл вихідного дня за кордоном».

- **Портал «Український освітній всесвіт»**

За звітний період було зроблено усе необхідне (і все, що в силах МІОКу) для просування ідеї реалізації порталу «Український освітній всесвіт» (інтерактивна карта та форум українських суботніх шкіл), а саме:

- ✓ напрацьовано базу контактів українських суботніх та недільних шкіл у світі;
- ✓ розроблено концепцію порталу;
- ✓ розглянуто можливі джерела фінансування;
- ✓ подано заявку на фінансування до Українського культурного фонду;
- ✓ розміщено проєкт на краудфандинговій платформі Startera.org.ua;

(Здійснено 3 розсилки інформації про спільнокошт в українські суботні та недільні школи. Надіслано листи-прохання до українських діаспорних кредитівок про фінансову підтримку проєкту. Змонтовано відеозаписи на підтримку проєкту від визначних лідерів діаспори).

3. Соціологічне дослідження «Престижність української мови в середовищі іноземних студентів Львова»

Кількісне соціологічне дослідження «Престижність української мови в середовищі студентів-іноземців Львова» проводилось з метою аналізу функціонування української мови серед іноземців у Львові. У опитуванні звернули увагу на мотивацію вивчення української мови, сфери її використання, методи вивчення та мовні практики, які здійснюють іноземні студенти.

В опитуванні, яке проводилось серед іноземних студентів I – V курсів денної форми навчання ЛНМУ ім. Данила Галицького, НУ «Львівська політехніка», ЛНУ ім. Івана Франка від 10 до 25 квітня 2019 року, взяло участь 400 респондентів. Для реалізації дослідження була застосована багатоступенева ймовірнісна вибірка. На першому щаблі здійснена стратифікація відповідно до університетів, на другому – до факультетів, на третьому – до курсів, на четвертому здійснено гніздовий відбір академічних груп, на п'ятому – простий відбір студентів. Статистична похибка вибірки (з довірчою ймовірністю 0,95 та без урахування дизайн-ефекту) не перевищує 4,2%.

Анкети були розроблені як українською, так і англійською мовами. Респондентам пропонували обрати ту, якою їм буде зручніше заповнювати.

Результати дослідження показали, що українська мова виконує функцію мови міжнародного спілкування в середовищі іноземних студентів Львова. Однак в академічному середовищі мовою спілкування здебільшого є англійська, а за місцем проживання студентів – їхня рідна мова.

Майже половина (47,2%) студентів володіє українською мовою на середньому рівні, читає тексти середньої складності та загальної тематики. Кожен третій (33%) спілкується і читає зі словником, тобто має доволі низький рівень.

Більше ніж половина з числа опитаних студентів-іноземців спілкуються українською щодня (55%). Більшість студентів-іноземців у Львові розмовляє українською та найчастіше робить це, коли спілкується з українцями (75,8%). Іноземні студенти спілкуються нею в магазинах і супермаркетах (90,2%), дещо рідше – у закладах громадського харчування (82,2%), громадському транспорті (81,8%) і закладах охорони здоров'я (68%). Трохи більше ніж третина опитаних використовує українську в університеті (35,6%) і дещо менше – в інтернеті (28,1%) та в місцях свого проживання (27,6%). Втім, іноземні студенти не виявляють особливого інтересу до українськомовної музики, фільмів, відео, театру.

Чи не всі респонденти вживають українські слова, як із літературної мови, так і зі сленгу, діалекту та «суржику» у мовленні іншою мовою (рідною або англійською). Найчастіше респонденти вживають їх під час фатичної комунікації (послугуються фразами, що вживаються для етикету).

Студенти оцінюють свій рівень мотивації вивчати українську мову на 6,38 балів (середнє значення) за шкалою від 0 до 10, де 0 – зовсім не маю мотивації вивчати українську мову, 10 – маю дуже велику мотивацію вивчати українську мову (7 – значення медіани).

Існує кореляція між віком та мотивацією вивчати українську мову – зацікавлення до навчання української найбільше в першокурсників, а чим старший студент – тим нижче у нього бажання вчити українську. Закономірно, результати дослідження засвідчують, що рівень комфорту перебування в Україні вищий у студентів, які мають більшу мотивацію вивчати українську та оцінюють її перспективи як мови, якою послугувуватимуться в майбутньому. Можливість

скласти іспит й отримати сертифікат про рівень володіння українською мовою як іноземною відповідно до міжнародних стандартів сприятиме збільшенню кількості охочих вивчати мову.

У подальшій науковій роботі можемо простежувати динаміку змін щодо престижності української серед іноземців в Україні, торкаючись інших сфер – не лише освітньо-навчальної.

Презентація дослідження відбулася в рамках семінару «Українська мова як іноземна: літературні межі та щоденна комунікація молоді».

Інформацію про дослідження можна переглянути за посиланням на сайт <http://miok.lviv.ua/?p=17759>

Додаток №2

4. Семінари:

4.1. Організовано та проведено у Львівській політехніці:

- **Семінар «Українська мова як іноземна: пошук інновацій крізь призму досвіду викладання інших мов»**

28 березня в приміщенні НУ «Львівська політехніка» відбувся міжнародний науково-практичний семінар «Українська мова як іноземна: пошук інновацій крізь призму досвіду викладання інших мов».

Цією подією МІОК започаткував серію щорічних заходів, присвячених проблемам викладання української мови як іноземної. Подію організовано в контексті нової державної мовної політики, спрямованої на поширення української мови в Україні і за кордоном.

До гостей семінару з вітальними словами звернулася директорка МІОКу, к. пед. н., доц. Ірина Ключковська та Почесна Консулка Канади в Україні Оксана Винницька-Юсипович.

Ірина Ключковська у своїй промові наголосила на трьох важливих аспектах української мови як іноземної: «Цей напрям є важливою складовою зовнішньої політики нашої держави, оскільки мова – потужний фактор зміцнення і утвердження авторитету нашої держави за кордоном. В основі нашого проєкту «Крок до України» – системний підхід. Позаяк цей напрям – сукупність різних елементів, що пов'язані між собою і створюють цілісну систему. Наш семінар перший із чотирьох запланованих, що стануть підґрунтям знакової події 2020 року – VI Міжнародної конференції «Українська мова у світі». Сьогодні важливо напрацювати нові ідеї, що ляжуть в основу інноваційного продукту в галузі УМІ. І саме тому ми запросили іноземні мовні центри: «Альянс Франсез», Центр німецької мови, Центр грецької мови і культури, Центр іспаністики, Львівський корейський центр «Ханмаді», Українсько-японський центр, що мають безцінний досвід викладання іноземних мов».

Оксана Винницька-Юсипович ознайомила учасників семінару з історією формування мовної політики в Канаді та зацентрувала на сучасних аспектах викладання української мови за кордоном: «Українська мова набуває щоразу більшої популярності в міжнародній дипломатії. Тому сьогодні так важливо володіти найточнішою інформацією про основні напрацювання в царині викладання української мови з метою її популяризації».

Захід мав на меті започаткувати важливий діалог між центрами з вивчення різних мов (української, французької, німецької, іспанської, італійської, норвезької, шведської, польської, японської, корейської) і використовувати досвід для викладання української як іноземної. Наталія Петрашук, к. філол. н., доц., керівниця Центру німецької мови у Львові зауважила: «Зокрема такий захід дає можливість наблизити стандарти з УМІ до міжнародних, популяризувати українську мову та збільшувати кількість осіб, які нею володіють чи хочуть її вивчати».

Зокрема фахівці зійшлися на спільній думці щодо ефективності комунікативного та культурологічного підходів у викладанні мови як іноземної. Так к. іст. н., доц., президент ГО

«Альянс Франсез» м. Львова Василь Кметь наголосив на продуктивності міжкультурного спілкування: «Низка спільно організованих літературних вечорів, зустрічей, літніх шкіл створює живий мовленнєвий простір для інтенсивного мовного й загалом культурного взаємозбагачення». Ірина Багмут, лекторка української мови та літератури Сегедського наукового університету в Угорщині, розповіла про методику дворівневої синхронності у викладанні української мови як іноземної.

З особливостями викладання української мови за кордоном поділилися викладачі: Оксана Лернатович (Пітсбурзький університет у США), Ірина Збир (Корейський університет іноземних мов Хангук у Кореї), Тетяна Оуєргі (Міжшкільний Пункт Навчання Української Мови в Польщі). Викладачки розповіли, які досягнення і прогалини є у сфері викладання української мови як іноземної, а також поділилися досвідом сертифікації знань.

Під час семінару відбулося обговорення питань сертифікації та стандартизації УМІ на сучасному етапі.

Данута Мазурик, к. філол. н., доц. кафедри українського прикладного мовознавства Львівського національного університету ім. І. Франка, одна зі співавторів Стандартизованих вимог до рівнів володіння українською мовою як іноземною А1–С2, зазначила: «Незважаючи на те, що ми маємо Стандарт, який є результатом багаторічної праці, необхідно створити відповідні умови для його ефективного впровадження. Для того, щоб іноземці могли підтвердити свої знання, потрібно укласти тести та забезпечити умови для тестування і перевірки тестів. Важливо розмежувати ці три площини: укладання тестів, тестування і перевірку знань. Однією з проблем є відсутність фахівців, які мали б працювати в цих сферах».

Тож фахівці в галузі методики викладання української мови як іноземної у своїх виступах, опираючись на багаторічний досвід, окреслили основні здобутки та проблеми в цій царині, а також сформулювали основні вектори подальшого руху.

- **Міжнародний науково-практичний семінар «Питання сертифікації української мови як іноземної для дітей: вивчення досвіду інших мов»**

29 травня в приміщенні НУ «Львівська політехніка» відбувся Міжнародний науково-практичний семінар «Питання сертифікації української мови як іноземної для дітей: вивчення досвіду інших мов», організований Міжнародним інститутом освіти, культури та зв'язків з діаспорою. Це другий із серії запланованих цього річчя заходів, присвячених викладанню української мови як іноземної.

Під час першого семінару («Українська мова як іноземна: пошук інновацій крізь призму досвіду викладання інших мов», 28 березня 2019 р.) учасники говорили про те, що досвід інших країн світу щодо запровадження стандартизації та сертифікації мови як іноземної є дуже важливим для української мови. Наразі в Україні розроблені та затверджені Стандартизовані вимоги до рівнів володіння українською мовою як іноземною А1–С2 для дорослих, триває розробка сертифікаційного іспиту для іноземців. А от питання стандартизації та сертифікації знань осіб до 17 років є невирішеним.

Як засвідчили результати соціологічного дослідження українського шкільництва за кордоном, яке у 2017 – 2018 році проводив колектив МІОКу, та висновки Першого світового форуму українознавчих суботніх і недільних шкіл (17–22 серпня 2018 року), участь в якому взяли вчителі зі 36 країн світу, питання сертифікації знань дітей з української мови як іноземної є особливо актуальним сьогодні. Тому МІОК ініціював семінар, який став стартовим майданчиком для вирішення цієї проблеми. Мета семінару – вивчити досвід стандартизації та сертифікації мови як іноземної для дітей від фахівців, які проводять сертифікаційні іспити з французької, англійської та польської мов, для формування рекомендацій щодо створення відповідних центрів сертифікації з УМІ.

У вітальному слові, заступниця директора МІОК, к. е. н. Оксана П'ятковська наголосила на тому, що цей процес є тривалим. Наприклад, для того, щоб у 2018 році було прийнято Стандартизовані вимоги до рівнів володіння українською мовою як іноземною А1–С2, ще з

2006 року на конгресах, конференціях, зокрема Міжнародній науково-практичній конференції «Українська мова у світі», семінарах, парламентських слуханнях і нарадах розглядали питання стандартизації української мови як іноземної.

Семінар складався з двох частин. У першій – фахівці з центрів вивчення мов розповіли, яким чином діти можуть підтвердити свої знання з французької, англійської чи польської мов. За словами Наталії Миколаєвич-Джуман, викладачки ГО «Альянс Франсез», перший свій диплом, який засвідчує знання із французької мови як іноземної на рівні A1, діти можуть отримати у 7 років (DELT Prim). Цей диплом видає Міністерство освіти Франції. Термін дії – необмежений. Вимоги до іспиту та форма його проведення враховує вікові особливості дітей. Також є іспити для підлітків (12 – 17 років), успішне складання яких засвідчує володіння французькою як іноземною на рівні B2.

Ольга Ждан, методистка Кембриджського центру Агенції іноземних мов «Руна», розповіла, що перший іспит з англійської як іноземної, так само як і з французької, можна скласти у 7 років. Іспит складається з аудіювання, читання тексту, письма та усного мовлення. Для того, щоб підготуватися до іспиту є значна кількість навчально-методичних матеріалів та онлайн ресурсів.

Іншу ситуацію можна спостерігати щодо польської мови, на чому наголосила Юлія Бойко, директорка Культурно-просвітницького Центру ім. Корнеля Макушинського польської громади міста Стрия. У Польщі питаннями стандартизації та сертифікації мови як іноземної почали займатися з 2004 року. Для цього при Міністерстві освіти Польщі було створено Державну комісію оцінювання знань польської мови як іноземної. Сертифікаційний іспит могли скласти тільки дорослі. З 2015 року, у відповідь на запит суспільства, була запроваджена сертифікація для підлітків. Сьогодні іспит з польської як іноземної можуть скласти особи від 14 років, які бажають отримати сертифікат про рівень володіння польською як іноземною B1 або B2. Іспити на рівень володіння A1 і A2 не проводять. Вимоги до іспиту однакові як і для підлітків, так і для дорослих.

У другій частині семінару завдяки скайп-зв'язку до розмови долучилися вчителі українських шкіл вихідного дня і наголосили на необхідності стандартизації та сертифікації знань з української мови як іноземної. Адже сертифікат з української мови як іноземної може послужити важливим мотиваційним чинником для дітей. У семінарі взяли участь вчителі Української недільної школи при товаристві «Українсько-грецька думка» (Афіни, Греція), Любов Любчик, вчителька української мови та літератури Української школи святого Володимира (Париж, Франція) та Марія Семенюк, директорка Суботньої української школи (Лондон, Великобританія). Христина Піхманець, академічна заступниця директора Суботньої школи українознавства (Нью-Йорк, США), підкреслила те, що першим етапом у сертифікації знань дітей повинно бути чітке усвідомлення того, яку мову вивчають діти в українських школах вихідного дня за кордоном. Чи це їхня рідна мова, чи друга рідна, чи іноземна?

Продуктивний обмін думками, активні дискусії, до яких долучилися наукові співробітники МІОКу та вчителі іноземних мов зі шкіл Львова, підтвердили важливість обговорення теми та необхідність подальшої роботи у цьому напрямку.

- **Міжнародний науково-практичний семінар «Українська мова як іноземна: літературні межі та щоденна комунікація молоді»**

7 листопада в головному корпусі Львівської політехніки з нагоди Дня української писемності та мови МІОК організував та провів Міжнародний науково-практичний семінар «Українська мова як іноземна: літературні межі та щоденна комунікація молоді». Це вже третій із циклу щогорічних семінарів, присвячених проблематиці викладання та вивчення української мови як іноземної (УМІ).

Метою заходу було дослідити особливості інтеграції іноземних студентів до щоденного українськомовного соціуму та студентської спільноти, дослідити поширеність української мови та використання сленгу в середовищі іноземних студентів вишів Львова.

Із вітальним словом до гостей звернулася Ірина Ключковська, к. пед. н., доц., директорка МІОКу, та зазначила, що зараз в Україні вже є певні досягнення в галузі української мови як іноземної, зокрема затверджено Стандартизовані вимоги до рівнів володіння УМІ, розпочато процес розробки іспиту на рівень володіння УМІ для осіб, які хочуть отримати українське громадянство, проте ще є багато питань, які потрібно вирішувати на державному рівні. Тому проведення наукових заходів, зокрема конференцій, семінарів та круглих столів є важливою передумовою для напрацювання рекомендацій до органів виконавчої та законодавчої влади в галузі мовної політики щодо поширення української мови як іноземної, яку розглядаємо як важливий елемент м'якої сили.

У фокусі роботи семінару було представлення результатів соціологічного дослідження «Престижність української мови в середовищі іноземних студентів», яке у 2019 році провів колектив МІОКу серед студентів-іноземців трьох вишів Львова: Національного університету «Львівська політехніка», Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького та Львівського національного університету імені Івана Франка.

Презентацію провели працівники МІОКу – Вікторія Гойсан, соціологиня, та Назар Данчишин, молодший науковий співробітник.

Вікторія Гойсан у своєму виступі детально проаналізувала відповіді респондентів, зокрема зосередила увагу на таких моментах: країнах походження іноземних студентів; університетах Львова, у яких навчається найбільша кількість іноземців; питаннях мотивації студентів до вивчення української мови; питаннях сертифікації УМІ; перспективах застосування УМІ в майбутньому. Цікавою є кореляція між бажанням мати сертифікат з УМІ та рівнем мотивації до вивчення української мови – у тих, хто бажає мати сертифікат з УМІ є вищий рівень мотивації до вивчення мови.

Назар Данчишин зауважив, що за результатами дослідження, українська виконує функцію мови міжнародного спілкування в середовищі іноземних студентів Львова. Також українською здебільшого послуговуються в громадських місцях – транспорті (81,8%), крамницях (90,2%), кав'ярнях і ресторанах (82,2%), закладах охорони здоров'я (68%). Натомість в академічному середовищі мовою спілкування зазвичай є англійська – 67,6%, а за місцем проживання студентів – їхня рідна мова (67,6%). На думку Назара Данчишина, це – наслідок того, що більшість навчальних курсів у вишах читають англійською, а більшість студентів-іноземців не зацікавлені залишатися в Україні по завершенні навчання в університеті, тож і високої мотивації поглиблювати знання української не мають.

Тетяна Єщенко, к. філол. н., завідувачка кафедри українознавства Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького, у якому навчається найбільша кількість іноземних студентів у Львові, продемонструвала відео за участю іноземних студентів.

Опісля відбулося жваве обговорення. Наталія Гірна – к.і.н., доцентка кафедри українознавства Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького, звернула увагу на те, що до курсу УМІ потрібно додати курс українознавчих предметів або історії України. На необхідності пояснення сленгу та інших мовних явищ в іншомовній аудиторії задля використання та розуміння у побуті наголосили Ольга Сорока, к. філол. н., наукова співробітниця МІОКу, та Андріяна Баран, викладачка Школи української мови та культури Українського католицького університету. Андрій Моторний, к. філол. н., завідувач Підготовчого відділення для іноземних громадян НУ «Львівська політехніка», проаналізував досвід іноземних держав щодо мотивації іноземців до вивчення мови країни навчання і навіть приклад держав, у яких іноземці на платній основі вивчають мову країни навчання, а потім мають змогу на загальних підставах вступати на безоплатне навчання. Також до дискусії долучилися співробітники МІОКу: Оксана Горда, к. філол.н., старша наукова співробітниця, Оксана Трумко, к. філол.н., наукова співробітниця та Наталя Мартинишин, провідна фахівчиня.

Учасники семінару також переглянули відеозвернення Хеміссі Ремаїлі, співробітника Посольства України в Алжирі, який підкреслив необхідність промоції української мови за кордоном та продемонстрував стенд Посольства України на виставці шкіл та мов у Алжирі.

Семінар дав можливість не лише ознайомитися зі сучасним станом вивчення УМІ серед студентів з інших країн, але й обговорити питання методики викладання та доцільності вивчення сленгу й діалекту. Учасники констатували необхідність вироблення державної мовної політики та популяризації української мови за межами України.

- **Міжнародний науково-практичний семінар «Українська мова як іноземна у професійній діяльності»**

5 грудня в головному корпусі Львівської політехніки МІОК організував та провів Міжнародний науково-практичний семінар «Українська мова як іноземна у професійній діяльності». Це четвертий із циклу щорічних семінарів Інституту, присвячених проблематиці викладання та вивчення української мови як іноземної (УМІ).

Метою заходу було обговорити та з'ясувати особливості викладання української мови як іноземної у професійно орієнтованій аудиторії.

Семінар розпочався з вітальних виступів: Лілія Жук, докторка економічних наук, проректорка з науково-педагогічної роботи та стратегічного розвитку Національного університету «Львівська політехніка», зазначила, що для Університету дуже важливо бути включеним у процеси розвитку галузі УМІ, зокрема мати в своїй структурі таку потужну інституцію як МІОК, який на найвищому рівні систематично працює для просування питань, що стосуються української мови. Про важливість роботи МІОКу в цьому напрямі, зокрема про круглі столи, організовані у Комітетах Верховної Ради України, говорила у своєму виступі Оксана Юринець, к. е. н., професорка кафедри зовнішньоекономічної та митної діяльності Інституту економіки і менеджменту Національного університету «Львівська політехніка», народна депутатка Верховної Ради України VIII скликання. На питання чи допомагає українська мова «створити себе» в професійній сфері, Оксана Юринець однозначно відповіла «так», наголосивши, що потрібно ламати стереотипи і сприймати українську мову належно, як дипломати рівня Дональда Туска, який будучи з візитом в Україні, виступав українською мовою. Ірина Ключковська, к. пед. н., директорка МІОКу, наголосила на прямій залежності розв'язання питань, що стосуються УМІ, від рішень Верховної Ради. «Завдяки нашій співпраці з Оксаною Юринець у Верховній Раді було закладено міцні підвалини щодо зміцнення позицій української мови. Та чи продовжуватиме теперішня влада цей курс? Від цього буде залежати зокрема й те, чи звучатиме українська мова у світі, чи популяризуватимуть її іноземці, які навчалися в Україні іншою мовою. Якщо ми не відстоїмо своє право навчати українською, то втратимо дуже багато» – підсумувала директорка МІОКу.

Від вітальних слів учасники семінару перейшли безпосередньо до обговорення питань викладання УМІ в професійній сфері. Першою ділилася досвідом Ольга Гриценко, к. філол. н., старша викладачка кафедри мовної підготовки Запорізького державного медичного університету. Доповідачка розповіла про особливості викладання УМІ студентам-медикам, про дієві методики, використання електронних комплексів, онлайнтестування. Змістовну презентацію колеги доповнила Тетяна Єщенко, к. філол. н., завідувачка кафедри українознавства Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького, коментарем про необхідність узагальнення досвіду викладачів медичних університетів і створення підручника для спільного користування.

Про викладання української мови студентам-іноземцям гуманітарних спеціальностей розповіла Ганна Швець, к. філол. н., доцентка кафедри української та російської мов як іноземних Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Пані Швець зазначила, що найбільш проблемною є організація навчального процесу, зокрема об'єднання в групах студентів, які навчаються на різних спеціальностях. Доповідачка окреслила етапи дуже складного шляху, який передуватиме зануренню студента у мовне середовище, і наголосила,

що оптимізація навчальних планів для іноземців, навіть, якщо вони навчаються в одній групі з українцями, є просто необхідною.

Досвідом викладання УМІ студентам технічних спеціальностей поділилася Ірина Зозуля, к. пед. н., доцентка кафедри мовознавства Вінницького національного технічного університету. Доповідачка розповіла про труднощі іноземців в процесі засвоєння термінів, про відсутність перекладних термінологічних словників, про проблему перекладу аббревіатур. Пані Зозуля констатувала, що певний рівень фахового мовлення у студентів-іноземців з'являється приблизно на третьому курсі навчання. І найбільш ефективним на цьому шляху є читання текстів.

На важливості текстів для вивчення УМІ акцентувала увагу і Марія Якубовська, к. філол. н., доцентка кафедри інформаційної, бібліотечної та книжкової справи Української академії друкарства. Доповідачка зазначила, що тексти є хорошим пусковим механізмом, який стимулює мовлення студентів-іноземців.

Цікаво було почути доповідачів, які розповідали про власний досвід вивчення іноземних мов. Зокрема Борис Боднар, бізнес-консультант, розповів про поширення української мови в бізнес-середовищі. Ірина Мартиняк, к. філол. н., доцентка кафедри сходознавства імені професора Ярослава Дашкевича Львівського національного університету імені Івана Франка, поділилася досвідом викладання української мови студентам-біженцям з арабських країн, які в силу життєвих обставин покинули свою країну і хочуть реалізувати себе в Україні.

Валентина Хорунжа, магістрантка факультету соціальних наук Університету Газі в Анкарі, приєднавшись до участі в семінарі за допомогою скайпу, розповіла про викладання української мови працівникам турецької будівельної компанії, яких керівництво скеровує на роботу в Україну. Також про викладання УМІ в Туреччині підготувала відеозапис Юлія Білецька, докторка, професорка Департаменту міжнародних відносин Університету Карабюк. Пані Білецька зазначила, що на викладання української мови їй відведено мало часу, не вистачає українсько-турецьких словників, відео та аудіоматеріалів для початкового рівня, проте їй стають в нагоді підручники з УМІ, зокрема серія «Крок», розроблена в МІОКУ.

За допомогою скайпу змогла долучитися до семінару ще одна доповідачка з-за кордону – Лілія Желева, докторка, викладачка кафедри слов'янського мовознавства Софійського університету ім. Св. Климента Охридського, яка викладає українську мову дипломатам, що готуються до місій в Україні. Пані Желева розповіла, що в Болгарії загалом зростає зацікавленість Україною і кількість охочих вивчати українську мову також збільшується.

Організатори семінару, розуміючи потребу надання можливості вивчати УМІ дистанційно, запросили до участі в семінарі за допомогою скайпу Ольгу Андрусенко, викладачку та мовну експертку онлайнної платформи «Є-мова», менеджерку розвитку лідерства у програмі «Навчай для України». Ольга Андрусенко розповіла про те, в яких галузях працюють іноземці, що бажають навчатися на їхній платформі, про їхню мотивацію і способи подолання мовного бар'єру.

Завершальними були доповіді Гленна Андерсона та Шона Хікса, добровольців Корпусу Миру США (Peace Corps), які працюють в Україні і вивчають українську мову. Гості на своєму прикладі розповіли про важливість спілкування українською мовою для професійного росту.

Опісля учасники семінару мали змогу поставити запитання доповідачам. Розпочалася дискусія, в якій взяли участь Віра Коваленко, к. філол. н., керівниця Центру міжнародної освіти Інституту післядипломної освіти та доуніверситетської підготовки Львівського національного університету імені Івана Франка, Андрій Моторний, к. філол. н., доц., завідувач Підготовчого відділення для іноземних громадян Національного університету «Львівська політехніка», Ольга Сорока, к. філол. н., наукова співробітниця Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою Національного університету «Львівська політехніка», Олександра Антонів, старша викладачка кафедри українського прикладного мовознавства Львівського національного університету імені Івана Франка, Зоряна Мацюк, к. філол. н.,

доцентка кафедри українського прикладного мовознавства Львівського національного університету імені Івана Франка, Оксана Горда, к. філол. н., старша наукова співробітниця Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою Національного університету «Львівська політехніка».

Семінар дав можливість не лише ознайомитися із особливостями викладання УМІ за професійним спрямуванням, а й допоміг зрозуміти важливість формування середовища фахівців з УМІ, починаючи від підготовки кадрів, закінчуючи налагодженням комунікації між ними, спільними навчально-методичними розробками, напрацюванням пропозицій щодо вирішення проблем загальнонаціонального масштабу.

4.2. Семінари проведені за кордоном:

• Навчально-методичний семінар для вчителів парафіяльних шкіл Італії

15-17 березня Наталія Мартинишин та Олена Мицько, україністи МІОКу, на запрошення УГКЦ Італії провели навчально-методичний семінар для вчителів парафіяльних шкіл, а також взяли участь у духовній віднові.

Під час семінару учасники дізналися про інноваційний проєкт МІОКу «Крок до України», зокрема про інтернет-портал «Крок до України», підручники з української мови як іноземної (УМІ), літню школу україністики, семінари, конференції та форуми, які організовує Інститут.

Олена Мицько презентувала дослідження «Українознавчі школи за кордоном», над яким протягом 2017-2018 рр. працювали україністи та соціологиня МІОКу Вікторія Гойсан, а також розповіла про Стандартизовані вимоги до рівнів володіння УМІ як основу для укладання навчальних програм. Наталія Мартинишин розкрила питання адаптації текстів для читання, розробки системи вправ до текстів для читання, а також продемонструвала власні напрацювання у цій галузі.

Педагоги-учасники семінару ознайомилися із навчальними курсами МІОКу для дітей «Чап-чалап», «Чап-чалап 2», «Мої друзі», «Стрибок» та поділилися власним досвідом та цінними ідеями для наступних навчально-методичних розробок.

Окрім інтенсивної праці на семінарах, освітяни мали змогу ознайомитися із виставкою світлин національного одягу «Дизайн сучасного костюму за джерелом творчості – національним одягом» Ірини Грицюк, заслуженої діячки мистецтв України, старшої викладачки Львівської національної академії мистецтв.

МІОК висловив вдячність організаторам семінару – Владиці Діонісію Ляховичу, ЧСВВ, Апостольському Візитаторові для українців греко-католиків в Італії та сестрі Євсевії Мудранинець, СНДМ, відповідальній у справах катехизації УГКЦ в Італії, відповідальній за парафіяльні школи.

• Семінар-тренінг для викладачів української мови у Туреччині

13 жовтня на запрошення Української спілки в Анкарі україністи МІОКу взяли участь у семінарі-тренінгу викладачів української мови у Туреччині. Захід відбувся за підтримки Посольства України в Турецькій Республіці.

На семінарі, в якому взяли участь педагоги українознавчих суботніх і недільних шкіл та викладачі університетів Туреччини, Олена Мицько, провідна фахівчиня МІОКу, та Оксана Трумко, кандидатка філологічних наук, наукова співробітниця МІОКу, представили інноваційні проєкти Інституту, зокрема матеріали до інтернет-порталу «Крок до України», підручники з української мови як іноземної, літню школу україністики, семінари, конференції та форуми.

Олена Мицько презентувала матеріали, які розробили україністи МІОКу для дитячої аудиторії: онлайнкурси «Чап-чалап», «Чап-чалап-2», «Мої друзі» та підручник для дітей «Стрибок». Це засвідчує, що підтримка українознавчих суботніх та недільних шкіл за кордоном і надалі залишається одним із пріоритетів МІОКу та реалізується в контексті основних програмних засад, напрацьованих на Першому світовому форумі українознавчих суботніх та недільних шкіл (17–22 серпня 2018 р.).

Також на семінарі-тренінгу обговорили нові методики викладання української мови для дітей-білінгвів.

Цей семінар став дієвим інструментом не лише для налагодження співпраці МІОКу з українознавчими суботніми та недільними школами, а й ефективним способом вивчення потреб та особливостей функціонування українознавчих шкіл у Туреччині, напрацьовання навчально-методичних матеріалів, які можна запропонувати педагогам.

Важливо, що семінар відбувся за підтримки Посольства України в Турецькій Республіці та за участі Надзвичайного і Повноважного Посла України в Турецькій Республіці Андрія Сибігі, що засвідчує інтерес держави Україна до потреб українців за кордоном.

МІОК висловив щире подяку організаторам семінару – Андрієві Сибізі, Надзвичайному і Повноважному Послові України в Турецькій Республіці, та Юлії Білецькій, голові Української спільноти в Анкарі.

5. XII Міжнародна літня школа української мови і культури «Крок до України»

З 14 по 28 липня Міжнародний інститут освіти, культури та зв'язків з діаспорою проводив XII Міжнародну літню школу україністики «Крок до України». Цьогоріч тут навчалися студенти з Німеччини, Польщі та Чехії.

Під час відкриття школи, у вітальному слові Ірина Ключковська, директорка МІОКу, наголосила учасникам на важливості зануритися в україномовний простір Львова, щоб практично поліпшувати свої знання української.

Координувала роботу Літньої школи старша наукова співробітниця МІОКу Оксана Горда, обов'язки адміністратора Літньої школи виконував заступник директора МІОКу Андрій Яців.

Учасники школи мали змогу навчатися української мови у групах на двох мовних рівнях – А1 та С1. Заняття з української мови проводили наукова співробітниця МІОКу Оксана Трумко та провідні фахівчині Наталія Мартинишин і Олена Мицько. Студенти вивчали актуальні комунікативні теми, граматику, лексику, фонетику, культуру української мови, а також елементи країнознавства, багато уваги було приділено спілкуванню та подоланню мовного бар'єру.

У студентів Школи була насичена програма, яка охоплювала інтенсивний курс української мови, пізнавальні екскурсії, майстер класи, перегляди театральної вистави та фільму.

Окремим блоком слухачі Школи отримали повну інформацію про Національний університет «Львівська політехніка», його витоки, історію, видатних постатей, сучасний стан, наукові й освітні досягнення. Під час екскурсій ознайомилися з інтер'єром Актової зали та побували в «Tech StartUp School».

Також учасники школи мали змогу відвідувати додаткові країнознавчі заняття та майстер класи: із виготовлення різдвяних зірок, де дізналися про традиції виготовлення та використання української різдвяної атрибутики, історію фестивалю «Спалах різдвяної зірки»; із вибірки на тканині, під час якого засвоїли старовинну техніку й ексклюзивно оформили еко-торбинки із декупажу в етностилі; відвідали виставу «Club самотніх сердець» в академічному українському драматичному театрі імені Марії Заньковецької та переглянули фільм «Спадок нації» – про тасмніці та етнографічне розмаїття вишиванок і їхню роль у долях багатьох українців; ходили на театралізовану екскурсію «Візит до Франків» у Львівському

національному літературно-меморіальному музеї імені Івана Франка та ознайомилися з колекцією ікон Національного музею імені Андрея Шептицького; відвідали Музей народної архітектури та побуту імені Климентія Шептицького (Шевченківський гай), де оглянули старовинні хати та церкви українського села минулих століть; взяли участь у майстер-класі гри на народних музичних інструментах, який провів в одній із хатин Музею Любомир Кушлик, відомий український музикознавець, член Національної спілки композиторів України. Учні школи стали пасажиром «Чудо-поїзда» і прослухали українськомовну екскурсію про цікаві місця та пам'ятки міста Лева.

Задля кращого знайомства з сучасною Україною була організована виїзна екскурсія за межі Львова (Жовква-Крехів), під час якої учасники Літньої школи відвідали зали Жовківського замку, ознайомилися з розписами місцевих храмів, дізналися цікаві факти про відомих у світі жовківчан, побачили 750-літній дуб у Новій Скваряві, й ознайомилися з історією та сьогоденням Крехівського монастиря.

На закритті Літньої школи студенти презентували свої проекти про Україну, які вони готували на довільну тему впродовж навчання. Зокрема, Катрін Герц, учасниця з Німеччини, розповіла про особливості нещодавніх парламентських виборів в Україні, виклавши свої міркування щодо кампанії та безпосереднього спілкування з виборцями. Барбора Неєдлікова, учасниця з Чехії, розказала про ресторації Львова, які, на її думку, варто обов'язково відвідати. Станіслав Оршуляк, учасник із Польщі, поділився особистими враженнями від Львова, продемонструвавши оригінальний фотошоденник свого перебування в місті Лева.

Опісля презентацій Ірина Ключковська, директорка МІОКу, та Оксана Горда, старша наукова співробітниця МІОКу і координаторка школи, вручили студентам сертифікати, які підтверджують відповідний рівень знань кожного.

Робота Літньої школи «Крок до України» була висвітлена у пресі та інтернет-виданнях. Проведення XII Міжнародної школи «Крок до України» формує імідж Національного університету «Львівська Політехніка» як установи, яка на високому рівні сприяє поширенню української мови та культури у світі.

6. Участь працівників МІОКу в Міжнародних конференціях:

- **Всеканадській конференції українських освітян – 2019 «Святкування української спадщини через глобальні зв'язки»**

23 – 25 травня Ірина Ключковська, директорка Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою, наукові співробітники Оксана Горда та Назар Данчишин і провідні фахівчині Наталія Мартинишин і Олена Мицько взяли участь у Всеканадській конференції українських освітян – 2019 «Святкування української спадщини через глобальні зв'язки», що відбулася в Канадському Музеї Прав Людини (Вінніпег, Манітоба).

У зверненні до учасників заходу Ірина Ключковська привітала освітян Канади з надзвичайно важливою подією, наголосивши, що «Канада – це країна, де народилася та утвердилася система українського шкільництва, яка є прикладом для багатьох інших держав, де постають нові освітні осередки». Крім того, директорка МІОКу висловила сподівання на «зворотній зв'язок» та реакцію, на проекти, які творить і реалізує Інститут, зазначивши: «Спільнодія вас як педагогів, які працюють за інноваційними методиками, і нас, хто старається для вас, дасть вагомий результат».

Конференція, що об'єднала українських освітян з Канади, США та України, була спрямована на підтримку співпраці та обмін досвідом вчителів української мови, культури та історії. У рамках заходу працювала 21 сесія, тож педагоги мали змогу ознайомитися з новими підходами до викладання та розробками в галузі технологій, медіа, мистецтва, історії тощо.

Для учасників конференції МІОК представив відеопрезентацію своїх нових освітніх проектів. Олена Мицько, зокрема, ознайомила з концепцією сайту, на якому буде розміщена інтерактивна карта українських шкіл вихідного дня. Про необхідність створення такого

ресурсу заявили представники 36 країн світу на Першому світовому форумі українознавчих суботніх та недільних шкіл. Оксана Горда поділилася інформацією про новий навчальний посібник «Ключ до України. Міста і люди», що є прикладом моделі «3 в 1», в якій інтегровано завдання, спрямовані на вивчення української мови як іноземної та пізнавальні матеріали з Історії України й української культури. Назар Данчишин розповів про серію навчальних відеоінтерв'ю, об'єднаних у проєкт «Мистецькі прогулянки з МІОКом», що передбачає вивчення української мови через пізнання української модерної культури. Проєкт відкриватиме імена найзнаковіших сучасних українських митців: літераторів, художників, композиторів, музикантів, режисерів, акторів. Наталія Мартинишин поділилася досвідом розробки методики та проведення творчих конкурсів для дітей та молоді діаспори, який відображено у реалізованих проєктах «Українські дітки у світі читають Кобзар», «Лис Микита з усього світу», «Життя – Тобі...».

Пропозиції учасників конференції, які з'явилися в результаті обговорення низки питань, актуальних для подальшого розвитку українознавчої освіти, сприятимуть її вдосконаленню та поглибленню співпраці між освітянами.

- **Першій щорічній конференції українських освітян США**

18 травня директорка МІОКу Ірина Ключковська, презентувала проєкти Інституту на Першій щорічній конференції українських освітян США, що відбулася у Вашингтоні (США).

«Директорка МІОКу ознайомила делегатів Конференції з освітньо-навчальним продуктом, який створює МІОК, а це: підручники для вивчення УМІ («Крок», «Мандрівка Україною», «Ключ до України. Міста і люди»), Літня школа україністики та інтернет-портал «Крок до України», конкурси для дітей («Українські діти з усього світу читають «Кобзар», «Лис Микита з усього світу», «Життя тобі...», майбутній проєкт «Леся Українка, і ми – Українці»»).

У своєму виступі Ірина Ключковська розповіла про діяльність Інституту, спрямовану на підтримку українознавчих шкіл за кордоном. Зокрема, про масштабний Форум українознавчих суботніх і недільних шкіл, що відбувся в серпні 2018 року, і за запитом учасників якого Інститут шукає шляхи для реалізації проєкту інтерактивної карти «Український освітній Всесвіт». «Ми як інституція, яка покликана підтримувати світове українство, українське шкільництво у світі, завжди будемо вам допомагати», – наголосила директорка МІОКу.

- **Науково-практичній конференції «Українська закордонна школа – крок у майбутнє»**

28 листопада Ірина Ключковська, директорка Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою, взяла участь у науково-практичній конференції «Українська закордонна школа – крок у майбутнє», яка проходила у Нідерландах, і представила доповідь «Інноваційні освітні проєкти МІОКу для українських шкіл за кордоном» в онлайнрежимі. Організатором конференції виступила фундація «Українці в Нідерландах» за сприяння Посольства України в Королівстві Нідерландів. На конференції українські педагоги обмінювалися досвідом та обговорювали актуальні проблеми діаспорних шкіл.

6. Зустрічі в МІОКУ:

- **Зустріч з д-ром Оксаною Винницькою-Юсипович**

12 березня, відбулася зустріч з Оксаною Винницькою-Юсипович, Почесною консулкою Канади. Цю зустріч можна вважати справжнім науково-методичним семінаром. Обговорювали питання специфіки викладання української мови в Канаді та Європі, участь МІОКу у конференції в Канаді, створення та використання навчально-методичних матеріалів, сертифікацію знань з УМІ та багато іншого.

- **Зустріч з Вікторією Штефуцою та Бригіттою Суперак**

7 червня до Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою Національного університету «Львівська політехніка» завітала делегація з Угорщини у складі докторки

Вікторії Штефуци, новообраної Голови Державного самоврядування українців Угорщини, та Бригітти Суперак (Brigitta Szuperak), представниці української національної меншини в парламенті Угорщини (Ukrainian nationality advocate at Committee on Nationalities, Hungarian National Assembly).

Під час зустрічі в МІОКу сторони розглянули низку актуальних питань у сфері викладання української мови як іноземної (УМІ) в Угорщині, обговорили проблеми та потреби українського шкільництва в Угорщині, досвід проведення літніх шкіл для вчителів та учнів. Окрім цього, учасники розмови полагодили питання апробації навчальних посібників з УМІ, які розробляє МІОК, на заняттях зі студентами-славістами угорських ЗВО.

Бригітта Суперак детально окреслила специфіку захисту прав української національної меншини в Угорщині та особливості взаємодії між громадським сектором та самоврядуванням в Угорщині.

Учасники неймовірно насиченої розмови також узгодили організаційні питання проведення дослідження МІОКу серед українських громадських активістів в Угорщині.

За підсумками діалогу, учасники домовилися поглиблювати співпрацю між МІОКом та діаспорним середовищем Угорщини, сприяти подальшому зближенню українців, які мешкають в Україні та за її межами.

8. Наші візити:

Участь працівників у інших заходах:

- презентації та обговоренні звіту керівництва Департаменту міжнародної технічної допомоги та міжнародного співробітництва ЛОДА за 2018 рік та планів на 2019 рік. Працівники МІОКу підготували та подали пропозицій для співпраці на 2019 рік (6 лютого);
- презентації сайту з вивчення української мови для іноземців «Speak Ukrainian». Наукові співробітниці МІОКу Оксана Горда та Оксана Трумко взяли участь у цій презентації, що відбулася в Дипломатичній академії при Міністерстві закордонних справ України до Міжнародного дня рідної мови. Сайт створено в 2018 році на замовлення Міністерства інформаційної політики України та на виконання Указу Президента про невідкладні заходи щодо зміцнення державного статусу української мови (№156/2018). На сайті представлено перелік електронних ресурсів, підручників з української мови для іноземців. Не виключено, що невдовзі він поповниться напрацюваннями МІОКу, який одним з перших в Україні почав створювати навчально-методичне забезпечення для вивчення української мови як іноземної (28 лютого, Київ);
- публічній дискусії до Міжнародного дня рідної мови в УКУ та у виставці фотохудожниці з Чикаго Роксоляни Тим'як-Лончини (21 лютого, Львів);
- першому інформаційному дні УКФ в онлайнрежимі та двох вебінарах #grant_talks про гранти УКФ (5 лютого, 14 лютого, Київ);
- відеоконференції з представниками Міністерства культури України щодо обговорення проєкту розпорядження Кабінету Міністрів України «Про затвердження плану заходів на 2019-2020 роки з реалізації Стратегії популяризації державної мови до 2030 року «Сильна мова – успішна держава», яка відбулася у ЛОДА. Було підготовано та подано пропозицій МІОКу до Міністерства культури України для внесення змін до Проєкту Плану заходів на 2019-2020 роки з реалізації Стратегії популяризації української мови до 2030 року (14 березня, Львів);
- освітньому форумі «Твори» в УКУ (7–8 травня, Львів);
- дискусійному форумі «Синергія мистецтва, культури та технології як джерело креативності та інновацій» з доповіддю «Сайт «Український освітній всесвіт: форум для педагогів українських освітніх закладів за кордоном та інтерактивна карта українських

суботніх та недільних шкіл у світі» в Tech Startup School НУ «Львівська Політехніка» (14 червня, Львів);

- Міжнародній науковій конференції «Теорія і практика викладання української мови як іноземної» у Львівському національному університеті ім.Івана Франка (7–8 травня, Львів);
- майстеркласі заслуженої вчительки України, переможниці конкурсу «Учитель року—2018» Ольги Кецмур «Компетентнісний підхід на уроках словесності як умова формування медіаграмотної особистості – свідомого громадянина України» (29 жовтня, Львів);
- Міжнародній науковій конференції «Українська фольклористика: витоки, здобутки, перспективи» (7 – 8 листопада, Львів).

Додаток №3

III. Проєкт «Назустріч новій хвилі»

Основним сегментом у сфері реалізації цього проєкту є здійснення наукових досліджень, проведення міжнародних науково-практичних конференцій, семінарів, круглих столів з питань міграційних процесів, їхніх причин та наслідків із залученням фахівців із різних сфер діяльності.

1. Соціологічне дослідження «Молодіжний громадський активізм українських мігрантів у країнах ЄС»

Якісне соціологічне дослідження «Молодіжний громадський активізм українських мігрантів у країнах ЄС» проводилось з метою виявлення особливостей і тенденцій українського молодіжного активізму в країнах ЄС, процесів вибудовування взаємодії мігрантів між собою, з країною перебування та країною походження.

Для проведення дослідження використано метод глибинного напівструктурованого інтерв'ю з українськими громадськими активістами за кордоном. Основними критеріями відбору респондентів були: вік (18-35 років), країна перебування (Німеччина, Франція, Італія, Іспанія, Португалія, Польща, Чехія), термін перебування за кордоном (до 15-и років) і тип громадської організації чи ініціативи, у якій респондент займається громадською діяльністю (до уваги бралися організації та ініціативи, які створили українські мігранти, або ті, в яких українські мігранти становлять більшість учасників).

У лютому-червні 2019 р. проведено 28 інтерв'ю – по 4 громадських активісти (по два чоловіки та дві жінки) зі семи країн ЄС. Респондентів відібрано за допомогою методу снігової кулі. Інтерв'ю проводилися за допомогою Skype та інших VoIP-програм.

Дослідження показало, що український молодіжний активізм є невід'ємною частиною українських середовищ у країнах ЄС. Громадські організації та ініціативи українців у країнах ЄС займаються широким спектром справ, підтримуючи українських мігрантів за кордоном, відстоюючи інтереси України за її межами, допомагаючи Україні та конкретним громадянам, що залишилися у межах національних кордонів. Кожна організація представляє свій підхід до реалізації різноманітних проєктів, корисних для українців як за кордоном, так і в Україні.

Дві найважливіші проблеми, про які говорять наші респонденти – це нестача фінансування та активістів для реалізації всього, що вони хотіли би зробити. Навіть представники організацій, які не вважають недостатню активність українців серйозною перепорою для своєї діяльності, зізнаються, що найбільше бажання взаємодіяти з'являється саме в періоди найбільших криз, нових ескалацій агресії Російської Федерації та інших проблем. За таких умов особливо важлива наявність інституційно спроможних та ефективних організацій, які можуть як демонструвати успіхи в умовах стабільності, так і розгорнути свою діяльність в умовах кризи.

Підсумовуючи наш аналіз можемо зазначити, що існує значна потреба у розширенні співпраці українських громадських активістів за кордоном, насамперед, з українською стороною, адже респонденти, з одного боку, дуже позитивно налаштовані на такий крок, а з іншого – проявляють значну гнучкість щодо напрямів роботи.

Вагомим внеском для цього, на наш погляд, може стати безпосередня комунікація, інтеграційні зустрічі, зокрема у форматі форумів громадських активістів з України та з-за кордону, із залученням державних українських структур, адже респонденти підкреслюють важливість наявності довіри саме до конкретних особистостей, а не організацій загалом.

Частина з опитаних планує повернутися в Україну частина вирішила залишатися за кордоном та продовжувати займатися громадською діяльністю, однак є чимало невизначених, які чекають мінімального покращення становища України. Активісти також радять українцям мігрувати за кордон, однак швидше з метою навчання, для того, щоб потім повернутися в Україну та розвивати її. Абсолютна більшість з них виступають за можливість громадянам України мати подвійне чи множинне громадянство, хоча невелика частина з них уже отримала паспорт країн ЄС, та все ж продовжує представляти Україну за кордоном, знайомити іноземців з її культурою, допомагати українцям в Україні та поза її межами.

Презентація дослідження відбулася 24 жовтня в рамках міжнародної конференції «Громадський активізм українських мігрантів Європи: згуртовані новими викликами».

Інформація про дослідження у збірнику за посиланням https://drive.google.com/file/d/1KFbZgOteQIkzJ9zsYWD8mDY_wBxQy_rh/view?fbclid=IwAR0GT5ccbdqJP6SIThy_etH5MLRkC5_r9FtxButpckHMjnUWBWiDKNz_3c8

2. Міжнародна конференція «Громадський активізм українських мігрантів Європи: згуртовані новими викликами»

24 жовтня у Національному університеті «Львівська політехніка» відбулася Міжнародна науково-практична конференція «Громадський активізм українських мігрантів Європи: згуртовані новими викликами».

Ініціатором та основним організатором проведення цього заходу виступив Міжнародний інститут освіти, культури та зв'язків з діаспорою Національного університету «Львівська політехніка» (МІОК). Співорганізаторами конференції були: Світовий Конгрес Українських Молодіжних Організацій (СКУМО), Міністерство освіти і науки України, Львівська обласна державна адміністрація та Львівська міська рада. Конференція була проведена в рамках реалізації соціально-наукового проекту «Львів науковий» Львівського конференц-бюро.

Мета конференції – створення комунікаційного майданчика для об'єднання зусиль науковців, громадських активістів з-за кордону та з України і представників влади різних рівнів для того, щоб знайти й озвучити спільні потреби, узгодити інтереси та продукувати ідеї як ставати сильнішими, кращими, більш згуртованими у взаємодії з країною проживання та Україною.

У роботі конференції взяло участь 130 учасників, з яких 30 закордонних з 14 країн світу: Польщі, Чехії, Франції, Молдови, Іспанії, Італії, Німеччини, Словаччини, Естонії, Португалії, Кіпру, Росії, Туреччини, Ізраїлю, а також з різних областей України.

Високий міждисциплінарний науковий рівень конференції забезпечили 9 докторів та 45 кандидатів наук, зокрема з соціологічних, політичних, економічних, географічних, юридичних та педагогічних наук.

На відкритті конференції з вітальними словами та доповідями виступили представники влади, місцевого самоврядування і Львівської політехніки: Наталія Чухрай, проректорка з наукової роботи Національного університету «Львівська політехніка»; Софія Федина, народна депутатка України, членкиня Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та

інформаційної політики; Роман Шепеляк, керівник департаменту міжнародної технічної допомоги та міжнародного співробітництва Львівської ОДА; Галина Слічна, заступниця львівського міського голови з гуманітарних питань; Катерина Терек-Медвецькі, заступниця представника Міністерства закордонних справ України у Львові; Ярослав Музичко, почесний консул Грузії у Львові.

Робота конференції відбувалася у форматі пленарного засідання, панельної дискусії «Виклики перед Україною як фактор українського громадського активізму в Європі» та відкритої дискусії «Українські активісти за кордоном: змінюємо, впливаємо, формуємо світ навколо себе».

У рамках конференції також було представлено результати соціологічного дослідження «Молодіжний громадський активізм українських мігрантів у країнах ЄС», проведеного впродовж 2019 року працівниками Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою в 7 країнах ЄС. Для нього було використано якісну методологію – глибинні напівструктуровані інтерв'ю, які здійснювалися за допомогою Skype та інших VoIP-програм. Тривалість таких інтерв'ю становила від 40 хвилин до 3 годин. Дослідники МІОКу провели 28 інтерв'ю з українськими громадськими активістами віком від 18 до 35 років з Німеччини, Франції, Італії, Іспанії, Португалії, Польщі та Чехії. Оскільки важливо було з'ясувати особливості громадського активізму сучасних мігрантів, респондентами дослідження стали мігранти, термін перебування за кордоном яких становить більше ніж 15 років.

Серед опитаних були молоді люди, які переїхали до країн ЄС у зв'язку з різними обставинами: навчання, возз'єднання родини та працевлаштування. У вибірці дослідникам вдалося охопити українських мігрантів з різних областей України, для яких рідними виявилися як українська, так і російська мови.

Презентуючи дослідження, науковці МІОКу висвітлили процес інтеграції українських громадських активістів, особливості їхньої громадської діяльності, механізми і фактори об'єднання українців у громадські організації, а також співпрацю з іншими українцями, з представниками різних національностей, органами влади країни проживання і країни походження.

Директорка МІОКу Ірина Ключковська зазначила: «Українська діаспора сьогодні є об'єктом прицільної уваги з боку країни агресора, який задіює різні форми і методи гібридної війни проти активних українських громадських організацій за кордоном. Тому питання вивчення активізму українських мігрантів в Європі є вкрай важливим. А підтримання українських організацій за кордоном повинне стати невід'ємною частиною зовнішньої політики України».

Презентуючи частину дослідження, яка стосувалася інтеграції українців у країнах ЄС, Вікторія Гойсан, соціологиня МІОКу, звернула увагу на причини міграції громадських активістів, перші труднощі, роль українських громад, церкви та місцевих мешканців у процесі інтеграції мігрантів, важливість питання подвійного чи множинного громадянства українців, а також факторів, які зумовлюють бажання повернутися в Україну чи залишитися за кордоном.

Юрій Марусик, науковий співробітник МІОКу, акцентував увагу на питаннях, що стосувалися громадського активізму та організацій українців у країнах проживання опитаних мігрантів. Доповідач наголосив, що український молодіжний активізм є невід'ємною частиною загальних українських середовищ у країнах ЄС. Згідно з результатами дослідження, дві найважливіші проблеми, про які говорять респонденти – це нестача фінансування та кількості активістів для реалізації всього, що вони хотіли би зробити. Неоднозначним є і розуміння громадського активізму лише як безоплатної діяльності із частковою зайнятістю. Цей фактор сповільнює професійний розвиток частини активістів та обмежує коло осіб, які можуть присвятити більшість свого продуктивного часу громадській діяльності. Водночас, незважаючи на будь-які перепони, громадські організації та групи активістів у країнах ЄС займаються широким спектром справ, підтримуючи українських мігрантів за кордоном,

відстоюючи інтереси України за її межами, допомагаючи Україні та конкретним громадянам, що залишилися у межах національних кордонів.

Під час презентації заключної частини дослідження, що стосується партнерства та співпраці українських громадських ініціатив за кордоном, Оксана П'ятковська, заступниця директорки МІОКу, розказала про партнерство та співпрацю українських активістів за кордоном. Доповідачка виокремила основних партнерів активістів в Україні та за кордоном, а також особливості цієї співпраці, зокрема, на особистісному рівні. Серед основних висновків цього тематичного блоку була фіксація існування потреби у розширенні співпраці українських громадських активістів за кордоном, насамперед, з українською стороною, адже респонденти, з одного боку, позитивно налаштовані на такі кроки, а з іншого – проявляють значну гнучкість щодо напрямів роботи. Вагомим внеском для цього може стати безпосередня комунікація, інтеграційні зустрічі, зокрема у форматі форумів громадських активістів з України та з-за кордону, із залученням державних українських структур, адже респонденти підкреслюють важливість наявності довіри саме до конкретних особистостей, а не організацій загалом.

Результати соціологічного опитування було оприлюднено на конференції, частково у збірнику матеріалів, та у майбутньому буде представлено у повному обсязі в аналітичному звіті МІОКу.

Серед наукових проблем, розглянутих на конференції, можна виділити такі: наслідки трудової міграції українців до країн ЄС в умовах візової лібералізації; нові виклики перед Україною як фактор формування нових діаспорних утворень в європейських країнах; особливості та роль українського громадського активізму за кордоном в сучасних умовах; родинне тьюторство як нова форма громадського активізму серед українських мігрантів; інституціоналізація та професіоналізація українського громадського активізму.

На пленарному засіданні народна депутатка України VIII скликання Оксана Юринець зазначила: «Сьогодні політика діаспоризації світу зазвучала голосно. Зазвичай кожна нація пишається своїми людьми, їхнім походженням, лише після того, як вони чогось досягли. А МІОК закликає цінувати за інше – вже за те, що українці за кордоном залишаються українцями, незалежно від статусу, посади».

У своєму виступі народна депутатка України, членкиня Комітету Верховної ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики, Софія Федина зазначила: «Громадський активізм – це саме те середовище, яке певної миті замінило і може й надалі замінити державу. Без українців за кордоном Україна не витримала б. Сьогодні лобювання українських питань у країнах проживання об'єднало світове українство. Тож спільно, єдиною командою, станьмо в обороні України».

Оксана Дацаківська, голова регіонального офісу Міжнародного фонду «Відродження» в Західній Україні, наголосила не лише на комунікативній ролі українського активізму за кордоном, а і на питанні національної ідентичності: «Завдяки українським мігрантам ми здобуємо міцну опору – важливий інструмент комунікації зі світом. Українські інституційовані організації у світі завжди дбали про збереження ідентичності, популяризацію культури. А віднедавна почали працювати в актуальних напрямках інформаційної безпеки, зокрема розвінчувати стереотипи про Україну, захищаючи права українців у всьому світі».

Виступаючи на пленарному засіданні, Роман Руссу, голова секретаріату Світового Конгресу Українських Молодіжних Організацій (СКУМО), наголосив: «Діаспора може передавати Україні досвід інших країн. Чіткі кроки до співпраці з діаспорою відкриють перед Україною нові перспективи».

У рамках конференції відбулася панельна дискусія: «Виклики перед Україною як фактор українського громадського активізму в Європі».

Разом із запрошеними учасниками та аудиторією ми обговорили такі теми: вплив нових викликів, що стоять перед Україною, на ініціативи українців за кордоном, зміни в українських громадах за кордоном після Євромайдану, майбутнє українських активістів, незалежно від місця їхнього перебування.

Оксана Іванкова-Стецюк, провідна наукова співробітниця Відділу етнології сучасності Інституту народознавства НАН України, розказала про незвичну сторону активізму: «Громадський активізм передбачає кілька контекстів, зокрема благодійний. Виробляються нові методики допомоги родинам мігрантів. З'явилося явище «родинного тьюторингу», коли вже адаптована родина допомагає адаптуватися іншій родині».

Данило Судин, доцент кафедри соціології УКУ, науковий співробітник Відділу соціальної антропології Інституту народознавства НАН України, поділився результатами досліджень у Франції та Польщі: «Аналізуючи готовність мігрантів жертвувати на потреби України, ми з'ясували, що перша позиція належить підтримці воїнів АТО (ООС)».

Мирослава Керик (на зв'язку скайпом), голова Фонду «Наш вибір» (Польща), зазначила: «Активність громадян України за кордоном безпосередньо пов'язана зі ситуацією в Україні. Українців у Польщі багато і вони багато допомагають як українцям в Україні – воїнам, їхнім родинам, так і тим співвітчизникам, які приїжджають до Польщі. Зробили б значно більше, якби мали представництво у Сеймі». Водночас, Мирослава Керик привернула увагу учасників і до того, що коли вона кандидувала до польського парламенту від опозиційної партії, стикнулася з хвилею ненависті щодо свого українського походження – на щастя, лише в інтернеті.

Ольга Котик, приватна підприємця, громадська діячка з Нюрнберга (Німеччина), звернула увагу на проблеми, з якими стикаються українські активісти у ФРН: «Діяльність національних меншин у Німеччині зауважити досить нелегко – німці звикли до численних акцій, які проводять представники різних національностей, і звертають на це увагу лише ті, хто співчуває тій чи іншій нації. Зібрати людей також дуже важко, та попри низьку активність, ми намагаємося працювати».

Святослав Калішук, заступник голови ГО «EuroMaidan in Prague» (Чехія), говорив про традиційне і все ще актуальне питання для українців – об'єднання: «Ідея об'єднання українців у Чехії постійно висить у повітрі, але поки що цьому заважає розділення на тих, хто організовує певні заходи з метою просто згадати минуле, і тих, хто готовий до дій, співпраці, поступу заради успішного майбутнього України».

Олеся Лилак-Чижович, голова Асоціації українців на Канарських островах «Дві Землі, Два Сонця», говорила про проблеми неврегульованості питань у сфері множинності громадянства: «Щоб прожити за кордоном, утвердити своє професійне «я», ми часто змушені відмовлятися від українського громадянства, попри всі свої переконання. Тому нам так важливо мати змогу отримати подвійне громадянство. Бо нас тут дуже поважають і люблять, особливо цінують нашу працелюбність».

Ще однією частиною конференції була відкрита дискусія «Українські активісти за кордоном: змінюємо, впливаємо, формуємо світ навколо себе», яку модерувала Оксана Дацаківська.

У максимально інтерактивному форматі учасники спілкувалися між собою, таким чином, присутні змогли поділитися своїм досвідом у вирішенні питань, з якими стикаються громадські активісти кожного дня. Активісти змогли представити свої організації, наявні проекти та поділитися найбільшою історією успіху.

Використовуючи інтернет-сервіс Mentimeter, дискусанти змогли визначити спільне бачення того, що могло б посилити вплив українських активістів. Після обміну досвідом активістів з-за кордону, всі учасники відкритої дискусії отримали можливість визначити конкретні інструменти, які б допомогли українцям у різних країнах бути ефективнішими.

У результаті виступів та обговорення учасники конференції дійшли висновку:

новостворені громадські організації українських мігрантів у Європі сьогодні відіграють важливу роль для підтримки України, надання їй гуманітарної та іншої допомоги, а також для розвитку культурної дипломатії за кордоном та просування інтересів України в країнах ЄС;

громадський активізм українських мігрантів у країнах ЄС переживає процес змін, важливу роль для якого має відіграти перехід від волонтерства до професіоналізації через інституціоналізацію як один із можливих варіантів розвитку;

громадські активісти в Європі потребують налагодження системних контактів з Україною та розширення співпраці, насамперед, з державними органами України в різних сферах діяльності;

для ефективності функціонування громадських організацій українців за кордоном важливими є і чітке розуміння інтересів українців за кордоном та формування стійких спільнот українських мігрантів.

За результатами роботи конференції підготовано рекомендації для органів законодавчої і виконавчої влади України.

3. Участь у інших заходах:

- **Проект Erasmus+ «Building Bridges, Breaking the Walls: Managing Refugee Crisis in Europe»**

З 18 по 23 лютого науковий співробітник МІОКУ Юрій Марусик брав участь у проєкті Erasmus+ «Building Bridges, Breaking the Walls: Managing Refugee Crisis in Europe», що відбувся у Стокгольмі (Швеція).

Навчальна поїздка до Швеції була продовженням двоетапного проєкту, що почався у Вірменії. Навчальна тематика стосувалась питань радикалізації, дискримінації та нетерпимості щодо мігрантів у європейських країнах. Учасниками проєкту були представники з Вірменії, Швеції, Норвегії, Фінляндії, Італії, Молдови, Румунії, України, Данії, Туреччини, Чехії, Греції, Німеччини, Грузії, Португалії.

В ході навчальної поїздки представники різних країн презентували організації, до діяльності яких вони залучені. Юрій Марусик представив діяльність Львівської політехніки та, зокрема, Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою.

Під час навчальної поїздки відбулась лекція Майкла Вільямса (Michael Williams), представника Flyktinggruppernas Riksråd (FARR), що є організаційною надбудою для окремих осіб та груп, які працюють у сфері здобуття притулку відповідними мігрантами та їхньої інтеграції. Тематика доповіді – історія та сучасний стан міграційних процесів до Швеції. В межах проєкту відбулась презентація організації RFSL та їхньої роботи з вразливими групами біженців та шукачів притулку. Крім цього, відбувся візит учасників проєкту до організації Fryshuset та спеціалізованої школи, які працюють над інтеграцією дітей та молоді у шведське суспільство. Додатково учасники відвідали Риксдаг (парламент) Швеції, ознайомились із історією та сучасним станом політичної системи країни. Учасники покращили свої навички у застосуванні методів неформальної освіти для роботи з молоддю.

Участь у проєкті дала можливість представити іноземним учасникам та організаторам здобутки Національного університету «Львівська політехніка» та МІОКУ у галузі наукових досліджень та інших проєктів у сфері міграції, навчитись новітнім методам роботи з молоддю, а також встановити корисні контакти з представниками організацій з багатьох країн світу, що сприятиме нашій майбутній співпраці.

- **Воркшоп «Дослідження в аналітичних центрах: розробка власного дизайну досліджень та аналіз якісних даних»**

12-13 березня соціологиня МІОКУ Вікторія Гойсан взяла участь у воркшопі «Дослідження в аналітичних центрах: розробка власного дизайну досліджень та аналіз якісних даних», який відбувався в Києві у рамках проєкту «Платформа для аналітики та міжкультурної комунікації». Захід реалізовувався Інститутом європейської політики (Берлін) спільно з Фондом «Демократичні ініціативи» ім. Ілька Кучеріва (Київ), Ініціативою з розвитку та

дослідження аналітичних центрів «Think Twice UA» (Київ) за сприяння Федерального міністерства закордонних справ Німеччини.

Тренерами були Олександра Койдель (аспірантка Берлінської школи глобальних та трансрегіональних студій при Вільному університеті Берліна) та Себастьян Гоппе (науковий співробітник Інституту східноєвропейських студій при Вільному університеті Берліна).

Першого дня учасники воркшопу сконцентрувалися на підготовці аналітичних матеріалів, а саме на принципах дослідницької роботи, розробці дизайну дослідження та якісному написанню аналітичних матеріалів.

Другого дня було презентовано програмне забезпечення для збирання, організації та роботи із дослідницькою літературою, а також обговорено якісні методи досліджень та інструменти для аналізу даних.

- ✓ Презентація конкурсів структурних підрозділів Львівської обласної державної адміністрації для інститутів громадянського суспільства (16 січня, Львів);
- ✓ Презентації Пасторально-міграційного відділу Української Греко-Католицької Церкви у Львові (25 січня, Львів);
- ✓ Лекція «Відкриті дані для соціологів: конкуренція чи нові можливості?» в Українському католицькому університеті (5 лютого, Львів);
- ✓ Методологічний семінар Відділу соціальної антропології Інституту народознавства НАН України на тему «Українські, російські та російськомовні організації у Швеції та збройний конфлікт в Україні: аналіз мереж співпраці в період 2014-2016 років» (21 лютого, Львів);
- ✓ Воркшоп «Вступ до моделей експоненціально випадкових графів (ERGM)» у Відділі соціальної антропології Інституту народознавства НАН України (22 лютого, Львів);
- ✓ Презентація відкритих конкурсів на гранти та проекти ЄС.Участь у дискусії (28 лютого, Львів);
- ✓ Тренінг «Мова грантових заявок і тендерів: як зрозуміти донора?» Участь у дискусії (28 лютого, Львів);
- ✓ Відкрита лекція О. Дацаківської «Економічні теорії некомерційних організацій». Участь у дискусії (8 березня, Львів);
- ✓ Воркшоп на тему «Від пошуку бізнес-ідей до їх успішної реалізації, або Чому для втілення мрії вам необхідні фінанси?» від програми MSc in Innovations and Entrepreneurship Львівської бізнес-школи (12 березня, Львів);
- ✓ Воркшоп на тему «Дослідження в аналітичних центрах: розробка власного дизайну досліджень та аналіз якісних даних», що був організований Фондом «Демократичні ініціативи» ім. Ілька Кучеріва (Київ) та Institut für Europäische Politik (Берлін) (12-13 березня, Київ);
- ✓ Круглий стіл «Зміна ролі університету в сучасному суспільстві» в рамках Наукових фестин у Львівській політехніці (19 квітня, Львів);
- ✓ Всеукраїнська науково-практична конференція «Теорія і практика управління в умовах суспільних викликів і трансформацій» Львівський інститут МАУП (6 червня, Львів);
- ✓ Літній школі ГО «Локус» «Як проводити соціальне дослідження» (1-4 серпня, Київ);
- ✓ Вебінар: «Інструменти для візуалізації даних: як ОГС якісно презентувати результати проєктів» (4 вересня, Львів);
- ✓ Презентація результатів опитування гостьових робітників та мігрантів з України в Польщі «Виклики сучасної міграції: українська спільнота в Польщі» в Українському католицькому університеті (11 вересня, Львів);

- ✓ XII Єкуменічний соціальний тиждень «Відповідальність vs популізм» в Українському католицькому університеті (2-4 жовтня, Львів);
- ✓ IX Міжнародний молодіжний науковий форум Львівської політехніки «Litteris et Artibus» (21 листопада, Львів);
- ✓ Круглий стіл «Міграційна активність молоді Карпатського регіону України: середовище формування та пріоритети регулювання» в ДУ «Інститут регіональних досліджень ім. М.І. Долишнього НАН України» (10 грудня, Львів).

4. Аналітичні дайджести:

Науковці Інституту Юрій Марусик та Вікторія Гойсан протягом року готували аналітичні дайджести, які містять короткий огляд аналітичних записок, експертних оцінок, оприлюднених у ЗМІ, наукових публікацій та інших інформаційних джерел щодо проблем міграції, зокрема:

- **Глобальний міграційний пакт. Хто проти?**

Юрій Марусик

На саміті в Маракеші, що відбувся у грудні минулого року, відбулася безпрецедентна подія – підписання ініційованого ООН «Всесвітнього пакту за безпечну, впорядковану і регульовану міграцію». Однак, попри багаторічну спільну роботу над цим документом, низка держав та політичних сил виступили проти нього.

Позиція щодо підписання Міграційного пакту стала важливим фактором внутрішньої та зовнішньої політики країн, у яких питання міграції на сьогодні є актуальним. З наближенням дати підписання документа, кількість супротивників Пакту поступово збільшувалась. В результаті, документ схвалили 152 держави. П'ять країн – США, Угорщина, Ізраїль, Польща і Чехія – виступили проти. Ще дванадцять членів ООН утрималися, серед них – Австрія, Австралія, Болгарія, Італія та Швейцарія, що переживають непрості наслідки Європейської міграційної кризи.

Міграційний пакт був розкритикований низкою урядів та політичних сил, які скептично ставляться до імміграції в їхні країни. Крім цього, у Брюсселі, який асоціюється із одними з основних прихильників Пакту (ЄС), відбувся масовий протест, який переріс у протистояння із застосуванням взаємного насильства між ультраправими активістами та поліцією. Також, у низці країн відбулись відставки чиновників урядового рівня як протест проти підписання Пакту, і саме через цю проблему в Бельгії розпочалась урядова криза. Здебільшого критики міграційного пакту – це європейські політичні сили правого спрямування, які використовують цю ситуацію, щоб ще раз наголосити на незгоді із політикою в сфері міграції, яку пропонують наднаціональні європейські структури.

Що ж містить у собі міграційний пакт? Основна ідея Пакту – сформулювати та зафіксувати спільні цілі та основні підходи до їхнього досягнення у сфері міграції для різних країн зі своїми особливими інтересами, ситуаціями, політиками.

Ключові цілі стосуються захисту прав мігрантів, їхнього соціального забезпечення та викорінення дискримінації. Документ рекомендує надавати їм пільги, гарантувати гідне життя, справедливе працевлаштування на загальних засадах. Окрім того, Пакт закликає країни об'єднатись у посиленні заходів проти нелегальної міграції, зокрема запровадити суворіше покарання організаторам та учасникам незаконних схем ввезення людей. Також документ обмежує тиск на країни, які вже прийняли багато мігрантів. Згідно зі словами Дімітріса Аврамопулоса, єврокомісара з питань міграції та внутрішніх справ, Пакт не несе у собі зобов'язань, а отже, не несе загрози державному суверенітету. Він лише допомагає окреслити спільні пріоритети у сфері, в якій держави не можуть вирішити усіх питань самотійно.

Але в умовах, коли антиіммігрантські настрої у різних країнах Європи залишаються актуальними, а невдоволення сучасною політикою, що сприймається як така, що нав'язана Європейським союзом, протидія Пакту є закономірною. І заклики Єврокомісії підписати документ лише підсилюють позицію євроскептично налаштованих політичних сил, яким необхідно протистояти структурам ЄС.

Водночас, зовсім інша ситуація із позицією української сторони у цьому питанні. Україна не представила своєї позиції на саміті у Маракеші щодо Міграційного пакту. Однак, на сайті МЗС був опублікований спільний коментар МЗС України і ДМС України. Українська сторона, вирішила що «розгляне можливість приєднання до Глобальної угоди про безпечну, впорядковану та законну міграцію на іншому етапі за сприятливих умов», посилаючись на збройну агресію РФ та 1,5 млн. українських внутрішньо переміщених осіб.

На відміну від, наприклад, офіційних представників Польщі або Угорщини, чи антиіммігрантськи налаштованих політичних сил інших країн ЄС, Україна не робила з цього питання протистояння, а постаралась м'яко уникнути свого залучення до його вирішення.

Ця ситуація ще раз показує, що поки в інших частинах світу різні суб'єкти політики намагаються сформувати спільне бачення та основні підходи до взаємодії у сфері міграції (чи критикують ці підходи), в Україні існує своєрідне ставлення до неї. Про міграцію говорять тоді, коли хочуть ще раз наголосити на масовому виїзді українців за кордон. Інші сторони цього питання не цікаві ні державним органам, ні медіа, ні суспільству загалом. Хоча численні проблеми у цій сфері залишаються невирішеними. Відповідно, Україна має мінімальні шанси сформувати політику, яка відповідатиме сучасним викликам у сфері міграції чи хоч якось вплинути на її формування на міжнародному рівні.

- **Голосувати не можна ігнорувати: про особливості українського виборчого процесу за кордоном.**

Вікторія Гойсан

Навесні 2019 р. в два тури відбулися чергові вибори Президента України, і сьогодні ми поступово наближаємось до дострокових парламентських виборів. У першому турі бажання проголосувати виявило 62,8% населення України, у другому – трішки менше – 61,4%. Попри достатньо високу явку на території України, на закордонні виборчі дільниці прийшло проголосувати тільки 12,6% українських громадян у першому турі і 13,3% – у другому.

Павло Клімкін, міністр закордонних справ України, заявив: «У 2014 році на закордонних виборчих дільницях проголосували майже 73 тисячі українців, у першому турі цього року – ледве більше 53 тисяч (поправка: 55 тисяч – ред.). Якесь гірка виходить арифметика». Хоча цифри свідчать про падіння явки, однак, для порівняння, на президентських виборах 2014 року загальна явка склала всього 15,4% (що є тільки на 2,8% більше, ніж на цьогорічних виборах). При цьому варто зауважити, що на виборах Президента України 2010 року на закордонні виборчі дільниці прийшло проголосувати тільки 7,5 % громадян України.

На цьогорічних президентських виборах українська влада вирішила закрити дільниці для голосування у Росії та перенести їх до посольств України у Грузії, Фінляндії та Казахстані, що стало об'єктом маніпуляцій з боку деяких російських ЗМІ про втрачені мільйони голосів українських громадян в Російській Федерації. Втім, якщо під час минулих президентських виборів кількість виборців, включених до списку в Росії, становила 51,5 тис., то проголосувало тільки 2,2% від усіх – 1153 особи.

Для того, щоб зрозуміти причини низької явки на закордонних виборчих дільницях, розгляньмо спочатку юридичні особливості голосування за кордоном. Право голосувати мають громадяни України, які постійно проживають або тимчасово перебувають за кордоном. Зазначено, що реалізація права голосу на виборах відбувається на загальних підставах, незалежно від правових підстав перебування на території іноземної держави, а також перебування чи неперехування на консульському обліку в закордонній дипломатичній установі України.

Якщо, припустимо, громадянин України перебуватиме за кордоном нетривалий період, включаючи дату виборів, і хоче проголосувати, то фактично йому потрібно фізично бути присутнім при подачі заявки про тимчасову зміну місця голосування без зміни виборчої адреси та у день виборів (законом не передбачено можливості включення до списку виборців у день виборів), через що кількість охочих проголосувати суттєво зменшується.

Інша справа – консульський облік. До списку виборців на закордонних виборчих дільницях автоматично потрапляють громадяни України, які були прийняті на облік. МЗС України повідомляє, що консульський облік є добровільною дією. Він здійснюється у випадках постійного проживання громадянина України за кордоном на законних підставах (постійний консульський облік, за який стягується плата) та тимчасового перебування громадянина України за кордоном на законних підставах більше ніж три місяці (тимчасовий консульський облік, на який можна стати безкоштовно).

Втім, попри зростання кількості мігрантів з України, спостерігається тенденція зменшення кількості громадян України, які перебувають на консульському обліку в закордонних дипломатичних установах України. За даними МЗС України, у 2018 р. орієнтовна кількість мігрантів з України становила 6,4 млн і тільки 438 тис. з них перебувало на обліку. На президентських виборах 2019 р. у другому турі кількість виборців, включених до списків виборців на виборчих дільницях закордонного виборчого округу склала 449 тис. І все ж на виборах проголосував тільки кожен восьмий. Чому так?

Імовірно, найважливішою причиною є низьке охоплення виборчими дільницями місць проживання українців за кордоном. Всього поза межами України налічується 101 виборча дільниця, яка розподілена по 72-х країнах світу. Найбільше дільниць є в Німеччині – 5, в Італії, США та Польщі – по 4.

Згідно з українським законодавством, закордонні виборчі дільниці утворюються при дипломатичних та інших офіційних представництвах і консульських установах України за кордоном, у військових частинах (формуваннях), дислокованих за межами України. А отже, тим громадянам України, які мешкають у місцях, де відсутні офіційні установи, потрібно за власний кошт долати значні відстані до місць голосування.

Заступник голови ЦВК Андрій Магера зазначає, що збільшити кількість громадян України, які матимуть змогу проголосувати, можна за допомогою відкриття нових консульств та внесення поправок до законодавства про створення при одному консульстві двох дільниць. Однак це не суттєво вирішить проблему.

Іншою можливістю могло би стати електронне голосування, однак, таким способом збільшується ризик хакерських атак із метою впливу на результати виборів.

Ще одним вирішенням могло би стати нововведення у новому виборчому кодексі, який очікує на друге читання. У проєкті йдеться про утворення тимчасових виборчих дільниць, які можуть бути утворені тільки на території великих міст іноземних держав, у яких відсутня закордонна дипломатична установа України і відповідно до відомостей Державного реєстру виборців проживає чи перебуває не менше однієї тисячі громадян України, які мають право голосу. Отже, такий крок дозволив би більшій кількості українських громадян проголосувати, зокрема, можна було б очікувати збільшення кількості людей, які ставатимуть на консульський облік. Однак заяви про тимчасову зміну місця голосування на момент перебування виборця за межами України менше ніж три місяці, потрібно таки подавати особисто.

Отже, в Україні поки немає справних механізмів реалізації виборчого права для українських громадян за кордоном. За умови прийняття нового виборчого кодексу можна сподіватись на певні покращення. Безумовно, українські мігранти мають право вирішувати долю України, щоб колись, можливо, таки повернутися додому назавжди...

Додаток № 4

IV. Проєкт «Відкриймо для України українську діаспору»

У межах цього проєкту проводили різні заходи, зокрема: асамблею, діалоги, виставки, зустрічі та презентації здобутків культурних діячів, науковців, педагогів, політиків, голів та учасників громадських організацій української зарубіжної спільноти, які досягли успіхів і визнання в країнах свого проживання.

За звітний період у рамках проєкту «Відкриймо для України українську діаспору» МІОК працював за такими напрямками:

1. Співпраця із СКУ, СФУЖО:

- **Участь у сесії стратегічного планування Світового Конгресу Українців**

29 січня, працівники МІОКу Ірина Ключковська, Оксана П'ятковська, Андрій Яців взяли участь у сесії стратегічного планування Світового Конгресу Українців у Києві, на якій були представники керівних органів СКУ, а саме: Павло Грод, Президент СКУ, віцепрезиденти СКУ Анна Кісіль (Канада), Стефан Романів (Австралія), Віра Коник (Естонія), Павло Садох (Португалія).

Під час сесії обговорили спільні плани роботи на 2019 рік. Визначили проблематику в контексті підписаного Меморандуму зі СКУ на найближчі роки. Делегація СКУ зустрічалася також з главами церков, Блаженнішим Святославом та Його Святістю Епіфанієм, Міністром закордонних справ Павлом Клімкіним, депутатами Верховної Ради України, представниками Адміністрації Президента України.

- **Підписання Меморандуму про співпрацю із СФУЖО**

29 січня у Представництві Світового Конгресу Українців Анна Кісіль, голова Світової Федерації Українських Жіночих Організацій, та Ірина Ключковська, директорка МІОКу, підписали Меморандум про співпрацю. У Меморандумі окреслено напрями спільної праці з міжнародною організацією, якою є СФУЖО, що об'єднує українські жіночі спільноти з 21-ї країни світу.

- **Зустріч голови Світової Федерації Українських Жіночих Організацій Анни Кісіль з ректором Львівської політехніки**

4 лютого працівники МІОКУ організували зустріч віцепрезидентки Світового Конгресу Українців, голови Світової Федерації Українських Жіночих Організацій Анни Кісіль з ректором Національного університету «Львівська політехніка» Юрієм Бобалом.

На зустрічі від імені СКУ Анна Кісіль вручила ректорові Почесну грамоту за довголітню співпрацю зі Світовим Конгресом Українців у просуванні актуальних українських питань, поглибленні співробітництва України й української діаспори та за провідну роль в організації заходів із відзначення 50-ліття СКУ в Україні. Анна Кісіль також подарувала колекційний сувенір – булаву як символ сили. Під час зустрічі ректор висловив вдячність за співпрацю та готовність до подальшої роботи.

- **Річні наради СФУЖО**

31 серпня – 1 вересня 2019 р. у Львівській політехніці проходили Річні наради СФУЖО. Офіційне відкриття розпочалося з молитви за участю сестер Згромадження блаж. Йосафати Гордашевської. З вітальними словами до учасників звернулися ректор Львівської політехніки Юрій Бобало та директорка МІОКу – Ірина Ключковська. Згідно програми на річних нарадах відбулося представлення до СФУЖО нових організацій, два круглих столи, презентація книги «Подиву гідна ...Олена Кисілевська», зачитувались звіти голови та складових організацій. На круглому столі «Співпраця СФУЖО з жіночими організаціями, урядовими та неурядовими інституціями в Україні – гуманітарні, культурні та просвітницькі проєкти» Ірина Ключковська виступила з доповіддю. На завершення нарад було підведено підсумки та прийнято Постанову з Річних нарад СФУЖО.

1 вересня, на галавечорі, відбулася урочиста церемонія вручення почесної відзнаки «Берегиня українського роду» з нагоди 70-ліття СФУЖО. Цією почесною відзнакою нагороджуються жінки за особливий внесок у зміцнення українського жіночого руху в світі як прояв глобального демократичного руху за людські права, в розбудову СФУЖО та українських жіночих організацій як вияв зрілого громадянства в контексті діаспори і країни поселення та в підтримку і розбудову України. Удостоєна цієї відзнаки і Ірина Ключковська за зміцнення українського жіночого руху в світі і в Україні.

2. Перша Міжнародна Асамблея «Українка у світі: професіоналізм, активізм, традиція»

Від 31 серпня до 4 вересня в головному корпусі Національного університету «Львівська політехніка» відбувалася Перша Міжнародна Асамблея «Українка у світі: професіоналізм, активізм, традиція». Співорганізаторами цього масштабного заходу були Міжнародний інститут освіти, культури та зв'язків з діаспорою (МІОК) та Світова федерація українських жіночих організацій (СФУЖО). Подію присвячено 70-літтю СФУЖО. У ній взяли участь 250 гостей із 27 країн світу (з усіх континентів).

Лого Асамблеї – актуальний динамічний образ, у центрі якого вісь – Україна. До неї спрямована інтелектуальна та духовна енергія Української Жінки у світі. Трикутник – це і давній знак української тотожності, і сучасний символ єдності професіоналізму, активізму та традиції.

Гасло Асамблеї – слова Ліни Костенко «Моя свобода завжди при мені».

А вже увечері 31 серпня стартувала Асамблея.

Символічним початком заходів у рамках Асамблеї стало відкриття відразу трьох грандіозних виставок, які впродовж усіх днів розміщувалися в головному корпусі Політехніки: «Мистецькі скарби України» (організатори: Музей українського жіночого руху в Україні та Львівська міська громадська організація «Союз Українок»), «Та, що здобула світ. Велика Solomiya» (організатор: Музично-меморіальний музей Соломії Крушельницької у Львові), «Під зорею Пінзеля» (організатор: «Арт студія Івони Лобан»). Вітальні слова виголосили Ростислава Федак, чільна діячка Союзу українок України, творчиня Музею українського жіночого руху в Україні; Галина Тихобаєва, директорка Музично-меморіального Музею Соломії Крушельницької; Івона Лобан, дизайнерка, кураторка мистецьких проєктів, громадська діячка, членкиня спілки дизайнерів України. Ведучим урочистості був Назар Данчишин, молодший науковий співробітник МІОКу.

Потому в актовій залі головного корпусу Політехніки відбувся галавечір Асамблеї, який розпочався виступом Струнного квартету камерного оркестру «Поліфонія» Народного дому «Просвіта» НУ «Львівська політехніка» (художній керівник – Роман Крисленко, директор – заслужений працівник культури України Степан Шалата). Музиканти подарували аудиторії виконання незабутніх мелодій українських композиторів Максима Березовського, Ярослава Барнича та Мирослава Скорика.

Привітали учасниць та учасників заходу: проф. Юрій Бобало, ректор Національного університету «Львівська політехніка», який вручив подяку за співпрацю з Політехнікою Анні Кісіль, голові СФУЖО; Адріана Мальська, дружина голови ЛОДА; Катерина Кіт-Садова, дружина міського голови Львова; Ореслава Хомик, голова «Союзу Українок».

Ірина Ключковська, директора МІОКу, вручила подяки за співпрацю з Інститутом Анні Кісіль, Євгенії Петровій, заступниці голови СФУЖО та Ростиславі Федак.

Анна Кісіль урочисто вручила достойницям, зокрема Ірині Ключковській, почесну відзнаку з нагоди 70-ліття СФУЖО «Берегиня українського роду».

У межах галавечора Марта Кебало, голова представництва СФУЖО в ООН, та Андрій Яців, заступник директорки МІОКу, відкрили виставку спільного авторства «СФУЖО – 70 років», яка розміщувалася у фое біля Актової зали.

Ініціаторами створення виставки стали Анна Кісіль, голова СФУЖО та Ірина Ключковська, директорка МІОКу.

Мета виставки – поширити та інтегрувати знання про СФУЖО в культурно-освітній простір України, популяризувати діяльність СФУЖО як важливої частини Міжнародного Жіночого Руху та невід’ємної складової світового українства. Серед завдань проєкту: презентація невідомих сторінок з історії СФУЖО, а також важливих та актуальних проєктів організації, засновниць і членкинь СФУЖО й учасниць Українського Жіночого Руху, які впродовж понад семи десятиліть боролися за Україну й творили її в десятках країн світу, зберігали та примножували нашу культуру.

У рамках виставки створено унікальну візуальну хронологію історії СФУЖО та Українського жіночого руху, яка містить сотні невідомих загалу фактів, архівних фото та документів. Також презентовано візуальні біографії голів СФУЖО з 1948 р. по 2019 р.

Матеріали для створення експозиції надали др. Марта Кебало та Олена Бортник (СФУЖО). Під час підготовки експозиції здійснено редакторську, дизайнерську, технічну роботу, яку в стислі терміни виконали правцівники МІОКу.

Праця над проєктом триває, у планах розширення експозиції та «мандрівки» виставки Україною, зокрема відвідини університетів, освітніх та культурних центрів на Східній, Центральній, Південній Україні, поширення знань про СФУЖО та Український Жіночий Рух в молодіжних студентських середовищах.

Родзинкою галавечора став виступ спеціальної гості Іванни Таратули Філіпенко, оперної діви та професорки музики зі США, яка виконала твори українських композиторів.

У понеділок, 2 вересня, в актовій залі головного корпусу Політехніки відбулося офіційне відкриття Асамблеї. Учасники заходу розпочали роботу з виконання національного славня України та благословення від голів українських церков – Блаженніших Святослава (УГКЦ) та Епіфанія (ПЦУ).

Модераторкою події була Ірина Ключковська, директорка МІОКу. Вона наголосила:

««Я не люблю нещасних. Я щаслива. Моя свобода завжди при мені», – ці слова Ліни Костенко є гаслом Асамблеї «Українка у світі: професіоналізм, активізм, традиція».

Свобода як найбільша людська цінність для кожної з нас. Це свобода вибору між злом і добром, між мовчазним спостереженням та активною дією. Свобода вибору між прагненням якнайшвидше асимілюватися чи тримати свою національну тотожність, між здатися і боротися. Ви усі – ми усі зробили правильний вибір. Саме тому ви усі тут, з далеких і близьких країн, з міст і сіл України. Сьогодні з нами українки, для яких свобода є сенсом життя.

Українська жінка внутрішньо завжди була вільна. Понад 100 років тому вона почала творити жіночі організації. Союзянкою була моя бабуся, Катерина Кузик.

Біля витоків відродженого Союзу Українок України була моя мама, яка разом з Атеною Пашко, Надією Харчук відроджували організацію.

А в 1948 році, коли наших жінок продовжувала катувати, репресувати, арештовувати совіцька система, постає за кордоном СФУЖО, взявши зі собою на еміграцію ідеї, смисли і цінності, народжені в Україні.

Тож в українського суспільства на слуху такі імена: Христя Фріланд, міністерка закордонних справ у Канаді, Наталя Яресько, міністерка Фінансів України, Уляна Супрун – в.о міністерка охорони здоров’я. Однак у світі наші українки займають поважні професійні позиції на різних рівнях, користуючись незаперечним авторитетом у своїх країнах проживання.

Це не лише міністерки, а й жінки, які працюють у царинах бізнесу, політики, культури, науки, мистецтва. Є серед них ті, хто підкорив космос, зробив великі наукові, важливі для людства відкриття. Йдеться про тих жінок, які, маючи громадянство інших країн, чітко ототожнюють себе з Україною і про тих, хто виїхав з України вже за роки незалежності, має успіхи в кар'єрному зростанні, але в той чи інший спосіб працює для України.

На подію з'їхалися унікальні особистості з цілого світу і з України – українки, для яких Україна не просто країна їхніх батьків і дідів, не просто земля високих гір, безкраїх степів, бистрих річок, де живуть горді люди, які стають в обороні нашої незалежності і гідності. Україна для цих українок – це професійний чин у країнах, де вони живуть; громадська дія, базована на міцних українських глибоко закорінених традиціях, з яких проростає наша національна тотожність. Це крила, які дають силу, надають смислу їхньому лету.

Для українки у світі бути свobodною – значить бути відповідальною, любити та служити людям. Саме ці принципи лягли в основу вашої особистої діяльності і діяльності організацій, до яких ви належите. Саме прагнення до свободи кріпить наших вояків на фронті Сходу України, дає натхнення гідно тримати тил в Україні і далеко за її межами, зміцнює нас у вірі в перемогу над нашим одвічним ворогом – Росією. Тому тепер ваш голос у світі є безцінним як ніколи, ваша дія – і професійна, і громадська, – є утвердженням України у світі. Ще ніколи наш глобалізований світ не був таким українським, ще ніколи так голосно не звучав український голос у країнах, де ви живете. Тримаймося разом так, як тримається 70 років Світова Федерація Українських Жіночих Організацій, демонструючи нам своє вміння спільнодіяти во ім'я спільного блага, блага для України! Разом будуймо рідну хату.

Свого часу Блаженніший Любомир Гузар казав: «Ви дуже сильні, якщо бажаєте добра, якщо стараетесь, якщо гуртуєтесь, якщо намагаєтесь спільно творити добро, жити чесно, жити творчо. Хай у Вас усе буде добре. Пам'ятайте, що любов – то основа всього у світі. Будуймо оази любови!»

І щоб ми завжди могли сказати: «Я не люблю нещасних. Я щаслива. Моя свобода завжди при мені».

Проф. Юрій Бобало, ректор Національного університету «Львівська політехніка», зауважив: «Упродовж століть незламні та мудрі українки неодноразово змінювали хід світової історії, впливали на державотворчі процеси як на Батьківщині, так і за її межами, творили поступ в науці, підкорювали космос, зачаровували людство шедеврами мистецтва, музики та літератури. Кожна з вас своєю діяльністю у професійному чи громадському полі невтомно продовжує їхні славні діла. Бажаю, щоб ваш внесок у розбудову України та збереження і примноження її інтелектуальних і культурних здобутків був гідно пошанований і підтриманий сучасниками та мав продовження у звершеннях майбутніх поколінь».

Вітальні слова виголосили представники державної влади Маркіян Мальський, голова ЛОДА, наголосив: «Я багато-де був за кордоном і всюди є українська діаспора. Якби не вона, я не знаю, де б сьогодні була Україна». Андрій Садовий, міський голова Львова, звертаючись до учасниць Асамблеї, сказав: «Якщо проаналізувати життєвий шлях кожної з вас, то можна написати велику книгу». Олег Синютка, народний депутат України, колишній голова ЛОДА, підкреслив: «Світ переосмислює роль України і потребує сильного голосу українства. Це має бути ваш голос. Голос про Україну і голос за Україну».

Учасників Асамблеї у відеозверненні привітав Павло Грод, президент Світового Конгресу Українців (СКУ): «Українська жінка споконвіку була і залишається сильною, впливовою, успішною представницею української діаспори. Пам'ятаймо, ми всі – українці, де б не жили».

Анна Кісіль, голова СФУЖО, вітаючи гостей, зазначила: «Ми докладіємо немало зусиль, щоб зберегти нашу мову, культуру, ідентичність у світі. Особливі сподівання на молодь. Саме вона зможе піднести українську жінку на високий щабель».

Після офіційного відкриття учасники Асамблеї зробили спільну світлину на згадку біля входу до головного корпусу Львівської політехніки. За півгодини в актовій залі розпочалася перша

панельна дискусія «Професіоналізм – інтелектуальна сила українки у світі», учасницями якої були Мирослава Гонгадзе (*США*), журналістка, телеведуча, головна редакторка та очільниця Української служби «Голосу Америки»; експертка з питань України, Східної Європи та свободи слова на пострадянському просторі, юристка; нагороджена Орденом княгині Ольги III ступеня; Оксана Літинська (*Велика Британія*) – фінансова директорка міжнародних відділень інвестиційного банку Стандарт Банк Груп в Лондоні; пластунка, альпіністка, яка підкорила найвищі точки шести континентів, розгорнула прапор України на найвищій вершині планети – горі Джомолунгмі (Евересті); Лада Рослицька (*США*) – керівниця контентної політики Незалежного антикорупційного комітету з питань оборони (НАКО), міжнародна експертка з питань безпеки, комунікаційних стратегій та міжнародного права, співпрацює з Програмою НАТО «Наука заради миру та безпеки»; зовнішня консультантка Женевського центру з питань демократичного контролю над збройними силами (DCAF); Оксана Юринець (*Україна*) – народна депутатка Верховної ради України VIII скликання, членкиня Комітету Верховної Ради України з питань європейської інтеграції, голова постійної делегації у Парламентській асамблеї НАТО, членкиня української частини Парламентського комітету асоціацій, співголова Групи з міжпарламентських зв'язків з Республікою Польща. Модерувала дискусію Ірина Ключковська.

Мирослава Гонгадзе підкреслила: «Те, що я українка, є моїм достоїнством і моєю силою. Наша сила в тому, що ми знаємо, як світ працює, не боїмося праці на своїй землі, не боїмося ні найбруднішої, ні найчистішої роботи. Ми готові брати на себе складні справи. Ми, жінки, можемо рухати справи, говорити одна до одної. Але важливо, щоби з нами були чоловіки, бо все ж будь-яка справа успішна тоді, коли нас є 50 на 50, коли ми спільно з чоловіками вирішуємо ці питання».

Оксана Літинська наголосила: «Я походжу з родини сильних жінок. Поштовх виходити із зони комфорту мені закладено в генах. Досі я звикла презентувати цифри і факти на банківських нарадах, а надихати когось почала не так давно, тому для мене це справді тепер виклик — вчитися надихати інших людей. Знаєте, змінюється світогляд. І тепер я прийшла до розуміння того, що мушу щось передати і допомогти у зростанні інших поколінь. Мене зараз дуже сильно тримає зв'язок з Україною, зі Львовом».

Лада Рослицька зазначила: «Я люблю Америку, Канаду, але відчуваю, що треба працювати в Україні. Бо як не я, то хто? Любов до України я відчула в дитячому віці, коли ще ніколи тут не була. І дуже здивувала цим батьків. Після цього завжди, в будь-якому товаристві кажу, що я українка. І тепер я тут, на своїй землі, щоби творити зміни разом із вами».

Оксана Юринець зауважила: «Треба виконувати свою роботу, незважаючи на те, що тобі кажуть збоку. Ми не конкуруємо, а взаємодіємо. А взаємодія дає любов – те, завдяки чому можна збудувати багато».

Відразу по завершенні панельної дискусії виступила спеціальна гостя асамблеї Рейнелл Андрейчук (Канада), перша жінка-сенаторка Канади від провінції Саскачеван, співголова Міжпарламентської ради Україна-НАТО в Парламентській асамблеї НАТО, членкиня Парламентської групи дружби Канада-Україна, членкиня Конгресу Українців Канади, ініціаторка проєкту історичної резолюції про визнання Голодомору в Україні геноцидом. Вона розповіла про історію свого успіху та боротьби за українську справу на міжнародному рівні. Резюмуючи, пані Андрейчук звернулася до жінок: «Ви – лідери. Я знаю, що по всьому світу є багато наших людей, які мають ідеї. 3-4 жінки можуть зорганізуватися, створивши спільноту – і вже так ми можемо змінювати світ та допомагати Україні».

Після обіду відбулася друга панельна дискусія «Активізм заради змін та поступу», яку модерувала Оксана П'ятковська, заступниця директорки МІОКу. Учасницями діалогу були: Оксана Винницька-Юсипович (Канада), докторка філософії в освіті (1983), Почесна консулка Канади в Україні, Радниця міського голови з освітньої політики м. Львова, Радниця Міністра освіти і науки України, Голова Світової Координаційної Виховно-Освітньої Ради СКУ (2008–2018); Маріанна Заяць (США), голова Союзу Українок Америки, заступниця

голови і почесна членкиня Світової Федерації Українських Жіночих Організацій, членкиня ради директорів Світового Конгресу Українців, перша заступниця голови управи Українського Музею в Нью-Йорку, членкиня дорадчого комітету Українського інституту Америки в Нью-Йорку; Анна Кантер (Франція), співзасновниця Культурного центру Анни Київської в Санлісі (Франція), творчиня Днів Анни Київської у Франції, авторка унікального проєкту-виставки «Щити гідності», засновниця і керівниця єдиної мистецької галереї в Парижі, у якій експонують твори українських митців; Марта Кебало (США), голова представництва від СФУЖО в Економічній та соціальній раді ООН, докторка антропології, експертка з питань жіночого лідерства та громадського активізму, членкиня Американської Асоціації Антропологів, Наукового товариства ім. Тараса Шевченка в Нью-Йорку, Союзу Українок Америки (СУА); Наталя Пошивайло-Таулер (Австралія) – віцепрезидентка СКУ у Східній, Південній та Південно-Східній Азії, країнах Океанії та Африки, голова відділу «Мальви» Союзу Українок в штаті Вікторія, головна виховниця Осередку ім. Івана Мазепи Спілки Української Молоді в Мельбурні (Австралія), менеджерка тендерів у технологічному інституті Vox Hill.

Під час дискусії Оксана Винницька-Юсипович підкреслила: «Найважливішим для мене є те, що не тільки мої мама з татом були активістами, а й обидві мої бабусі активістки теж. І саме це викликає велику відповідальність, спонукає до дії, бо коли працюєш з архівами і бачиш імена бабусь, тіток, то не можеш бути пасивним».

Анна Кантер зауважила: «Дуже часто кажуть, що потрібно нести Україну в світ, а мене несе Україна, українська мова, культура. Власне, культура – це м'яка сила, яка відкриває світові Україну».

Марта Кебало зазначила: «Сьогодні є тонка межа між волонтерством та професіоналізмом. Бути волонтером може означати тільки жертвувати свій час, а може й означати робити свою справу на професійному рівні. СФУЖО – це є перехресна межа професіоналізму та волонтерства».

Наталія Пошивайло-Таулер наголосила: «Важливо відчувати корінь українства в собі, знати хто ти. Це і є щастя. Моя місія – навчити моїх дітей та інших людей любові до України».

Говорячи про здобутки СФУЖО, Маріанна Заяць підкреслила: «Найбільшим досягненням нашої організації є залучення жінок із різних хвиль еміграції, особливо найновішої, бо за нею майбутнє».

Після другої панельної дискусії учасники сфотографувалися на пам'ять у брендіваних футболках Асамблеї.

Увечері на гостей заходу чекав фантастичний концерт «Піснею чарую...» у Львівській національній філармонії, де вони насолодилися прекрасними українськими піснями у майстерному виконанні Оксани Білозір, Оксани Мухи, Назара Савка, фолькгурту «Марвінок», учасницею якого є працівниця МІОКу Ольга Руснак, квартету «LeonVoci», квартету «Львів'янки», Ансамблю естрадної пісні «Сузір'я» Народного дому «Просвіта» Національного університету «Львівська політехніка», дитячої студії балету «Життя» «Смайлики», октету «Орфей». Під час концерту Ірина Ключковська, директорка МІОКу, вручила подяку за співпрацю з Інститутом Марті Кебало, голові представництва СФУЖО в ООН.

У вівторок, 3 вересня, в актовій залі головного корпусу Львівської політехніки відбулася завершальна панельна дискусія «Традиція як єдність поколінь», яку модерувала Оксана Горда, старша наукова співробітниця МІОКу. Учасницями цієї панелі були Оксана Білозір (Україна), народна артистка України, народна депутатка України чотирьох скликань, заступниця голови Національної комісії з питань закордонних українців, голова Всеукраїнської громадської організації «Українська взаємодопомога», голова Всеукраїнського об'єднання жінок-депутаток; Віра Коник (Естонія), віцепрезидентка Світового Конгресу Українців (СКУ) у Східній Європі, членкиня Ради директорів СКУ, голова Конгресу українців Естонії; Лідія Ткачук (США), президентка Українського Національного Музею в Чикаго, членкиня

Українського Конгресового Комітету Америки, заступниця голови Фондації Українського Голодомору-геноциду; Ярослава Хортяні (Угорщина), голова Європейського Конгресу Українців, членкиня Екзекутивного комітету Світового Конгресу Українців, голова Товариства української культури в Угорщині.

Оксана Білозір, говорячи про українську мову, пісню, віру, традицію для формування ідентичності, зазначила: «Де звучить українська мова, пісня, там відступає агресор. Це аксіома сьогоденної історії України. Ось чому важливо берегти слово».

Віра Коник підкреслила: «Традиція – це центр кристалізації, навколо якого формується народ, громада. Це той стержень, що тримає нас у світі».

Лідія Ткачук, розказуючи про створення інфраструктури українського культурного життя, наголосила: «Ми намагаємося залучити молодь, щоб вони знали про традиції батьків, про те, що відбувається в Україні. Наші діти ходять до церкви, школи, музею – ми творимо для них Україну тут, у Чикаго».

Ярослава Хортяні говорила про те, що, крім місії від Бога – передавати дітям традицію, кожна жінка може значно більше – і в політиці, і в громадській діяльності: «Гендерна політика починається вдома, треба показати на що ти здатна і вибороти собі право бути активною».

Опісля гості Асамблеї в межах трьох круглих столів «Гуртуємо, працюємо, впливаємо» презентували діяльність громадських організацій, до яких належать. Модерували діалоги в цьому форматі Олександра Куновська-Монду (Швейцарія), представниця СФУЖО в ООН у Женеві та Ольга Руснак, молодша наукова співробітниця МІОКУ, Анна Хранюк (Польща), волонтерка, громадська активістка та Оксана Трумко, наукова співробітниця МІОКУ, Надія Копчук (Франція), членкиня Союзу українок Франції, та Олена Мицько, провідна фахівчиня МІОКУ.

По обіді біля Актової зали першого корпусу Національного університету «Львівська політехніка» відбулося урочисте відкриття меморіальної таблиці «Свою Україну любіть» із нагоди 205-ліття від Дня Народження Тараса Шевченка, 70-ліття Світової федерації українських жіночих організацій (СФУЖО) та проведення Асамблеї «Українка у світі: професіоналізм, активізм, традиція». Ведучим церемонії був Назар Данчишин, молодший науковий співробітник МІОКУ. Таблицю виготовили й подарували Валентина Шемчук, заслужена працівниця культури України, голова Полтавського обласного відділення Міжнародної організації «Жіноча громада», і Вадим Голобородов, художник-гравер, кавалер ордена «За заслуги». Таблицю створено за сприяння Товариства дослідження монументальної спадщини Кобзаря «Братія».

Вітальні слова виголосили професор Юрій Бобало, ректор Львівської політехніки, Ірина Ключковська, директорка МІОКУ, Анна Кісіль, голова СФУЖО, Руслан Теліпський, ініціатор встановлення таблиці, фотохудожник, шевченкознавець, волонтер, та Валентина Шемчук, одна з авторів таблиці. Двом останнім Ірина Ключковська вручила Подяки за співпрацю з Інститутом.

Після цього в актовій залі головного корпусу Політехніки відбулося Закриття Асамблеї, на якому учасники Асамблеї підбили підсумки роботи, а також проголосували за проєкт Ухвали, текст якої подаємо нижче.

ПРОЄКТ

Ухвала

Першої Міжнародної Асамблеї «Українка у світі: професіоналізм, активізм, традиція»

1 – 4 вересня 2019 року у Львівській політехніці відбулася Перша Міжнародна Асамблея «Українка у світі: професіоналізм, активізм, традиція». Ініціаторами та співорганізаторами проведення цього заходу виступили Міжнародний інститут освіти, культури та зв'язків з діаспорою Національного університету «Львівська політехніка» (МІОК) та Світова

Федерація Українських Жіночих Організацій (СФУЖО). Асамблея була приурочена відзначенню 70-ліття заснування СФУЖО, яка сьогодні об'єднує мережу українських жіночих організацій з понад 30 країн світу з усіх континентів.

Місія Асамблеї – відкрити для українського суспільства роль і значення Українки у світі, висвітлити її професійність, активність та потенціал для впливу на державотворчі процеси як в Україні, так і в країнах проживання, а також на міждержавні відносини.

Посилити та налагодити зв'язки з державними структурами та громадськими організаціями для мережування, взаємодії, реалізації спільних проєктів та напрацювання нових напрямів роботи. Створити умови для спільнот, досягнення синергії у просуванні спільних українських інтересів.

Асамблея покликана зламати наявні досі стереотипи і представити Україні українську жінку діаспори як носія фахових знань, ділової та громадської активності, показати її сучасною, дієвою, професійною та успішною.

У роботі Асамблеї взяли участь 250 учасниць з 26 країн світу: Індії, Канади, США, Італії, Угорщини, Австралії, Швейцарії, Польщі, Туреччини, Казахстану, Росії, Азербайджану, Великої Британії, Естонії, Латвії, Словенії, Греції, Ірландії, Нідерландів, Лівану, Болгарії, Словаччини, Норвегії, Люксембургу, Франції, Німеччини, а також майже з усіх областей України.

Засідання відбувалися у форматі пленарних засідань, трьох панельних дискусій, трьох круглих столів та серії презентацій. Було представлено 5 виставок, організовано 2 концерти.

Учасники Асамблеї констатували:

СФУЖО – активна дієва сила, робота якої спрямована на промоцію України за кордоном, на підтримку реформ, євроінтеграційних та євроатлантичних процесів в Україні, на підтримку та розвиток українського жіночого руху.

Одним з найважливіших напрямів у роботі СФУЖО визнано її представництво в ООН та координацію українських жіночих організацій у світі.

СФУЖО визнано дієвою міжнародною організацією, що своєю діяльністю протистойть «руському міру» у країнах проживання української діаспори та сприяє розбудові українського світу.

Відсутність Міністерства з питань української діаспори та світового українства загалом, яке вкрай необхідне, оскільки за межами України проживає понад 30 мільйонів українців і зберігається тенденція до відтоку українців з України.

Міжнародний інститут освіти, культури та зв'язків з діаспорою визнано найдієвішою інституцією України, яка системно займається питаннями української діаспори та світового українства загалом.

Відсутність державного фінансування на реалізацію просвітницьких та освітніх проєктів МІОК, спрямованих на підтримку української діаспори та українських трудових мігрантів.

У зв'язку з цим учасниці Асамблеї ухвалили:

1. Звернутися до Президента України з проханням:
 - ✓ створити у Кабінеті Міністрів України окреме Міністерство з питань світового українства та призначити уповноваженого Президента з питань української діаспори та світового українства загалом.
2. Звернутися до Верховної Ради України з проханням:
 - ✓ створити у Верховній Раді України Комітет з питань світового українства;
 - ✓ провести парламентські слухання з питань світового українства;
 - ✓ передбачити у Бюджеті України на 2020 рік окрему стрічку для фінансування просвітницьких та освітніх проєктів МІОК, спрямованих на підтримку української діаспори та українських трудових мігрантів і промоцію української діаспори в Україні.
3. Звернутися до Міністерства закордонних справ України з проханням:

- ✓ *посилити застосування інструментів soft power для протистояння «руському міру» та промоції України у світі, зокрема через створення спеціального фонду підтримки і популяризації української історії, культури, традицій, запровадження стипендійного фонду для закордонних студентів у світі, які досліджують різні аспекти формування і розвитку української держави та її історії, культури, мови.*
- 4. *Звернутися до урядів країн-членів ЄС з проханням:*
 - ✓ *заборонити уживання в офіційних документах словосполучення «на Україні», що свідчить про нерозуміння того, що дане словосполучення вживається для називання територій, які не мають самостійного статусу, і не є самостійними одиницями, а лише частинами держав.*
- 5. *Звернутися до українських громадських організацій, які діють в Україні та за її межами, з проханням:*
 - ✓ *посилити інформаційну кампанію, спрямовану на протидію російської інформаційної гібридної війни, у якій використовують релігійні організації та структури для поширення інтересів Кремля.*
- 6. *Звернутися до мережі СФУЖО з проханням:*
 - ✓ *активізувати молодь до роботи в СФУЖО та створити молодіжне крило українських жіночих організацій у діаспорі.*
- 7. *Звернутися до СФУЖО та МІОКу з проханням:*
 - ✓ *продовжити партнерську системну співпрацю для реалізації проєктів, зокрема організації та регулярного проведення, започаткованої у 2019 році, Першої Міжнародної Асамблеї «Українка у світі»*
- 8. *Доручити Міжнародному інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою (за умови фінансування) провести промоційно-просвітницьку кампанію проєкту «СФУЖО – 70 років».*
- 9. *Доручити Міжнародному інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою здійснити остаточну редакцію ухвали та розіслати її до органів законодавчої і виконавчої влади, а також до громадських організацій в Україні та світі.*

4 вересня, останнього дня Асамблеї, на її учасників чекала культурна програма – екскурсії старовинними пам'ятками Львова.

3. Виставки:

- **Презентація виставки «СФУЖО – 70»**

У Львові:

31 серпня у рамках Асамблеї у фойє біля Актової зали Львівської політехніки відбулося урочисте відкриття виставки «СФУЖО – 70 років» спільного авторства Марти Кебало, голови представництва СФУЖО в ООН, та Андрія Яціва, заступника директорки МІОКу.

Мета виставки – поширити та інтегрувати знання про СФУЖО в культурно-освітній простір України, популяризувати діяльність СФУЖО як важливої частини Міжнародного Жіночого Руху та невід'ємної складової світового українства. Серед завдань проєкту: презентація невідомих сторінок з історії СФУЖО, а також важливих та актуальних проєктів організації, засновниць і членкинь СФУЖО й учасниць Українського Жіночого Руху, які впродовж понад семи десятиліть боролися за Україну й творили її в десятках країн світу, зберігали та примножували нашу культуру.

У рамках виставки створено унікальну візуальну хронологію історії СФУЖО та Українського жіночого руху, яка містить сотні невідомих загалу фактів, архівних фото та документів. Також презентовано візуальні біографії голів СФУЖО з 1948 р. по 2019 р.

Матеріали для створення експозиції надали др. Марта Кебало та Олена Бортник (СФУЖО). Під час підготовки експозиції здійснено редакторську, дизайнерську, технічну роботу, яку в стислі терміни виконали працівники МІОКу.

Керівники проєкту: Ірина Ключковська, Анна Кісіль.

Автори виставки: др. Марта Кебало (тексти, ілюстрації), Андрій Яців (концепція, дизайн).

Організаційна підтримка: др. Євгенія Петрова.

Макетування, дизайн: Андрій Яців, Ірина Українська.

Літературна редакція: Оксана Горда, Оля Руснак, Оксана Галайчук, Олена Мицько, Назар Данчишин, Оксана Трумко, Андрій Яців.

У Києві:

11 листопада за сприяння Урядової уповноваженої з питань гендерної політики Катерини Левченко в Києві у приміщенні Кабінету Міністрів України відбулася презентація виставки «СФУЖО – 70», створеної Міжнародним інститутом освіти, культури та зв'язків з діаспорою Національного університету «Львівська політехніка» спільно зі Світовою Федерацією Українських Жіночих Організацій з нагоди 70-ліття СФУЖО.

У рамках відкриття з вітальним словом виступили: Оксана Маркарова, міністерка фінансів України, Катерина Левченко, Урядова уповноважена з гендерної політики, Софія Федина, народна депутатка України, Ірина Ключковська, директорка МІОКу та ініціаторка проведення виставки, Людмила Порохняк-Гановська – голова Національної Ради Жінок України, Маргарита Єфремова-Лукеча – голова міжнародної громадської організації «Єдина», Андрій Яців, заступник директорки МІОКу.

У відкритті також взяли участь представниці Центрального державного архіву зарубіжної україніки Ірина Казімірова та Галина Горбунова, членкині Національної Ради Жінок України, представники МІОКу Оксана П'ятковська та Юрій Марусик, громадські діячки, співробітники Кабінету Міністрів України та активісти.

Оксана Маркарова, міністерка фінансів України, у вітальному слові звернулася до організаторів: «Виставка – це маленька частинка тієї величезної роботи, яку ви робите. Ви нас надихаєте, і ті жінки, історію успіху яких ми можемо побачити на цій виставці, теж».

Відкрила виставку Катерина Левченко, Урядова уповноважена з гендерної політики: «Ця виставка для нас – дуже важлива подія, тому що ми шануємо діяльність Світової Федерації Українських Жіночих Організацій, яка спрямована і на підтримку прав людини, прав жінок, і боротьбу за незалежність... Хочу низько вклонитися кожній із членкинь СФУЖО, життя яких було присвячене цій боротьбі. Віра лідерок СФУЖО в свою Батьківщину підтримувалась їхньою активною роботою в міжнародних організаціях, в Економічній та Соціальній Раді ООН, де вони відстоювали незалежність України...».

Ірина Ключковська, директорка МІОКу, розповіла про ключові завдання виставки, зокрема зазначивши: «В першу чергу цей проєкт виконує просвітницьку місію, що є дуже важливо для прийняття правильних законодавчих та виконавчих рішень».

Софія Федина, народна депутатка України, зазначила: «Хочеться, щоб ми усі були єдиною сильною спільнотою: і ті, хто є тут, і ті, хто за кордоном».

Андрій Яців, заступник директорки МІОКу, зазначив, що виставка створена у співпраці зі СФУЖО та Мартою Кебало, авторитетною дослідницею історії Українського жіночого руху. За словами А. Яціва: «Ми поставили собі мету показати тяглість Українського жіночого руху, який, фактично, зародився ще тут, в Україні, у міжвоєнні роки, а згодом через історичні обставини відродився за кордоном, і СФУЖО стала локомотивом цього руху».

Відкриття виставки «СФУЖО – 70» привітали Людмила Порохняк-Гановська – голова Національної Ради Жінок України та Маргарита Єфремова-Лукеча – голова міжнародної громадської організації «Єдина».

Відкриття виставки у Кабінеті Міністрів України стало першою презентацією у рамках просвітницького проєкту МІОКу та СФУЖО.

- **Виставка «Мистецькі скарби України»**

Виставка «Мистецькі скарби України» відкрилася 31 серпня у рамках Асамблеї у 214 ауд. головного корпусу Львівської політехніки. Організована союзнякою Ростиславою Федак, складається з робіт, що презентують мистецтво вишивки різних регіонів України, а саме: Львівщини, Івано-Франківщини, Тернопільщини, Чернігівщини, Черкащини, Харківщини, Донеччини (Маріуполь).

Експонатами є: авторські роботи і зібрана колекція заслуженої майстрині народної творчості Прикарпаття Марії Турчин із Івано-Франківська; колекція, зібрана дослідницями вишиваного мистецтва Бойківщини з Дрогобича Надією Кузан і Мирославою Кот; роботи мисткині Ірини Білик зі Львова (неповторна колекція виробів з бісеру); роботи майстрині народної творчості України Олександри Зробок зі Львова (оригінальні вишиті картини (Шевченкіана і Трипілля)); роботи викладачки мистецтва у Школі шляхетних українок Люби Шльомської міста Львова (обереги та іграшки) та роботи учениць Школи шляхетних українок зі Львова та Коломиї.

В експозиції представлено також експонати Музею історії українського жіночого руху (засновниця Ростислава Федак).

Велика частина виставки – авторські видання досліджень українського жіночого руху.

- **Міжнародний мистецький проєкт «SOLOMYA»**

31 серпня у фойє головного корпусу в рамках Асамблеї презентували виставку – Міжнародний мистецький проєкт «SOLOMYA», який народився з ініціативи та за матеріальної підтримки благодійного фонду «Україна – це ми» (голова правління Фонду Нінель Бабієнко) в партнерстві з Музично-меморіальним музеєм Соломії Крушельницької у Львові. У рамках проєкту відомі українські художники, об'єднані однією метою – відтворити засобами живопису образ Соломії Крушельницької, відобразити прекрасні куточки рідної України, пов'язані із життям артистки – створили 28 прекрасних полотен. Це – портрети співачки, сюжетні роботи, що показують мистецький шлях Соломії Крушельницької, а також пленарний живопис. Проєкт стартував у листопаді 2017 року під час Міжнародного фестивалю оперного мистецтва імені Соломії Крушельницької у Львівській опері та меморіальному музеї співачки.

Впродовж 2018 року виставка експонувалася в Україні (Київ, Луцьк, Тульчин), в Італії, зокрема у місті Торре дель Ляго під час фестивалю опер Джакомо Пуччіні. Влітку 2019 року експозиція була розгорнута в Австрії – у Відні та Зальцбурзі.

- **Виставка творчих авторських робіт дизайнерки Ірини Грицюк**

1 вересня у фойє головного корпусу відкрилася виставка творчих авторських робіт (вишиванок) Ірини Грицюк. Ірина Грицюк – членкиня спілки дизайнерів України (з 2003 р.), Заслужена діячка мистецтв України. Дотримується своєї унікальної філософії проєктної творчості, працюючи в галузі дизайну костюмів.

Дизайнерські розробки її костюмів творять художній образ акторів і творчих колективів. Вони експонувалися на виставках у Римі (Італія 1993, 2019), Філадельфії (США 1996), Києві (Україна 2010), Одесі, Полтаві, Тернополі (Україна 2012-2015), Львові (Україна 1995-2019). Всього – більше 70 виставок, презентацій та показів.

- **Виставка Івони Лобан «Під зорею Пінзеля»**

31 серпня у фойє головного корпусу Львівської політехніки відкрилася виставка Івони Лобан – засновниці проєкту «Під Зорею Пінзеля», керівниці ГО «Арт студія Івони Лобан», дизайнерки, кураторки мистецьких проєктів, громадської діячки, членкині спілки дизайнерів.

Основна мета проєкту – популяризація творчості геніального українського скульптора епохи бароко Іоана Георгія Пінзеля.

Проєкт «Під зорею Пінзеля» через музику сучасних відомих музикантів, колекцію одягу «Пінзель. Львів. Бароко», виставку живопису і конкурс скульптур «Натхненні Пінзелем», відеоролик «The Pinzel under Star», велопробіг «На Івана до Іоана» не тільки привернув увагу громадськості до творчості Іоана Пінзеля, а й ознайомив багатьох безпосередньо з роботами Майстра.

- **Виставка дизайнера Людмили Сєдової «Людам з радістю»**

1 вересня у фойє головного корпусу відкрилася виставка дизайн студії «Софі Марія Сєдова», роботи якої були представлені на Асамблеї. Дизайнерка створює колекції авторського одягу та другої лінії (речі масповиву, що тиражуються). 95% усього одягу оздоблено автентичною вишивкою. В архіві студії понад 250 000 орнаментів. Узори змальовано та відтворено зі старовинних сорочок, рушників, обрусів, що зберігаються у приватних колекціях, з метою передати наступним поколінням красу, гармонію та автентичну української вишиванки. Люда Сєдова, автор етнолінії, зберігає автентичні речі у їхньому первісному вигляді, вдало інтегруючи відтворені узори у новий модерний дизайн одягу.

- **Виставка «Мова моїх батьків – мова мого духу»**

20 лютого, напередодні Міжнародного дня рідної мови, у стінах Національного університету «Львівська політехніка» урочисто відкрили виставку цитат представників української діаспори – українців, відомих у світі: громадських лідерів, політиків, науковців та митців, – про рідну мову «Мова моїх батьків – мова мого духу».

Виставка має мандрівний формат – стартувала у Львівській політехніці, а згодом помандрує у світ.

Додаток №5

4. Презентації:

- **Акція «Мова моїх батьків – мова мого духу»**

20 лютого, напередодні Міжнародного дня рідної мови, у стінах Національного університету «Львівська політехніка» Міжнародний інститут освіти, культури та зв'язків з діаспорою (МІОК) Національного університету «Львівська політехніка» за підтримки Юрія Бобала, ректора Львівської політехніки, та Світової Федерації Українських Жіночих Організацій (СФУЖО), провів акцію «Мова моїх батьків – мова мого духу», яка засвідчила єдність українців в Україні та поза нею довкола української мови. У межах проєкту презентовано виставку цитат представників української діаспори – українців, відомих у світі: громадських лідерів, політиків, науковців та митців, – про рідну мову «Мова моїх батьків – мова мого духу».

На початку заходу всі учасники вшанували героїв Небесної Сотні хвилиною мовчання. Перед відкриттям виставки відбулася спільнодія «В рідній школі – рідна мова» за участю Степана Давидчака, проректора Львівської політехніки, та студентів-політехніків, учасників народного театру-студії «Хочу» Народного дому «Просвіта» Львівської політехніки (директор – Степан Шалата, художній керівник театру – Анастасія Непомняща). Читали промовці під акомпанемент струнного квартету Народного камерного оркестру «Поліфонія» Народного дому «Просвіта» Львівської політехніки.

«Проєкт має свою онлайнскладову – у соціальних мережах розпочато публікацію відеороликів та плакатів. Проєкт залишається відкритим. Виставка має мандрівний формат –

стартує у Львівській політехніці, згодом помандрує у світ», – сказав заступник директора МІОКу Андрій Яців.

Докторка Оксана Винницька-Юсипович, почесна консулка Канади в Україні, у своєму виступі сказала: «Українська мова пройшла нелегкий шлях утисків і заборон. Сьогодні українська мова – це мова, якою спілкуються 45 мільйонів людей, які проживають в Україні, та понад 20 мільйонів – за межами України. Протягом останніх 25 років спостерігається утвердження української мови на всіх рівнях спілкування, відтак є підвищена зацікавленість до вивчення української мови у світі. Українська мова сьогодні – це мова науки, бізнесу, політики, дипломатії і мистецтва».

Ірина Ключковська, директорка МІОКу, наголосила: «Мова моїх батьків — мова мого духу» — це слова української поетеси з Бразилії Віри Вовк. Ця акція – це спільнодія. Тут немає головних чи другорядних учасників. Адже тільки разом, і цей урок ми маємо пам'ятати, ми можемо бути успішними. Ніхто, крім нас, не може утвердити українську мову. На цій виставці представлені думки тих, хто впродовж століть виборював наше право говорити українською мовою. Це сотні українців за межами нашої держави, які творили це чудо, яке називається «українська мова». Важливо, щоб до кожного з нас прийшло усвідомлення, що ці люди, які живуть за межами України, – це наші брати і сестри, нас єднає любов до рідної мови і до рідної землі. І це одне зі завдань, яке ставить перед собою ця виставка. Ми можемо сказати: ми – українці, нас 60 мільйонів, ми єдині у наших думках і діях і відстоюємо наше право мати соборну Україну, ми маємо право тут і за межами України говорити своєю рідною мовою, разом маємо спільну ціль – зупинити російську агресію».

Десятки студентів та гостей, які відвідали захід, із зацікавленням знайомлювалися з виставкою цитат, фотографували улюблені з них.

Нагадаємо, Міжнародний день рідної мови (англ. International Mother Language Day) – подія, яку відзначають щороку 21 лютого, починаючи з 2000 року.

- **Презентація унікального видання «Атлас українців у США: демографічні та соціо-економічні характеристики»**

28 травня у стінах Львівської політехніки успішно відбувся семінар-презентація унікального видання «Атлас українців у США: демографічні та соціо-економічні характеристики» за участю його автора доктора Олега Воловини (США). Захід організував та провів МІОК спільно з Інститутом геодезії Національного університету «Львівська політехніка».

Під час відкриття події д.е.н., проф. Наталія Чухрай, проректорка з наукової роботи Львівської політехніки, зацентрувала увагу на важливості міждисциплінарного значення зібраних статистичних даних, які представлені в Атласі, подякувала доктору Воловині як представнику української діаспори за збереження зв'язків між українцями в Україні та за кордоном, а також висловила сподівання, що доктор Воловина й надалі залишатиметься частим учасником конференцій та інших заходів, які проводитиме МІОК.

Підкреслюючи актуальність презентованого видання, модератор семінару Оксана П'ятковська, заступниця директорки МІОКу, наголосила, що проблема статистичного обліку мігрантів та діаспори є однією з ключових для здійснення адекватного аналізу сучасних міграційних процесів, розробки рекомендацій та прийняття загальнодержавних рішень. Пропозиції щодо необхідності проведення обліку мігрантів та оцінки потенціалу української діаспори були передбачені в ухвалах усіх науково-практичних заходів МІОКу ще з 2008-го року та були неодноразово озвучені Іриною Ключковською, директоркою МІОКу, на парламентських, комітетських слуханнях та круглих столах з питань міграції чи закордонного українства, які відбувалися у Верховній Раді України.

Під час свого виступу доктор Воловина представив учасникам розгорнутий аналіз дослідження українців у США з урахуванням специфіки різних дефініцій та побудови баз даних; детально розкрив характеристики усіх чотирьох хвиль української міграції до США, представивши географічний розподіл поселень по штатах та метрополіях. Доктор Воловина

також продемонстрував порівняльний аналіз соціально-економічних індикаторів українських мігрантів та населення Америки загалом, а також вплив останньої хвилі міграції з України на українську громаду в США.

Щодо картографування як ефективної візуалізації зібраних даних та друку Атласу, то цю роботу виконали колеги автора уже в Україні, серед яких д. геогр. н., проф. Ростислав Сосса, завідувач кафедри картографії та геопросторового моделювання Інституту геодезії Національного університету «Львівська політехніка».

До обговорення питань, пов'язаних з сучасною українською міграцією до США, специфікою збору статистичних даних, можливості використання в Україні досвіду Америки щодо ведення перепису населення, а також питання картографування української діаспори чи української національної меншини в інших країнах, долучилися учасники семінару, серед яких були відомі академіки, дослідники, науковці Інституту української археографії НАН України, Наукового товариства ім. Т. Шевченка, Української картографічної групи, а також викладачі та студенти з Львівської політехніки та Львівського національного університету ім. І. Франка.

Довідка. Олег Воловина – директор Центру демографічних та соціо-економічних досліджень українців в США при Науковому Товаристві ім. Тараса Шевченка в США, дослідник Центру славістики, Євразії та Східної Європи Університету Північної Кароліни в Чапел Гілл, США, редактор монографії «Ethnicity and National Identity: Demographic and Socio-economic Characteristics of Persons with Ukrainian Mother Tongue in the United States», (Harvard Ukrainian Research Institute), стипендіат Програми імені Фулбрайта 2008-2010 рр. та 2014-2015 рр.

- **Акція «Читання імен. Сандармох»**

5 серпня МІОК провів акцію «Читання імен. Сандармох» на пам'ять про жертв Великого терору, коли в урочищі Сандармох (Карелія) радянська влада знищила 6 241 людину 60 національностей, серед яких – 677 українців. Саме цього дня 82 роки тому в СРСР вступила в дію постанова Політбюро ЦК ВКП(б) «Про антирадянські елементи». 3-поміж убитих, діячі «Розстріляного відродження» Микола Куліш, Павло Филипович, Антін Крушельницький і його сини Богдан та Остап, Валер'ян Підмогильний, Лесь Курбас...

Аналогічні акції, приурочені цим трагічним подіям, відбулися в багатьох місцях світу: в урочищі Сандармох, у Владивостоці, Гельсинкі, Вашингтоні, Празі, Берліні, Софії, Москві.

Львівська акція відбулася у фойє головного корпусу Національного університету «Львівська політехніка».

Ірина Ключковська, директорка МІОКу, у своїй промові зазначила, що «1937 рік досі триває в Росії та на сході України, де не припиняється війна, адже репресовано дослідників трагедії Сандармоху, зокрема Юрія Дмитрієва, а також сотні українців, серед яких наші політв'язні та військові моряки».

Проф. Юрій Бобало, ректор Львівської політехніки, у своєму виступі наголосив: «Наш Університет чи не найперший у далекому 1997 році, довідавшись про віднайдене місце розстрілу соловецьких в'язнів, провів мітинг -реквієм. З того часу для повернення пам'яті та вивчення цих трагічних сторінок української історії розпочалася наша власна історія співпраці з українцями Карелії, зокрема з головою української громади Петрозаводська Ларисою Скрипніковою.

А це – численні зустрічі, академія з нагоди 75-ліття трагедії у Сандармосі, візити громадських діячів Карелії до нас і делегацій Львівських політехніків для вшанування пам'яті замордованих Українців до Карелії, презентація виставки та наукової розвідки Лариси Скрипнікової «Убієнним синам України».

Імена замордованих у Сандармоху українців читали: проф. Юрій Бобало, ректор Львівської політехніки; Оксана Муха, заслужена артистка України; Ігор Калинець, поет, політв'язень,

провідний фахівець МІОКу; Ігор Ожійвський, заступник директора музею «Тюрма на Лонцького»; Ірина Гринь, голова товариства «Холмщина»; Олександр Волошинський, заступник голови товариства «Холмщина», Іван Сварник, директор Львівської обласної універсальної наукової бібліотеки; Володимир Середа, голова об'єднання товариств депортованих українців «Закерзоння»; Соломія Риботицька, голова товариства «Надсяння»; Богдан Парадовський, голова товариства «Любачівщина»; Богдан Горбовий, громадський діяч; Надія Любомудрова, заступниця голови товариства «Просвіта» Львівської політехніки; доц. Тетяна Крушельницька, науковиця, громадсько-політична діячка; Ольга Гончар, директорка Меморіального музею тоталітарних режимів «Територія Терору» при Львівській міській раді; працівники МІОКу.

Молитву за невинно убієнних виголосив о. Ігор, студентський капелан Львівської політехніки.

5. Діалоги:

- **Діалоги з Надзвичайним і Повноважним Послом Канади в Україні Романом Ващуком на тему: «Україна – ключовий європейський партнер Канади»**

15 квітня у Львівській політехніці відбулися Діалоги з Надзвичайним і Повноважним Послом Канади в Україні Романом Ващуком на тему: «Україна – ключовий європейський партнер Канади», які організував і провів Міжнародний інститут освіти, культури та зв'язків з діаспорою. На зустріч зібралося стільки людей, що не було, де яблуку впасти. «Ви зібралися у такій кількості, що це мене трохи лякає, тут навіть тісніше, ніж в тому 9-му трамваї, яким я сюди приїхав», – зауважив пан посол, розпочинаючи свою доповідь. У форматі діалогу пан посол говорив про перспективи співпраці Канади і України, особливості двомовності Канади, навчання для українських студентів, враження про результати першого туру виборів Президента України. Навіть на складні запитання пан Роман відповідав так, що у слухачів з'являлися посмішки на устах.

Надзвичайний і Повноважний Посол Канади в Україні Роман Ващук з 1987 року обіймав важливі посади у міністерстві закордонних справ Канади, працював Надзвичайним і Повноважним послом Сербії, Македонії, Чорногорії. Долучений до дипломатичної служби в Україні ще з 1994 року. Родина пана посла походить з Яворівського району Львівської області. «Я гордий син Канади, але не менш гордий нащадок Яворівщини, звідки походять мої пращури. Дід по материній лінії народжений у Яворові, відвідував гімназію, був в Українських Січових Стрільцях, брав участь у Листопадовому Чині в Яворові. Цей родинний зв'язок дає мені розуміння значення і вартості української державності», – сказав Роман Ващук.

Він зазначив, що в Канаді відвідував український дитячий садок, недільну школу, університетські курси українознавства. Попри те, пан посол припустив, що, можливо, українці самі себе до кінця не розуміють, відтак людям зі сторони ще важче збагнути усі таємниці української душі.

Україна не є унікальною у феномені нестандартних передвиборчих кампаній, бунту проти традиційних політиків та їхнього підходу до життя. Ми це бачили в одній країні, що розташована по сусідству з півднем Канади. Там обрали досить нетрадиційного кандидата у президенти, але ми з ним і його адміністрацією змогли домовитися.

Коментуючи репліку, мовляв, багато українців переживають, чи не сміється з них світ, пан посол сказав: «Журитися через те, що з України сміється, не варто, – світ сам став настільки смішним, що не має права ні з кого сміятися».

В теперішньому світі треба всім – громадянам і дипломатам – мати терпеливість і витримку. Використовуючи вислів Павла Тичини, – «нам своє робить». Ми готові до всіх варіантів.

Життя буде продовжуватися і після виборів президента, від вас залежить, яким це майбутнє буде на мікро- і згодом на макрорівні.

Можливо, як канадець, бачу в Україні дуже багато позитиву, креативу, цікавих нових ідей. Потрібно зробити так, щоб усередині країни цих всіх талантів, можливостей на горизонтальному рівні (Майдан був прикладом горизонтальної організації) якось перетворити у вертикаль – без того, щоб відразу кожного, хто є у вертикалі, обізвати зрадником горизонтальних цінностей нашого мережевого світу. Це виклик, він буде у різних формах виявлятися протягом наступних п'яти років. Але він уже може бути позитивно розв'язаний чи у студентському самоврядуванні тут, чи в об'єднаних територіальних громадах, що створюються в Україні і потребують людей, які вміють планово, концептуально думати на перспективу. У міжнародних відносинах також будуть потрібні такі люди.

Роман Ващук зауважив, що відвідав у Львівській політехніці учора, 14 квітня, виставку «Імпульс» про Івана Левинського. (Виставка «Іван Левинський. Імпульс» – це перший захід року Левинського, що був проголошений з метою вшанування 100-річчя з дня смерті видатного українського будівничого, архітектора, промисловця, громадського діяча, професора та філантропа Івана Левинського – ред.). «Оглядаючи цю виставку, поставив собі запитання: чому ми ніколи про нього (Івана Левинського – ред.) не вчили, чому мене навчали історії безконечних програшів і страждань українського народу, а люди, які були успішними, випадали з тієї історії. Вміння бачити позитив, оцінити конструктив – цього бракує українському світогляду. Це можна пояснити трагічною історією, що переживали українські землі в різні часи. В сьогоднішніх обставинах ця прогалина є проблемною і вона, очевидно, впливає на настрій населення, його виборчі наміри, створює вперте небажання бачити те, що реально», – сказав Роман Ващук.

Він розповів, що півтора тижні тому побував в Одесі, де виступав у сучасному хабі: «У розмові з людьми виявилось, що вони вважають, що українці є страшенно бідними, нещасними, найбільш бідними людьми в Європі, які конкурують у цьому з молдаванами тощо. Як це корелюється з тим, що можна побачити, коли вийти на вулицю і подивитися, що діється. Важливим є вміння бачити, відчувати і розуміти свої здобутки і проблеми, важливо зрозуміти, що не треба щоразу збурювати фундамент і починати все знову. Канада – країна еволюційна, тоді, як наш південний сусід (США – ред.) є країною, яка почалася з американської революції. Канада створена як конфедерація кілька років після закінчення кривавої американської громадянської війни, яка забрала сотні тисяч жертв людей. Багато людей бажають собі відносно спокійного передбачуваного життя. Україна, яка переживає постійні зміни і катаклізми, з одного боку, є місцем для великого креативу, адаптивності. Але потрібно більше дати місця для спокійного, передбачуваного майбутнього, яке означає, що інші люди можуть тут побачити перспективу для свого особистого розвитку і життя. Я є прихильником того, що люди на різних етапах свого життя можуть збирати досвід, освіту в різних країнах. Але важливо створити таке політичне середовище, де людина бачила б на вибір свою перспективу тут».

Канада одразу після Революції Гідності створила багато додаткових програм підтримки України, зокрема, на підтримку реформи «Нова поліція», української армії, що почалася на Яворівському полігоні, а тепер проводиться у 12 різних місцях України, підтримку для неурядових організацій. Існує широкий спектр різних засобів для підтримки нового, що змінює на краще життя України. З моїх спостережень, багато що з тих планів здійснилося, але якихось загальносуспільних радощів з цього приводу не бачу.

Канада створює умови для співпраці з міністерством оборони України, зокрема, щодо навчання військових, військово-технічної співпраці. Ми вже почали перші продажі, скажімо, снайперських рушниць, інших додатків до різних військових систем. Наш навчальний контингент почав з того, що вчився стріляти на полігоні разом з українськими військовими. Тепер вони вже далеко пішли поза тактичний рівень, зараз йдеться про переписування навчальних програм для Збройних сил України.

Завжди кажу: «Приїжджаєш в Україну – протри очі і прочисть вуха: перш, ніж щось радити, треба спочатку побачити, вислухати і зрозуміти». Просто приїжджати з чужими рецептами і

їх насаджувати – це неправильно, воно може дати лише короткотривалий ефект. Це означає, що часом треба пробитися крізь стіни нерозуміння, але воно того варте.

Українська сторона може мати певність, що співпраця у військовій сфері – ротації, які передають свою естафету з рук в руки, вчать на досвіді своїх попередників і адаптуються до потреб ЗСУ, – можуть продовжуватися.

Авіакосмічна сфера також є цікавою для співпраці. Є проєкт, який почнуть реалізовувати вже цього літа: запуск дрібніших супутників для телефонів та інших систем тощо. Ми вже маємо позитивну співпрацю з оновлення літаків серії РН Протон-М чи розробки АН-132 для Саудівської Аравії. Бачу перспективи співпраці з українською ІТ-сферою.

Відповідаючи на запитання про те, якби йому запропонували посаду в українському уряді так, скажімо, як запропонували Уляні Супрун, Наталії Яресько – чи б погодився, Роман Ващук сказав:

«Якби я мав велике бажання, щоб мене називали містер Смерть, який прийшов, не знати звідки вбивати бідних, нещасних зубожілих українців, то я б одразу погодився. В Україні існує двоєке ставлення до людей з діаспори, – з одного боку, є такий солов'їний елемент: «ви такі наші, ви так комічно розмовляєте українською мовою». З іншого боку, – коли треба показати дію, то раптом це входить у конфлікт з українськими формальними і неформальними реаліями. Тоді ця людина стає іншою і її треба випхати і для цього мобілізується українське законодавство та інші засоби.

Мені здається, що потрібно вибрати кращий спосіб взаємодії, щоб люди могли своє знання втілити без цього іншування. Можливо, інститут подвійного громадянства повинен бути, щоб не ставити людей перед вибором, який дуже складний.

Щодо отримання канадської візи, пан посол сказав, що наразі вони мають амбівалентний досвід з українським креативом, коли люди переінакшують свої біографії або дані свого життя, щоб отримати візу.

Розглядаємо, як можна зробити простішим процес отримання візи. Крім того, ми обмежені до певної міри нашим внутрішнім законодавством, яке є дуже гуманним. Ми не маємо внутрішнього апарату, щоб слідкувати за людьми – чи вони виїхали, що вони роблять, чим займаються.

Тішуся тим, що обидва кандидати в президенти України наразі згодні в тому, що має бути одна державна мова – українська. Канада є федерацією. Є одні правила федеральні, інші – на провінції, залежно від мовного докільля і того, як населення провінції ставиться до цих питань. На федеральному рівні ви маєте право як громадянин, щоб вас обслуговували або англійською, або французькою. Я як посол мушу бути двомовною людиною, щоб могли спілкуватися з тими, хто володіє англійською чи французькою. А громадянин може обирати, якою мовою йому спілкуватися.

У провінції Квебек є тільки одна мова – французька. Законопроєкт про це був прийнятий через відчуття загрози для французької мови у морі англосмовної Північної Америки. Це дозволило квебекцям забезпечити собі те докільля, яке вони вважали потрібним.

У мовному питанні немає одної канадської формули, яку можна було б перенести в Україну. Україна і українці почуваються радше, як квебекці в даний момент. Кожне рішення має наслідки, інколи за культурний суверенітет є певна економічна ціна. Скажімо, прийняття закону про франшизацію в Канаді сприяло відтоку штаб-квартир канадських чи міжнародних фірм з Монреалю до Торонто. У мовному питанні треба враховувати загальну суспільну картину.

• Діалоги з Аскольдом Лозинським «СКУ – ООН – Україна»

10 жовтня з ініціативи Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою (МІОК) у Львівській політехніці гостював доктор Аскольд Лозинський, відомий громадський

діяч української діаспори США, адвокат, Президент Світового Конгресу Українців (СКУ) у 1998–2008 рр.

На початку візиту Аскольд Лозинський зустрівся з проф. Юрієм Бобалом, ректором Національного університету «Львівська політехніка». Очільник Політехніки в розмові з гостем наголосив на вагомому значенні партнерства з українською діаспорою: «Львівська політехніка, і МІОК зокрема, відіграли й продовжують відігравати важливу роль у налагодженні продуктивної комунікації й порозуміння діаспори з Україною та України з діаспорою».

Аскольд Лозинський також зустрівся зі студентами-політехніками Інституту права, психології та інноваційної освіти й Інституту гуманітарних та соціальних наук, і прочитав їм лекцію на тему «Роль юристів у громадянському суспільстві». Знаний юрист звернувся до молоді мотиваційними словами: «Ви можете перевернути світ! І я не перебільшую, бо маєте для цього усі можливості».

У своєму виступі промовець виокремив три сектори, які впливають на суспільство: владу, бізнес та громадянське суспільство; звернув особливу увагу на колосальний міжнародний вплив війни, яка відбувається на сході України; проаналізував юридичні аспекти геополітичних угод, укладених за участю України, зокрема так званого Будапештського меморандуму та важливості перебування в Організації об'єднаних націй (ООН).

Студенти запитували Аскольда Лозинського про його найцікавіші справи як юриста та мотиваційні чинники у фаховій діяльності, цікавилися різницею в юридичних площинах між Україною та США, диспутовали з гостем про так звану «формулу Штайнмайєра».

Діалоги з Аскольдом Лозинським продовжилися на зустрічі з академічною спільнотою Політехніки та громадою Львова, темою якої стала «СКУ – ООН – Україна». На заході пан Лозинський розповів про досвід діяльності СКУ у відстоюванні державної незалежності та забезпеченні прав українців на світовій арені.

Модерувала подію Оксана П'ятковська, заступниця директорки МІОКу, яка ознайомила аудиторію з біографією гостя.

Ірина Ключковська, директорка МІОКу, у вітальному слові наголосила: «Аскольд Лозинський прийняв керівництво СКУ в дуже складний час, коли Україна як незалежна держава робила перші кроки, а українські громади структурувалися, передусім на пострадянському просторі. Аскольд Лозинський – це людина, яка тримає руку на пульсі української справи. Авторитет України сприймається через авторитет таких людей як Аскольд Лозинський – професійних та активних».

В'ячеслав Войнаровський, представник МЗС України у Західному регіоні, сказав, що «лише консолідація українців в Україні і нашого другого крила – діаспори, є тим фронтом, який відстоює нашу цілісність та ідентичність. Міністерство закордонних справ України дуже цінує підтримку нашої діаспори».

Привітав гостя Роман Шепеляк, голова Департаменту міжнародної технічної допомоги та міжнародного співробітництва ЛОДА, зазначивши, що пан Лозинський розглядає українську мову як основу нашої національної безпеки, і побажавши йому наснаги в подальшій боротьбі за утвердження України.

У своїй промові Аскольд Лозинський показав історію становлення СКУ (від 1967 до 1993 рр. – СКВУ – Світового конгресу вільних українців) через цитати першого Президента СКВУ о. Василя Кушніра та «шістдесятницьких» дисидентів–політв'язнів на протигагу пасквілям радянських пропагандистів. Гість наголосив, що завдяки здобуттю незалежності Україна стала справжнім суб'єктом геополітики, і це допомогло діаспорі. Зокрема, СКУ як найбільша координаційна надбудова українців у світі набув консультативного статусу в Економічній та соціальній раді ООН (від 2003 р.) саме завдяки клопотанням держави Україна.

З-поміж іншого, Аскольд Лозинський підкреслив: «Щотретій українець живе поза Україною. Нас єднає українська мова і дух. Я не менший українець, ніж ви. Ми всі – однакові українці, бо українська родина не закінчується кордонами Української держави». Тож він не заперечує надання громадянства представникам діаспори, але винятково з держав-партнерів України, передусім з країн ЄС та зі США.

6. Зустрічі:

у Львівській політехніці

- **Зустріч з українською диригенткою світової слави Оксаною Линів «... До зірок»**

16 квітня в актовій залі Національного університету «Львівська політехніка» відбулася творча зустріч з українською диригенткою світової слави Оксаною Линів «... До зірок», яку організував Міжнародний інститут освіти, культури та зав'язків з діаспорою. Гасло події «Особистий успіх – ключ до успіху України». Політехнічна академічна спільнота та громада Львова мали можливість поспілкуватися з непересічною постаттю – головною диригенткою Опери міста Граца (Австрія), арт-директоркою і диригенткою Молодіжного симфонічного оркестру України (YSOU), співзасновницею й арт-директоркою фестивалю LvivMozArt, талановитою українкою, яка своєю професійністю утворює добре ім'я України за кордоном, популяризує рідну культуру у світі.

У Львівській політехніці зустріли Оксану Линів гучними оплесками. Директорка МІОКу Ірина Ключковська представила поважну гостю та зазначила, що в університеті органічно перетинаються поля технічних наук та мистецтва, класична музика часто звучить у коридорах і фойє закладу у виконанні камерного, симфонічного та духового оркестрів Львівської політехніки.

«Сьогодні дуже важливо, щоб відбувалися зустрічі з особистостями, які вибудовують свою професійну діяльність на високих моральних цінностях. При будь-якому сценарії розвитку подій в Україні завжди будуть люди, які у світі, як атланти, триматимуть небо України. До них належить Оксана Линів. Вона може бути впертою, наполегливою, мужньою, але завжди нескореною, добиватися своїх цілей не завдяки, а всупереч» – зазначила пані Ірина.

Ректор НУ «Львівська політехніка» Юрій Бобало вручив дорогій гості квіти, а Народний камерний оркестр «Поліфонія» Народного дому «Просвіта» (художній керівник Роман Кресленко) подарував музичний дарунок – твір Леонардо Коена «Халелуя», який високо оцінила Оксана Линів.

На події відбулася тепла, родинна розмова. Оксана Линів відверто відповідала на запитання, які звучали від Ірини Ключковської та від студентів і викладачів із залу. Диригентка розповіла, що, великою мірою, своїм успіхом завдячує музичній освіті, яку отримала в Україні: «В контексті світу, освіта в нас колосальна, такої кількості практичних занять, які я відвідала, мабуть, не проводять ніде. Якби я не отримала свою базову освіту у Львові, я би не вміла нічого. І про це я говорю у Німеччині». На запитання: «У вашому репертуарі є багато творів українських композиторів, як вам вдається інтегрувати їх у програми європейських концертів?» Оксана Линів відповіла: «Простіше завойовувати європейського слухача європейською музикою, важче є завойовувати особисто і тягнути невідому для пересічного європейця українську музику. Я розуміла, що поки я ніхто – я ні на що не вплину. Коли я вибудую свій авторитет, я можу диктувати свої умови. Сьогодні бренд української музики у світі так зачепився за мною, що мене з нею і запрошують». Студентів цікавила історія успіху гості, зокрема, що є її рушійною силою в житті та творчості, кого вважає своїми вчителями, як зрозуміла покликання саме до обраної професії? На всі запитання було отримано відповіді: школа, інтуїція, воля, відповідальність, бажання перемогти – те, що передувало сьогоdnішньому рівню диригентки. Генеральний музичний директор Баварської опери Кирило Петренко, в якого Оксана Линів була асистенткою, за її словами, є першим вчителем із диригування. «Сміливості бути індивідуальною» вчилася в австралійській диригентки

Сімони Янг. Думка бути диригенткою зародилася в Оксани Линів під час навчання, коли один з її викладачів сказав: «Вы конечно не Тосканини, но будущее у вас есть». Ці слова здивували гостю, адже вона знала, що на оперно-симфонічному диригуванні навчалися тільки чоловіки, для неї це була «як служба в армії». Тим не менше, зерно вже було посіяне.

Звучали і незручні запитання: «Кирило Карабиць недавно потрапив у заголовки завдяки своїм гастролям у США з Російським національним оркестром. Чи пішли б ви на такий крок? Чи співвідноситься геополітика і політика з музикою? Що ви можете дозволити собі, як українка, а що ні?». «Щодо виконання творів російських класиків – тут не може бути ніяких застережень, бо це є світове мистецьке надбання, однак очолення російського колективу неможливе ні під яким соусом», – відповіла Оксана Линів. Ірина Ключковська, провівши аналогії між обов'язками президента й диригента та назвавши президента диригентом, який гарантує, що уряд – оркестр, Верховна Рада – композитор та закони – партитури злагоджено працюватимуть, запитала: «Ми скоро обиратимемо президента. Яким він має бути? Які риси та якості роблять диригента справді добрим диригентом?». На що отримала відповідь: «Обидва мають гарантувати максимальну якість і чіткість виконання свого слова».

Оксана Линів презентувала також проморолик про Молодіжний симфонічний оркестр України (YSOU), до якого ставиться з великим трепетом. Після реалізації унікального українського проекту подібний оркестр було створено в Російській Федерації. Диригентка розповіла про кваліфікований відбір учасників Молодіжного симфонічного оркестру (YSOU) зі всіх куточків України, про перші виступи на світовій сцені та анонсувала запланований творчий тур. З великою теплою запросила на цьогорічний фестиваль LvivMozArt.

Наприкінці зустрічі Ірина Ключковська заінтригувала зал, сказавши, що «зародився новий проєкт: симфонічний камерний оркестр Львівської політехніки готується, Оксана Линів диригуватиме». Модератор запросила гостю взяти участь і стати ключовим спікером Асамблеї «Українка у світі: професіоналізм, активізм, традиція», яка відбудеться 2–4 вересня 2019 року вперше та з нагоди 70-ліття Світової Федерації Українських Жіночих Організацій.

• Зустріч із Марком Робертом Стехом українським діаспорним літературознавцем

25 вересня у головному корпусі Національного університету «Львівська політехніка» відбулася зустріч із Марком Робертом Стехом – відомим українським діаспорним літературознавцем, культурологом, письменником, науковцем, автором і телеведучим мистецької серії передач «Очима культури».

У вітальному слові заступниця директорки МІОКу Оксана П'ятковська наголосила на важливості таких зустрічей та розповіла присутнім про неперервну багаторічну співпрацю між МІОКом і Марком Робертом Стехом, що розпочалася з проєкту «Очима культури» ще у 2012 році.

Модерував зустріч молодший науковий співробітник МІОКу Назар Данчишин, який задекларував тему полілогу як «Львів «Очима культури». Відповідно до цієї теми і розвивалося спілкування з культурологом: Марко Роберт Стех представив до уваги присутніх передачі про українських митців, на творчість яких мав вплив Львів як осередок західноукраїнського культурного середовища. Усі присутні в аудиторії уважно переглянули серії про Василя Барвінського, Богдана-Ігоря Антонича, Олексу Новаківського та з цікавістю прослухали коментарі автора.

«Поки ми самі в собі не знайдемо визначення культури, вона – мертва. Тому одне з найважливіших завдань української спільноти в час, коли українці намагаються збудувати націю, – це знання своєї власної високої культури» – наголосив Марко Роберт Стех.

Послухати цікаві думки гостя та поговорити про проблеми українського малярства, музики та літератури прийшли не лише студенти та науковці Національного університету «Львівська політехніка», а й знакові інтелектуали.

Зокрема, Ігор Калинець – поет, колишній політв'язень, лауреат Шевченківської премії, співробітник МІОКу, подякував Марку Робертові Стеху за його діяльність: «Ваші фільми – це велика потреба для української молоді, завдяки їм вона знайомиться з українською культурою».

Роман Яців, проректор з наукової роботи Львівської національної академії мистецтв, заслужений працівник культури України, кандидат мистецтвознавства, доцент, наголосив: «Ми повинні зробити реконструкцію українського мистецького руху, аби зрозуміти куди нам рухатися далі».

Тарас Пастух, доктор філологічних наук, професор, старший науковий співробітник Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича також високо оцінив програму «Очима культури»: «Марко Роберт Стех у своїх передачах виходить на проблемні лінії та створює цілісну картину, яку презентує своїм глядачам».

Усі присутні в аудиторії мали можливість поставити запитання авторові передач, на які отримали розлогі відповіді. Зокрема, Марко Роберт Стех був захоплений від розмови зі студентами Інституту архітектури, які ставили абсолютно конкретні професійні питання щодо розвитку та стимулювання методики творчості.

У кінці зустрічі Назар Данчишин подякував Маркові Робертові Стеху за цікаву інтелектуальну бесіду, наголосивши на важливості його просвітницької діяльності та продовженні подальшої співпраці.

в МІОКу:

- **Зустріч з головою Світової Федерації Українських Жіночих Організацій Анною Кісіль**

4 лютого, у МІОКу відбулася зустріч з віцепрезиденткою Світового Конгресу Українців, головою Світової Федерації Українських Жіночих Організацій Анною Кісіль, на якій було погоджено спільні заходи на 2019 рік, а також заходи з нагоди відзначення 150-ліття Лесі Українки.

- **Зустріч із представницею новозеландської діаспори Ольгою Фрю**

19 листопада, відбулася зустріч працівників МІОКу із представницею новозеландської діаспори Ольгою Фрю.

Директорка МІОКу Ірина Ключковська подякувала п. Ользі за те, що вона відгукнулася на запрошення Інституту і погодилася розповісти про діяльність українських громад Нової Зеландії та ті проблеми і труднощі, з якими стикаються наші співвітчизники у цій далекій країні.

На початку розмови Ольга Фрю розповіла, що є випускницею механіко-технологічного факультету Національного університету «Львівська політехніка», навчання закінчила у 1989 році за спеціальністю «Технологія машинобудування. Металорізальні верстати та інструмент», а тому з радістю прийняла запрошення МІОКу.

Розповідаючи про життя українців у Новій Зеландії, гостя зосередила свою увагу на ключових аспектах. За словами п. Ольги, у країні налічується три-чотири українських громади у найбільших містах. Їхня діяльність особливо важлива в контексті того, що новозеландці та австралійці все ще не розмежовують Україну як окрему державу, а сприймають її як частину Росії. Українці Нової Зеландії досить активні, вони виходили на мітинги, щоб підтримати громадське суспільство в Україні під час Помаранчевої революції та революції Гідності, тим самим демонструючи, що ми – самостійна, незалежна, волелюбна країна.

Щодо діяльності самих громад, то, окрім об'єднавчих та просвітницьких завдань вони взяли на себе також роль консультантів, адже прямі офіційні зв'язки України з Новою Зеландією ускладнені відсутністю українських консульських чи дипломатичних установ у цій країні.

Сьогодні громадян України у Новій Зеландії обслуговує українське консульство, яке знаходиться в Сінгапурі.

Однією з найбільш активних є українська громада міста Веллінгтона, заснована у 2011 році, де українці проводять різноманітні етнофестивали і так звані «святкові пікніки», концерти, вечори-реквієми, організовують українські суботні школи. Члени громад збирають і відправляють допомогу українським воїнам.

В Окленді, найбільшому місті Нової Зеландії, є греко-католицька церква, служби у якій відбуваються українською мовою, там збираються українці з усіх околиць.

Ольга Фрю наголосила, що діяльність етнічних громад Нової Зеландії закріплена законодавством країни, держава підтримує їх, звільняючи від оподаткування. Українці Нової Зеландії дуже потребують підтримки уряду своєї Батьківщини. Вони там покинуті самі на себе, бракує урядової програми, яка б сприяла поверненню емігрантів в Україну. Особливо гостро стоїть невирішене питання подвійного громадянства.

На завершення розмови гостя закликала співгромадян: «Не виїжджайте за кордон! Ви там будете завжди чужими! Повірте, там дуже важко знайти друзів і однодумців! Залишайтеся на Батьківщині! Поважайте її і себе! Гордіться своїм народом і своєю історією так, як це роблять інші нації! Не дозволяйте чужоземцям керувати на нашій землі!»

• Зустріч з Галиною Винник, головою Ліги українок Канади

Коли за справу береться жінка – успіх гарантовано! Такою україною є Галина Винник, голова Ліги українок Канади (відділ Торонто), яка 13 грудня була в гостях у МІОКУ.

Ліга українок Канади є частиною Світової Федерації Українських Жіночих Організацій, з якою МІОК підписав меморандум про співпрацю.

Під час зустрічі пані Галина Винник презентувала вибрані проекти, над якими тепер працює Ліга у співпраці з українськими громадськими організаціями, зокрема розповіла про «Різдвяну зірку» – проект, який охопив 400 дітей-сиріт із родин учасників АТО та ООС; про 2 табори для родин-ветеранів АТО та ООС в Ірпіні та проект «Найрідніші», який зараз має назву «Разом перемагаємо» і реалізовується у Моршині.

Окремо на зустрічі обговорили проект «Holodomor in the box» і можливість його реалізації в університетах України та презентацію виставки «СФУЖО – 70» (авторства МІОКУ) у такому самому форматі.

Пані Винник також підтримала освітній проект МІОКУ «Український освітній всесвіт», представлений на краудфандинговій платформі «Startera» Львівської політехніки.

На зустрічі також окреслили перспективи майбутньої співпраці, зокрема презентацію Ліги українок Канади на Першому Західному телеканалі.

Для довідки: Ліга українок Канади (ЛУК) є довголітнім активним членом Конгресу Українців Канади (КУК) і Світового Конгресу Українців (СКУ), бере активну участь у Національній раді жінок Канади, Комітеті українок Канади, Світовій Федерації Українських Жіночих Організацій (СФУЖО) і в Світовому Конгресі Українців (СКУ). Місія ЛУК – плекати українську ідентичність у Канаді, підтримувати державобудівництво та розвиток демократії в Україні, які відображають канадські цінності.

• Зустрічі з урядовими особами у Києві

11-12 листопада представники МІОКУ зустрілися з урядовцями та Народними депутатами України. Під час візиту представників МІОКУ до Києва відбулася низка важливих та продуктивних зустрічей, зокрема зустріч із Ларисою Дір, начальницею управління МЗС України з питань закордонного українства та гуманітарного співробітництва; Іриною Подоляк, заступницею Міністра культури, молоді та спорту України; Катериною Левченко, урядовою уповноваженою з гендерної політики; Святославом Юрашем, народним депутатом України, головою підкомітету з питань зв'язків і захисту прав та інтересів українців за кордоном

Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва, головою Міжфракційного депутатського об'єднання «Українці в світі»; Софією Фединою, народною депутаткою України, членкинею Комітету Верховної Ради з питань гуманітарної та інформаційної політики. На цих зустрічах обговорили конкретні напрями для співпраці, ідеї щодо реалізації нових проєктів МІОКу та питання взаємодії між Україною та українцями за кордоном.

Додаток №6

V. Культурно-мистецькі заходи:

За звітний період організовано та проведено:

Проєкти з Всеукраїнською газетою «День»:

- **Дні «Дня» у Львові. Ювілейна міжнародна виставка «День» 2018 у Львівській політехніці**

Київ, Херсон, Одеса, Ужгород, Харків, Чернівці, Кропивницький, Львів, Вінниця, Чечельник, Новотошківське, Полтава, Житомир... На умовній мапі показу – чи не вся Україна. Рубрики показу – «Політика», «Український світ», «Фото з історією» та «Світ очима дітей». На світлинах – військові та цивільні, політики та священнослужителі, експрезиденти та монахині, діти та літні люди, велосипедні та піші мандрі, зал Верховної Ради, прогулянки з чотирилапими та риболовля, кумедні капелюшки та Ігри нескорених, вагон метро та картинки із серії «одна бабця сказала», міські та сільські замальовки... В експозиції, що її розгорнули у головному корпусі Національного університету «Львівська політехніка», – близько двох сотень фото, і це чесна розмова про життя.

Фотовиставку «Дня», а вона вже двадцята за рахунком, відкрили вчора, 22 травня. Проєкт представила головний редактор «Дня» Лариса Івшина. Показ відбувся у межах Днів «Дня» у Львові.

«Двадцять років живої фотоісторії, моніторингу життя країни – це 135 виставок у великих і малих містах України, понад півтори тисячі фотографів – учасників проєкту, сотні тисяч глядачів. Це колосальний шлях, який пройшла редакція «Дня» разом із фотопрофесіоналами й аматорами, – зазначив на відкритті фотовиставки заступник директора Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою Національного університету «Львівська політехніка» Андрій Яців. На цьому шляху фотовиставки газети «День» відкривали нам, українцям, нашу країну, акцентували увагу не тільки на больових точках нашого суспільства, а й на точках росту, показували деградацію політичного класу, але й еволюцію характерів громадян, підказували, які «вітаміни» потрібні для гармонійного розвитку всієї української громади. Саме за це читачі газети «День» повсякчас дякували у Києві, Львові, Луцьку, Черкасах, Чернівцях, Харкові, Полтаві, Сумах, Ніжині, Дніпрі, Ізмаїлі, Чечельнику, Прилуках, Маріуполі, Слов'янську та багатьох інших містах і містечках, а також свого часу в Донецьку. Конкурс 2018 року редакція назвала «Фото першої шпальти» – це фото з яскравими публіцистичними акцентами, які відображають настрій року, квінтесенцію важливих подій. Це спроба зламати стереотипи про те, якою має бути перша шпальта».

За словами Андрія Яціва, Дні «Дня» у Львові з року у рік спричиняють винятковий інтерес у фахівців різних галузей, і це – технічна та гуманітарна еліта, також – активна студентська молодь.

«Хочу особисто подякувати головному редактору «Дня» пані Ларисі Івшиній за те, що для фотовиставок «Дня» вона обирає саме Львівську політехніку, – сказав ректор вишу Юрій Бобало. – Пані Ларисо, це справді велика честь для Львівської політехніки! Ми завжди переживаємо за тих людей, яких бачимо на фотографіях. Тому що фотографії – це мистецтво, і ми, з вашою допомогою, бачимо це мистецтво».

За словами заступника міського голови Львова з питань розвитку Андрія Москаленка, він довідався про газету «День» ще у шкільні роки, бо батьки завжди купували її. «Для мене це був природний процес, бо я пізнавав місію видання з дитинства, крок за кроком... Зараз, говорячи вже про двадцятиріччя фотовиставки «Дня», хочу подякувати за одну особливість. Тому що те, що є на першій шпальті, – це є події, це є моменти і люди, які є публічними. Але є інший нюанс – ми могли про них не довідатися. І насправді тут – велика заслуга вашої команди в тому, що певні процеси стають відомими, набувають новий сенс. І треба розуміти, скільки подій, скільки людей і скільки моментів могли залишитися невідомими, але з вашою допомогою стали відомими! І це, поза сумнівом, дуже допомогло тим людям, котрі є на фото – когось надихнуло, когось – підтримало у їхній справі...», – сказав Андрій Москаленко, вручив Ларисі Івшиній подарункову монету із зображенням покровителя Львова – Юрія-змієборця і додав, що, окрім того, що пані Івшина є у Наглядовій раді Львівської політехніки, вона, поза сумнівом, є й у наглядовій раді міста.

Лариса Івшина, дякуючи Андрієві Москаленку за подарунок, принагідно нагадала, що 19 квітня 2010 року газета «День» разом із МІОКом заклала у Шевченківському гаю Сад світового українства. «Це було на фоні тодішніх декларацій про те, що ми готуємося бути єдиними, а ми конкретно справою показали, як виглядає живий зв'язок, коли на землі батьків кожна частина українства матиме яблуньку чи інше дерево, яке принесе плоди. І плоди не забарилися, бо вже через рік яблунька Естонії дала перше яблуко. Тому дякую за подарунок – це не чергова медаль на полицю, а приємний знак уваги до того, що ми робили фотовиставку на площі Ринок, біля міської ради, у час гострих переживань за наших на фронті. І це була прилученість і міста, і всіх гостей міста, щоби вони побачили, наскільки вражаючими є роботи, представлені на нашому міжнародному фотоконкурсі», – наголосила Лариса Івшина.

Виступив на відкритті фотовиставки «Дня» голова Львівського обласного об'єднання організації роботодавців Іван Ривак. «Оглянув виставку Дня» і подумав, що їй потрібно дати назву «Проблеми сьогодення з оптимістичним баченням дня завтрашнього». У кожному фото – дуже багато філософського змісту, кожне фото спонукає мислити, міркувати, критично оцінювати сьогоdnішній момент, разом з тим – бачити неординарне завтрашнє та участь у тому завтрашньому кожного з нас. А ще хотів би подякувати «Дню» за те, що показуєте не тільки критичні моменти нашого життя, а й шляхи розв'язок цих проблем, бо це допомагає розбудовувати Україну», – зазначив Іван Ривак.

Головний редактор ІА ЗІК Тетяна Вергелес зачитувала останній допис у Фейсбуку громадського діяча і засновника мистецького об'єднання «Дзига» Маркіяна Іващишина, котрий 21 травня раптово пішов з життя, «Цей Світ – стрімкий... Сьогодні Інавгурація, завтра ЗНО. Любіть дітей, рахуйтеся з підлітковим максималізмом. Матимемо не ущербних Президентів. Такий наш шлях, і так ми йдемо. І на тому шляху велике щастя, велика опора для України – це те, що є газета «День» на чолі із взірцем української журналістики, я би сказала, – світової журналістики, Ларисою Івшиною, яка вчить і достукується до суспільства, що, попри всі турбулентності, попри всі періоди, які проходить наша країна, Потрібно робити свою справу. Ця справа – в кожного різна. Головне – не збитися з того шляху і спиратися на любов – до людини, до країни. І ця виставка «Дня» – про любов, про потребу уваги одне до одного, до прекрасних миттєвостей життя. Прочитую професора Грицака: «Зневіра – це форма лінії». Ви, пані Ларисо, ваша газета – приклад того, що є всі підстави не зневірюватися. Бо все залежить від нас».

«Я, оглядаючи виставку, відгортав у своєму підсвідомому календарі сторінки попередніх своїх реакцій на виставкові проєкти «Дня» і зрозумів певну тенденцію, яка розвивається в часі й закріплюється, а особливо в останні роки, – зазначив мистецтвознавець, історик мистецтва, проректор Львівської академії мистецтв і постійний автор «Дня» професор Роман Яців. – Це тенденція, коли ця виставка не тільки документує широкий діапазон нашого національного буття, нашого національного характеру, нашої ідентичності, а також дає виміри нашої сили, нашої тверді у конфігурації і ніжності, притаманної для українців. Тому що ніжність стала часткою тієї сили, яка нам дає можливість відстоювати свої критерії краси і гідності у будь-

яких обставинах і дає субстанцію тої тверді, яка нам дуже потрібна для того, щоби ми з перспективою й оптимізмом дивилися у майбутнє, щоби ми розуміли, що тільки в такий спосіб, коли буде ця комбінація тих властивостей української душі, українського серця, української підсвідомості, зможемо побудувати ту, реальну, Україну, яка не буде міфічною, яка не буде обманливою, яка не буде задзеркаллям невідомого. Тому що, тільки дивлячись у вічі правді, можна відкривати себе набагато глибше. Важливо, що у фотографіях «Дня» нема постановочності – тут є дійсно живе життя, яке дає нам концентрацію згустку болю, сили і краси. З погляду естетики, ці твори відпрацьовано до такої міри, що я подивляю, наскільки злагоджено працювали експерти, які добирали ці світлини. Тому ми й відчуваємо ту велику потугу, якою є українська нація. Дякую команді «Дня».

Привітав присутніх із відкриттям Днів «Дня» у Львові й авторитетний науковець, письменник і перекладач професор Андрій Содомора: «Мені дуже приємно і зворушливо вже вкотре бути на святкуванні Днів «Дня» у Львові. І спадає мені на думку, що наше життя (і не тільки в Україні – на всій планеті) стає дедалі буремнішим і найбільше відповідає прадавній метафорі про житейське море. Це море стає дедалі бурхливішим, і в ньому дедалі важче знайти якісь орієнтири, куди можна рухатися далі. Хочу сказати (зрештою, усі про це знаємо), що газета «День» є тим орієнтиром, котрий усім нам дуже допомагає у цьому буремному житті зорієнтуватися. Мені впала у вічі фотографія, що навіяла шевченкові слова «Хрести дубові посхилялись, слова дощем позамивались...». Хрести наших борців за незалежність, за волю України... Які б дощі не були, які б вітри не були, як би хрести не посхилялися, ніколи не затруться Шевченкові слова «Борітеся – поборете». І ви, пані Ларисо, і ваш газета завжди ставлять оцей чіткий, виразний акцент на тому, що ми, попри все, повинні боротися, ніколи не зневірятися. Один із найвідоміших філософів Анней Дейнека сказав: «День – це крок життя». Я хочу вам побажати, щоби кожен ваш крок був таким, як він є!».

- **Інтелектуальна бесіда Лариси Івшиної зі студентською молоддю**

Після відкриття експозиції у головному корпусі Львівської політехніки всі охочі перейшли до Tech StartUp School ЛПІ (вул. Академіка Колесси, 2), де відбулася інтелектуальна бесіда Лариси Івшиної зі студентською молоддю та інтелігенцією. «Хіба не ідентичність і модернізація – це особливість України в транзиті від пострадянського, постколоніального, і, що найгірше, постгеноцидного стану до твердого розвинутого суспільства в сьогоdnішньому розбурханому світовому морі? Найбільше ми можемо опиратися на те, що випробувано часом. Цивілізація – це те, що відібрала вічність для нас. Відкритий світ дає нам великі випробування – великими можливостями, безмежним океаном спокус, поганих смаків, всього, що може вивернути світ на незміцнілий організм. І тут дуже важливими є ті, хто має лоцію, хто поведе через океан до твердих островів, намитих, укріплених», – сказала, зокрема, головний редактор «Дня». Також розповіла про дерево проєктів газети, важливість історичної тематики в медіа, вироблення нового українського контенту та високу планку газети «День». А ще говорила про новинку Бібліотеки «Дня» – книжку: «AVE. До століття Гетьманату Павла Скоропадського» та, звісно ж, про інші книжки книгозбірні «Дня», а їх – аж двадцять дві (!).

Повертаючись до ХХ Міжнародної фотовиставки «Дня», вхід до неї – вільний, а триватиме показ у головному корпусі Львівській політехніці понад два тижні – до 7 червня. Отож часу вдосталь і для того, щоби оглянути експозицію, і для того, щоби визначити найкращу світлину і за бажанням проголосувати за неї (анкети та скринька для голосування – на столику у фойє на другому поверсі, поруч із Книгою відгуків). До слова, у Книзі відгуків вже є перші нотатки: «Захопливо, вчасно, чесно й актуально», «Я та людина, котра читає і чує газету «День», «Дякую газеті «День», я отримала ще одну вищу освіту!», «Газета «День» – чудова. Тому і виставка чудова».

- **Презентація нової книги «День вдячності» на Книжкового Форумі**

20 вересня директорка МІОКу взяла участь у презентації «Дня вдячності» нової книги всеукраїнської газети «День».

«День вдячності» – нова книга Всеукраїнської газети «День», яку презентували на 26 Книжковому форумі у Львові, дає багато причин для замислення над тим, чим насправді наповнене наше життя. «Ми не вміємо бути вдячними, а невдячність – це рабська риса», – каже у своїх роздумах, як, зрештою, й у передмові книги, головна редакторка «Дня», давня і дуже шанована натхненниця Львівської політехніки Лариса Івшина.

Кожен задум нового видання Лариса Олексіївна обговорює зі своїми колегами, незмінними авторами газети «День».

– Як влучно підмітила Ірина Ключковська, директорка Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою НУ «Львівська політехніка», модераторка зустрічі, ця книга – продовження тріади, яку розробляє «День» – знання, пам'ять і вдячність. А вдячність якраз і є матір'ю всіх чеснот, як стверджував Цицерон. Тому риса, яку своєю книгою плекає «День», є ключем до успішного українського суспільства.

А «ключем» до книги традиційно є «Слово до читачів» – «передмова, яку можна розібрати на цитати». Передмову до цієї книги варто видати окремо і поширити у школах, університетах, щоб вона стала фундаментом для формування свідомості в молоді. І з цією ідеєю варто звертатися в управління освіти, – зазначила, представляючи книгу.

Ірина Михайлівна також подякувала за кожне видання, яке виплекала редакція газети «День», і побажала, щоб їхня справа зростала і розвивалася, даючи потужні плоди для поступу українців.

– Хотіла б, щоб цю книгу розцінювали як перший крок у напрямі прищеплювання нам звички дякувати. Ми дуже недооцінюємо, за що і кому маємо дякувати. Непошановано в країні людей, які мали би стати системою координат, а їхні ґрунтовні знання мають бути на належному місці. Непереосмислена, неперенавчена історія не дає нам можливості добре розвиватися. Сума невдячностей є причиною неуспішності країни. І ці гіркі приклади розвернули і загальмували нашу історію. Усвідомлюю, що це неможливо швидко подолати. Та разом зі зціленням через знання, культивуванням чесно́ї пам'яті та діями, ми зможемо втілити головну ідею порятунку нас і наших дітей, – наголосила у своєму слові до присутніх на презентації Лариса Івшина. – Цю книгу складно «поглинути» залпом, та її можна читати з будь-якого шматка. Я би хотіла, щоб ми виокремили для себе той загальнонаціональний день вдячності. Зрештою, кожен мав би почати зі себе: я, до прикладу, нині ще більше дякую. Впевнена, що лише солідарна вдячність і оздоровлення допоможе нам відчувати себе цілісно.

Багаторічний автор газети «День», а також автор статей, які ввійшли чи не до кожного книжкового видання Бібліотеки «Дня», проректор Острозької академії професор Петро Кралюк окремо подякував усім присутнім у залі, тим, хто передплатив книгу ще до її виходу чи придбав на Форумі. Петро Михайлович наголосив, що це є серйозна підтримка книговидання, особливо зважаючи на те, що держава не піклується про це.

– Це один із найкращих проєктів. Почуття вдячності люди рідко культивують, хоча це дуже важливо. Ця книга дає змогу по-новому подивитися на нашу історію. Тому у своїй статті я особливу увагу хотів звернути на литовських князів, зокрема князя Вітовта. Він тривалий час перебував на українських (руських) землях, зокрема в Луцьку, сприяв його розвитку. Також саме за його правління на березі Чорного моря виникло багато міст, зокрема й Одеса. Тож ми справді маємо за що дякувати цим історичним постатям, які сприяли розвитку нашої держави, – підкреслив професор Кралюк.

Упорядник нової книжки «Дня» Ігор Сяндюков презентував книгу так:

– «День вдячності» – це більше, ніж книжка, це – світоглядний важіль перетворення суспільної свідомості. Коли ми працювали над виданням, то робили це не для себе, а для людей. Вдячність – це шляхетна риса. І лише шляхетне суспільство спроможне на вдячність. Саме змінення суспільної свідомості – і є той важіль, який дозволить оздоровити суспільство. Адже наша хвороба в тому, що мільйони людей переконані: дякувати нема за що й нема кому, бо їм усі мають служити. Це дуже небезпечний суспільний чинник. Згадую слова апостола Павла –

людини, яка найбільше посприяла поширенню християнства, «Вдячність зникає, отже настають останні часи». Зрештою, в Євангелії ми не раз бачимо словосполучення «невдячний рабе». І це справді так: невдячність – це рабська риса. Тому викоринюймо зі свого життя її та культивуємо вдячність, – наголосив Ігор Радикович.

Анна Данильчук, проректорка Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, статті якої теж увійшли до книги «День вдячності», зазначила:

– Коли ми відчуваємо вдячність, то стає легше долати кордони, ми не сумніваємося в тому, як складеться наше життя, минає страх, є бажання рухатися вперед і розвиватися нам, переформатовується наша картина світу. У передмові є надзвичайно сильний емоційний момент: помираючи від голоду, сотні людей, мабуть, думали, чи хтось знатиме про це. Інформаційний вакуум – це справжнє страждання. Тому маємо відчувати вдячність до тих людей, які у складні часи говорили про нас, відчували Україну, хоча їх нічого до цього не зобов'язувало. Людські стосунки, які демонструє ця книга, базуються на високих духовних, моральних якостях, які не замінять жодні економічні стосунки.

Загалом спілкування тривало ще дуже довго. І навіть після завершення презентації ставили питання всі охочі. А їх було доволі багато, серед яких і проректор та студенти Львівської політехніки, що хотіли подискутувати з авторами статей на різні теми. І, звичайно, така презентація книги спонукала багатьох придбати її, щоб і в собі культивувати цю прекрасну звичку – дякувати.

Наталія Павлишин, Центр комунікацій.

- **Відкриття XXI Міжнародної Фотовиставки «День-2019» у Києві**

8 листопада на запрошення члена Наглядової ради Львівської політехніки, головного редактора щоденної всеукраїнської газети «День» Лариси Івшиної, Ірина Ключковська, директорка МІОКу, взяла участь і виступила на урочистому відкритті XXI Міжнародної Фотовиставки «День-2019» та 23-му Дні народженні газети. Під час заходу відбулася урочиста церемонія нагородження переможців. Від МІОКу переможця було нагороджено цінним подарунком.

- **Музична урочистість «Голос серця»**

21 червня у вшанування заповненій Матейківській залі Львівської політехніки відбулася яскрава та незабутня подія – музична урочистість «Голос серця» на вшанування 100-ліття примадонни світової опери Іри Маланюк. Організував і провів захід Міжнародний інститут освіти, культури та зв'язків з діаспорою.

Відкрила урочистість Ірина Ключковська – директорка МІОКу, к. пед. н., відома громадська діячка. Пані Ірина, зокрема, зазначила: «Сьогодні особливий день. У цій прекрасній залі звучатиме висока оперна музика геніальних композиторів світової слави, які творили її для нас, людей різних професій, різного віку, різних уподобань і поглядів. Вона звучить у Львівській опері і трамвайному депо, у філармонії та замку у Свіржі... А сьогодні – у Львівській політехніці, де працюють над інноваційними проектами і водночас мають час, місце та, найважливіше, – бажання слухати класичну музику. Сьогодні відбувається наша зустріч крізь століття з примадонною світової слави Ірою Маланюк».

Директорка МІОКу подякувала людям, завдяки ідеям та дієвій допомозі яких відбулася ця урочистість, зокрема, перебраному напередодні на посаду, ректорові НУ «Львівська політехніка» Юрієві Бобалу; оперній співачці з Сан-Франциско Іванні Таратулі Філіпенко, яка спеціально прилетіла до Львова, щоб дати благодійний концерт у Політехніці; докторці мистецтвознавства, професорці, почесній академкинні НАМ України Стефанії Павлишин, яка є першовідкривачем знакових імен української культури, що творилася в діаспорі; завідувачці літературної частини Львівської опери Надії Труш; племінниці Іри Маланюк, працівниці Львівської політехніки Вірі Білевич і колективу Інституту, який вона очолює.

Своїми сокровенними думками про одну з найвидатніших солісток Віденської, Цюрихської та Мюнхенської опер у 50 – 60-х роках ХХ поділилися Стефанія Павлишин і Віра Білевич.

Пані Стефанія наголосила, що спів і чудові голоси – це визначні риси нашої нації. «Ми маємо дві великі постаті в українській музиці: Соломію Крушельницьку та її родичку Іру Маланюк. Утім, якщо про Соломію знали багато, то Іра була для нас невідомою, хоча вона тріумфально виступала на різних сценах із найвизначнішими виконавцями. Так, у Швейцарії вона виступала по чотири рази на тиждень. Іра мала голос великої краси, своєрідного тембру. Крім того, вона була дуже вродливою жінкою. Іра Маланюк є нашою славою. Вона зробила дуже багато для своєї країни. Якби кожен українець чи українка так розвивали свій талант, як Іра Маланюк, то Україна була б найвизначнішою державою світу», – сказала музикознавець.

Віра Білевич поділилася враженнями про особисте спілкування зі своєю тіткою. З її спогадів гості урочистості дізналися, якою Іра Маланюк була поза сценою. Скромна та дуже пунктуальна, а ще – надзвичайно енергійна. Жінка-шумахер, яка впродовж життя не зраджувала своїй улюбленій марці автомобіля – мерседесу, та фанатка футбольних матчів. «Я мимоволі порівнювала тету з мамою. Якщо мама весь час була в книжках, то тета дивилася спортивні новини», – згадувала пані Віра.

Ведучі заходу Оксана П'ятковська та Андрій Яців, зачитуючи фрагменти з автобіографічної книги Іри Маланюк «Голос серця», провели гостей дійства стежинами життя і творчості співачки та допомогли подумки перенестися в зірковий час оперної примадонни, торкнутися струн її ніжної, співучої душі й пізнати, як особистісний успіх однієї людини стає величчю нації.

Учасники події також мали змогу почути справжній голос Іри Маланюк, який свого часу тріумфально звучав на оперних сценах Італії, Франції, Великої Британії, Іспанії, Аргентини та інших країн. Найвідоміші оперні арії примадонни майстерно виконала Іванна Таратула Філіпенко, оперна співачка з Сан-Франциско, професор музики в коледжі Лос-Меданос, музичний директор Julivanna Music Studio, Voice Coach, звукова палітра якої найточніше відтворює «співочу красу і полум'я» голосу Іри Маланюк. Акомпанувала співачці заслужена артистка України, концертмейстерка Наталія Пелех.

Сотні разів, коли на оперних сценах світу співала «нова Венера, яка прийшла з України», публіка аплодувала стоячи. Так було і цього разу: учасники музичної урочистості у Львівській політехніці на вшанування 100-ліття примадонни теж аплодували стоячи. «Почуття великого задоволення переповнює кожного співака, коли він дарує радість іншим», – написала у своїй книзі «Голос серця» Іра Маланюк, – і, сподіваємось, знову, вже вкотре, але тепер у іншому вимірі Всесвіту – Вічності – пережила його.

Додаток №7.

VI. Інші заходи

Організовано та проведено:

- **Творчий вечір «Україна. Дорога Ігоря Калинця»**

8 липня з нагоди 80-річчя видатного українського поета та прозаїка Ігоря Калинця у Львівській національній опері відбувся творчий вечір «Україна. Дорога Ігоря Калинця».

До ювілею громадського діяча, активного учасника руху шістдесятників, політичного в'язня, Почесного доктора Львівського національного університету імені Івана Франка, лауреата Національної премії імені Тараса Шевченка, відбулось символічне погашення маркованого конверта. Привітав великого українця голова Львівської облдержадміністрації Маркіян Мальський. «Важко підібрати слова, аби привітати таку сильну та відважну людину. Ви пройшли найважчі випробування. Найбільша цінність у людському житті – свобода. І лише, коли цю цінність забирають, ми починаємо розуміти, чого вона варта. Ви – велика людина, ми пишаємось Вами. Дозвольте Вас привітати і просити Бога, щоб ще багато літ Ви підтримували нас та були нашим просвітником істини та правди», – наголосив Маркіян Мальський. У програмі вечора зі словами про ювіляра також виступила директорка Міжнародного інституту

освіти, культури та зв'язків з діаспорою Національного університету «Львівська політехніка» Ірина Ключковська.

Звучала також літературно-музична композиція до поезії Ігоря Калинця на музику Мирослава Волинського у супроводі струнного оркестру капели «Трембіта». Читав поезію Микола Мох (м. Харків). Опісля була симфонія-кантата Віктора Камінського «Україна. Хресна дорога» на вірші Ігоря Калинця у виконанні хору капели «Трембіта» (солісти Олесь Бубела та Ігор Міхневич, диригент – народний артист України Микола Кулик).

• **«Духовні зустрічі» із Митрополитом Київським і всієї України Блаженнішим Епіфанієм**

12 вересня у Львівській політехніці в межах проєкту «Духовні зустрічі» Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою побував Митрополит Київський і всієї України Блаженніший Епіфаній, Предстоятель Православної Церкви України. Спілкування стосувалося теми «Відроджена Церква: нові виклики».

Предстоятеля Православної Церкви України супроводжували митрополит Львівський Макарій, митрополит Львівський і Сокальський Димитрій, архієпископ Дрогобицький і Самбірський Яків, архієпископ Рівненський і Острозький Іларіон, архієпископ Вишгородський Агапіт, архієпископ Чернігівський і Ніжинський Євстратій, єпископ Володимир-Волинський і Турійський Матфей.

– Сьогоднішня зустріч для нас – очікувана й по-особливому важлива. Адже впродовж багатьох років Львівська політехніка дбає не лише про якісне навчання студентів та їхній всесторонній розвиток. Тож за роки навчання у Політехніці молодь має можливість познайомитися з особистостями, які впливають на розвиток нашої держави, а часто й світу. Політехніки вже не раз мали нагоду спілкуватися з українськими духовними велетами. Нас благословляв Блаженніший Любомир Гузар, двічі в нашому університеті побував Глава Української Греко-Католицької Церкви Блаженніший Святослав Шевчук, мали честь приймати й очільника Православної Церкви Філарета і багатьох інших, – наголосив, вітаючи гостя, ректор Львівської політехніки професор Юрій Бобало. – Переконали, що знайомство з Вами, Ваше Блаженство, для присутніх тут буде новою парадигмою у сприйнятті Української Церкви. Адже кожен із нас вболіває за її відродження й усвідомлює значимість для України надання Томосу про автокефалію Православної Церкви України. Розуміємо, скільки ще необхідно зробити, як безмірно багато праці потрібно докласти, однак віримо: Господь благословить усі Ваші кроки в служінні на благо нашого народу.

Зустріч модерував заступник директора МІОК Андрій Яців. Він наголосив на важливості історичних подій, свідками яких ми є. Адже здійснилася мрія поколінь українців – відродилася незалежна автокефальна помісна Православна Церква України. Період її відновлення збігся з етапом кардинальних змін у нашому суспільстві – обстоювання власної національної ідентичності та протидії глобальному руйнуванню традиційних цінностей, яке зараз полонило світ. Тож серйозні виклики стоять нині й перед кожним із нас.

Привітав гостя Політехніки й очільник Львівської облдержадміністрації Маркіян Мальський, підкресливши, що зараз не важливо, хто до якої конфесії належить, а головне – спільна боротьба за українські інтереси.

– Ми всі – молодь і старше покоління – творимо історію й маємо чим пишатись. Незалежно від конфесій ми тримаємось разом, бо Церква завжди об'єднує та згуртовує. Тому закликаю пам'ятати про нашу державу і працювати пліч-о-пліч над її світлим майбутнім, – зазначив Маркіян Мальський.

– За вас вболівають люди, бо розуміють колосальні виклики, які стоять перед нами. Та ми розцінюємо прихід Православної Церкви України в наше життя як велику історичну подію, що засвідчує духовну незалежність нашої Церкви. Сьогодні ми всі отримали прекрасні

настанови, про які інколи забуваємо. Це – вірити, любити, служити і бути відповідальними. Все це є ключовим у нашому духовному житті, – наголосила, дякуючи за чудову зустріч Блаженнішому Епіфанію, директорка МІОКу Ірина Ключковська.

Звертаючись до присутніх, Блаженніший Епіфаній підкреслив:

У своїй щоденній праці кожен із нас повинен докладати зусилля, щоб виховувати силу волі та стійкість характеру. Не забуваймо, що, реалізуючи свої прагнення, на першому місці ми повинні мати моральні християнські цінності – добро, любов, чесність, відповідальність і справедливість. Саме на цих засадах мають базуватися стосунки між людьми, зокрема в колективах. Переконалий, що ваш університет матиме славне майбутнє, і звідси виходитимуть потужні фахівці, які працюватимуть на благо нашого народу.

Зустріч відбувалася у форматі діалогу. Тож кожен охочий мав можливість запитувати те, що цікавило.

Серед запитань, звичайно, було й про те, чи можливе об'єднання УГКЦ та ПЦУ.

Ми рухаємося в одному напрямі – всі хочемо бачити нашу державу успішною і незалежною. Наша Церква стоїть на патріотичних засадах, як і УГКЦ. Ми неодноразово зустрічалися з Архієпископом Святославом і обговорювали майбутню співпрацю. Тож зараз шукатимемо те, що нас єднає. Маємо намір створити дорожню карту для нашої співпраці, – зазначив глава ПЦУ.

Говорячи про виклики, які постали перед Православною Церквою України в умовах гібридної війни, Митрополит Епіфаній зазначив, що мусимо пильнувати усі. Адже північний сусід не дремає і намагається сіяти розбрат між українцями, зокрема й у духовності. Увесь ресурс ворога спрямований на те, щоб автокефалію ПЦУ не визнали. Та «на нашому боці – правда і з нами – Бог. Тож потрібно не опускати руки, а боротися і спільними зусиллями відстоювати справедливість», – сказав очільник ПЦУ.

Серед запитань було одне, що стосувалося вражень від нещодавньої події – зустрічі Блаженнішого Епіфанія з моряками, які минулого тижня повернулися з російського полону.

Будучи з ними, я відчув силу їхньої твердої та непохитної віри, яка допомогла їм вистояти в полоні. Жоден із них не зламався духовно. Патріотизм цієї молоді – надихає. Адже, поневоливши українських моряків тілом, не зламали їхній дух. Наші хлопці готові боротися до кінця за територіальну цілісність України. Я відчув: кожен із них – новітній герой, – поділився враженнями високий гість.

Звичайно ж, зважаючи на те, що серед присутніх на зустрічі було чимало студентів, цікавили спогади Блаженнішого Епіфанія про його роки навчання та улюблених чи неулюблених вчителів.

У житті кожного школяра чи студента трапляються різні викладачі. Досі пам'ятаю сувору шкільну вчительку з хімії. Отримати з її предмету відмінну оцінку було майже нереально, хоча мені досить легко давалася хімія. Я запам'ятовував усе на уроках і вважав, що виконувати домашнє завдання вже не потрібно. Та зауваживши це, вчителька наголосила, що учні повинні вчитися і самостійно, а не лише під час занять. Таких викладачів ми теж маємо поважати, адже вони прагнуть, щоб ми досягали більшого. Кожного з нас Господь обдарував талантами, але ми не завжди їх розвиваємо, хоча, доклавши трохи зусиль, можемо вдосконалюватися і стати успішними в цьому, – розповів глава ПЦУ.

Упродовж зустрічі звучали церковні пісні та молитви у виконанні Народного чоловічого хору «Орфей» Народного дому «Просвіта» Львівської політехніки. Хористи заспівали чотири твори – «Отче наш», «Блажен Муж», «Через поле широкєє», «Боже Великий Єдиний» та подячні «Многая літа» для поважного гостя.

• Зустріч із Владикою Глібом Лончиною «Чому служіння – сила?»

Сучасний український студент живе в час доленосних викликів, з-поміж яких захист Батьківщини від агресора, еміграція чи праця в Україні, політична турбулентність і фінансова нестабільність. Саме тому вкрай важливо, перебуваючи в пошуку правильних відповідей,

застановитися над найсуттєвішим у житті людини – духовністю. З метою дати молоді нагоду поспілкуватися з глибоко духовними людьми Міжнародний інститут освіти, культури та зв'язків з діаспорою (МІОК) організовує діалоги зі знаковими церковними діячами різних конфесій, запрошуючи на них усіх охочих поміркувати про цінності, незалежно від віросповідання.

11 грудня у головному корпусі Львівської політехніки у форматі духовних бесід «за кавою» відбулася зустріч із Владикою Глібом (Лончиною), Апостольським адміністратором Паризької єпархії святого Володимира Великого УГКЦ для українців-греко-католиків Франції, Бельгії, Нідерландів, Люксембургу та Швейцарії, Головою Патріаршої літургійної комісії УГКЦ. Діалоги зі студентством та міською громадою відбулися на тему «Чому служіння – сила?».

Перед початком події Владика Гліб (Лончина) зустрівся з Юрієм Бобалом, доктором технічних наук, професором, ректором Національного університету «Львівська політехніка». Ректор підкреслив важливість візиту Його Преосвященства, наголосивши на тому, що Політехніка радо вітає духовні зустрічі зі студентами, адже це формує в молоді правдиві ціннісні орієнтири, без яких у сучасному світі можна загубити свій потенціал і природні таланти.

Організатори задумали цей захід як неформальну розмову у теплому передріздвяному колі – в аудиторії можна було почастуватися кавою, чаєм, солодощами. Разом із Андрієм Яцівим, заступником директора МІОКу, співмодерував подію Роман Медвідь, студент-політехнік, а на сцені поряд із Владикою та ведучими сиділи студенти.

На початку зустрічі Андрій Яців наголосив, що цим заходом МІОК продовжує добру традицію духовних бесід із церковними достойниками. Пріоритетом таких подій є спілкування з молоддю.

Ірина Ключковська, директорка МІОКу, у вітальному слові зазначила: «Ми вирішили на завершення року, коли викладачам і студентам не дають спокою заліки та іспити, а всім нам, громаді – передсвяткові клопоти, провести духовну зустріч із Владикою Глібом, звернувши наші погляди на найважливіше. Адже саме духовність – це наша основа, яка наповнює нас усіх справжньою силою».

У своїй промові Владика Гліб (Лончина) сказав, що радо погодився зустрітися з молоддю, зацентрувавши на ролі служіння в житті людини:

«Служіння – одне з найважливіших понять християнства. Через служіння Бог хоче, щоб ми були щасливими. Може, це парадоксально для нашого буденного менталітету, але ні гроші, ні слава, ні розваги, ні алкоголь і наркотики, ні будь-які інші матеріальні речі, не роблять людину по-справжньому щасливою, а навпаки узалежнюють її від впливу ззовні, позбавляють її внутрішньої свободи. А служити – це один із найважливіших способів стати вільними.

Ми, люди, є настільки великими й глибокими, що ніхто й ніщо не може зробити нас щасливими, крім самого Господа Бога. Коли ми підкорятимемося Богові, тоді знайдемо істинне щастя.

Спитаєте, як слухати Бога? Ми ж його не чуємо й не бачимо. Як ми можемо мати з ним стосунки? Дуже просто. Служачи одні одним. У цьому є вся суть християнства. Бо служачи одні одним, любимо Бога всім серцем.

Отже, служити означає любити, бажати добра іншим. Коли ми клопочемося про добро ближніх, ми самі ростемо. Коли служимо одне одному, стаємо справжніми людьми».

У межах дискусії пролунало багато запитань із зали. Відповідаючи на них, Владика пояснив відмінність душпастирської праці в Україні та в еміграції й діаспорі (закордоном значно менші парафії, більшість дітей та молоді вже не розуміють українську мову, тож проводяться двомовні літургії), різницю між юліанським (старим) та григоріанським (новим) календарями в контексті святкування Різдва 25 грудня (Владика висловив сподівання, що українські греко-католики та православні спільно перейдуть на астрономічно правильніший календар),

наголосив на важливості оборони Батьківщини від російського агресора, водночас із молитвою про його покаяння та навернення, аби навіть після нашої перемоги, він не замислював помсти і нових нападів.

Наприкінці зустрічі Владика Гліб (Лончина) вділив громаді пастирське благословення, після чого зала заспівала духовний славень України «Боже Великий Єдиний».

- **Працівники МІОКу, протягом року, брали участь:**

- ✓ Семінарі «Підвищення рівня корпоративної культури роботи з інформаційними системами, сучасними інформаційними технологіями і сервісами щодо інформаційної безпеки» в Центрі інформаційного забезпечення Львівської політехніки (21 січня-22 лютого);
- ✓ Презентації Пасторально-міграційного відділу Української Греко-Католицької Церкви у Львові (25 січня);
- ✓ Зустрічі з Головою УГКЦ Блаженнішим Святославом та секретарем Синоду Єпископів УГКЦ владикою Богданом Дзюрахом в рамках підготовки до VII сесії Патріаршого Собору (5 лютого, Львів);
- ✓ Міжнародному святковому флешмобі «Читаймо класиків української літератури» присвяченому 205-й річниці з дня народження Тараса Шевченка, організованого радою українських громадських організацій Москви (березень, Москва);
- ✓ Воркшопі на тему «Від пошуку бізнес-ідей до їх успішної реалізації, або Чому для втілення мрії вам необхідні фінанси?» від програми MSc in Innovations and Entrepreneurship Львівської бізнес-школи (12 березня);
- ✓ Семінарі Наукового товариства імені Т.Шевченка (21 березня, Львів);
- ✓ Навчальному тренінгу Львівської політехніки «Розроблення стратегічного плану розвитку навчально-наукового інституту» (22-24 травня, Львів);
- ✓ Міжнародній конференції «Подолання політичних репресій заради миру і прав людини» Всеукраїнської Ліги Українських Жінок (4 вересня, Львів);
- ✓ Круглому столі в Українському католицькому університеті «Ненасильство? Ідеї Магатми Ганді 150 років після його народження» (15 жовтня, Львів);
- ✓ Круглому столі «Національна пам'ять» (на вшанування жертв тоталітаризму) (27 листопада, Львів);
- ✓ Презентації мемуарного видання «Товариство, яке змінило Політехніку» (спогади, роздуми, документи, світлини) у Актівій залі Львівської політехніки (17 грудня, Львів).

- **Керівництво перекладацькою практикою**

Працівники МІОКу здійснювали керівництво перекладацькою практикою студентів Інституту комп'ютерних наук та інформаційних технологій кафедри прикладної лінгвістики групи ФЛПЛ-11 та ФЛПЛ-12 осіб (магістрів); переддипломною бакалаврською практикою студентів Інституту гуманітарних та соціальних наук, спеціальність – міжнародні відносини.

Додаток №8

VII. Співпраця зі ЗМІ:

Протягом року працівники Інституту взяли участь у:

1. Участь у телепередачах:

- «Українці у світі» на I Західному -10
- ✓ «Українці ОАЕ»

- ✓ (20 січня, Ключковська І.) <http://1zahid.com/projects/ukrainians-in-the-world/ukrayintsi-v-ob-yednanyh-arabskyh-emiratah/>
- ✓ «Українці Австралії»
- ✓ (9 березня, П'ятковська О.) <http://1zahid.com/projects/ukrainians-in-the-world/ukrayintsi-avstraliyi/>
- ✓ «Українська школа в Парижі» (22 березня, Ключковська І.)
<http://1zahid.com/projects/ukrainians-in-the-world/ukrayinska-shkola-v-paryzhi/>
- ✓ «Українці Франції»
- ✓ (20 квітня, Ключковська І.) <http://1zahid.com/projects/ukrainians-in-the-world/ukrayintsi-frantsiyi/>
- ✓ «Українці Румунії»
- ✓ (4 травня, П'ятковська О.) <http://1zahid.com/projects/ukrainians-in-the-world/ukrayintsi-rumuniyi/>
- ✓ «Демографічний Атлас українців в США»
- ✓ (27 травня, П'ятковська) <http://1zahid.com/projects/ukrainians-in-the-world/demografichnyj-atlas-ukrayintsiv-ameryky/>
- ✓ «Українці Каліфорнії»
- ✓ (20 червня, Таратула І.) <http://1zahid.com/projects/ukrainians-in-the-world/ukrayinskyj-golos-z-kaliforniyi/>
- ✓ «Пам'яті голови української громади Угорщини Юрія Кравченка»
- ✓ (13 вересня, Ключковська І.) <http://1zahid.com/projects/ukrainians-in-the-world/pam-yati-golovy-ukrayinskoyi-gromady-ugorshhyny-yuriya-kravchenka/>
- ✓ «Українське шкільництво в Нідерландах»
- ✓ (15 листопада, Мицько О.) <http://1zahid.com/projects/ukrainians-in-the-world/ukrayinske-shkilnytstvo-v-golandiyi/>
- ✓ «Українці в Анкарі»
- ✓ (6 грудня, Трумко О.) <http://1zahid.com/projects/ukrainians-in-the-world/ukrayintsi-v-ankari/>

З них - Ірина Ключковська – 4.

На 5 каналі – 6

- ✓ Програма «Інформаційний вечір» 5 канал. Львів (15 березня)
«Інформаційний вечір» 5 каналі. Львів. Таратула Іванна про Іру Маланюк (19 червня)
<https://www.youtube.com/watch?v=hiX5temxOWA>
- ✓ «Інформаційний вечір»: «Про популяризацію українського, співпрацю з діаспорою, ювілей Ігоря Калинця», Ключковська І. (5 липня)
https://www.youtube.com/watch?v=jTHcxgmtW5Q&feature=share&fbclid=IwAR1W6xxaYm5kV1A5O7c4clD77q7gh4LofpPrpBENs84VIEB8l_NYfJsKFmU;
- ✓ «Інформаційний вечір»: «Про гуманітарну політику у діаспорі», І.Ключковська (28 липня)
<https://www.youtube.com/watch?v=PE9tdWOM8gI&fbclid=IwAR0UPagDFZLt9Yl-DGb5du09CMpgZLbSWV1U-7mQ19XFeSWtYufbXmTgT4s;>
«Інформаційний вечір»: «Про роль жінок -українок в світі», 5 канал. Львів
Ключковська І. (26 серпня)

https://www.youtube.com/watch?v=2ClDso8EVqg&fbclid=IwAR0wOIm_MEkxgtazNiZx_s4_aZlF0MaXmF5iJCFfv4n-j-BwVRiJzOIQa0

- ✓ Інформаційний день на 5 каналі. Львів «Згуртовані новими викликами», Олеся Лилак-Чижович (24 жовтня)

https://www.youtube.com/watch?v=WBKFdMYZshM&feature=share&fbclid=IwAR0yb7RuQE246T8Jqn-8Z7eHLTB2s8Gc_ttHXOGuxAkeLJ8aNyy-BW-vL9o

На каналі «Твоє місто»- 1

- ✓ Ток-шоу «Наші реформи» на телеканалі медіа-хабу «Твоє місто»: «Чи залишиться молодь в Україні, якщо її звільнять від податків», П'ятковська О. (Львів, 7 листопада)
<https://www.youtube.com/watch?v=WgCpUcqINLw>

2. Сюжети про наші події:

І ЗАХІДНИЙ: 1

- ✓ ОЧІ. НОВИНИ. 05.08.2019. «Читання імен Сандормох» (5 серпня)

https://www.youtube.com/watch?v=IGqvMM_0EQA

ЗІК – 1

- ✓ Телепрограмі «Про головне Львів» День мови львівські студенти відзначили флешмобом (20 лютого)
https://www.youtube.com/watch?v=iLCxIQ_l1gE&fbclid=IwAR31G8LWdHw78XbSg9yd7xP1OITi1Bx2X3tgwXyGKtHOnXGbGBsBkzE5sik

НТА -2

- ✓ Телепрограмі «Правда наживо» НТА Мова моїх батьків – мова мого духу (20 лютого)
- ✓ https://www.youtube.com/watch?v=a3EcWFbZkeg&fbclid=IwAR18y0awivMR9_wwYyQPsy0dC9BZUBVTU3dbVaEoDOFSia7YqicOdMjfv8
- ✓ Новини «Правда наживо» Список Сандармох (5 серпня) <http://www.nta.ua/правда-наживо-повний-випуск-502/>

UA: Львів. Суспільне мовлення -1

- ✓ У «Львівській політехніці» відбулося вшанування «Читання імен. Сандармох» (5 серпня)

<https://lv.suspilne.media/news/33386>

Zaxid Net -1

- ✓ Новини Львів. У Львові згадали імена розстріляних в урочищі Сандармох українців (5 серпня)

https://zaxid.net/u_lvovi_zgadali_imena_rozstrilyanih_v_urochishhi_sandarmoh_ukrayintsiv_n1486684?fbclid=IwAR15aNxknqxrVNMhkQbQc_FxFLJYd74OaEOcKdikY4a6D73OQSGx0GrTMjI

5 канал – 4

- ✓ Новини 5 Львів. Зустріч з Оксаною Линів (17 квітня)
<https://www.youtube.com/watch?v=qcZcZcoErMQ&feature=youtu.be&fbclid=IwAR1dugtRW59j8JFnDthPspkKwNXynPKfpwPoTfu3fXbyB3TcQacHqbfCXbs>
- ✓ Новини 5 Львів. Акція пам'яті Сандормох (05 серпня)

https://www.youtube.com/watch?v=mrHRdFmxpfk&feature=share&fbclid=IwAR1BRTrAcFU3IHKop5X2t0ulO-rTb21rSC0jg1gNKCZoq9X1V5_DeDvnZsg

- ✓ Новини 5 канал. Львів. Українка у світі. Професіоналізм. Активізм. Традиція (2 вересня)

<https://www.youtube.com/watch?v=483qTGwed6o&feature=youtu.be&fbclid=IwAR1VQGHbiifNwDmjvCBp4662ZXMcRBvyYQTYHC1yKhsEOEsOxxXpEvhyUAM>

- ✓ Новини 5 Львів. Зустріч з Владикою Лончиною (11 грудня)

<https://www.youtube.com/watch?v=T5kbO6X16Jo>

Галичина ТБ – 1

- ✓ «Українка у світі. Професіоналізм. Активізм. Традиція» (3 вересня)

https://www.youtube.com/watch?v=FSmAeXp_Ti4

«Esnpeso. TV» -3

- ✓ Новини. У місті Лева відбувся семінар «Українська мова як іноземна» (29 бер. 2019 р.)

https://www.youtube.com/watch?v=DQBVlx4v_ZI&fbclid=IwAR3cQtBJczpNN1cOrd29SLlBk2nv3pc5JfKzZKEiP5zbK22CYNUMq1EFo

- ✓ Активні українки з 25 країн світу з'їхались до Львова на асамблею (3 вересня)

https://www.youtube.com/watch?v=I0BGeGRquU&fbclid=IwAR11xPYZf9Yyh6Qi5KuLmU5yLCDGRnXpFHoych0eJ3AsYqArD6gQIv5NX_8

- ✓ Новини. Львів. «Опитування: 47% іноземних студентів у Львові володіють українською мовою» (23 грудня)

<https://www.youtube.com/watch?v=JmKbCPCNwjc&fbclid=IwAR31oSE-nDYQxJJlCuGQG1WGsSQDfT2w--j8jTlZDk9X2ClbPErDaGDht0>

Центр Медійних комунікацій НУ ЛП- 9

- ✓ Акція «Мова моїх батьків – мова мого духу» (27 лютого)

<https://www.youtube.com/watch?v=hfW8d8L0nhw&list=UUPYLOcGzGpjUEMHRvDKT LSA>

- ✓ «Українська мова як іноземна: пошук інновацій крізь призму досвіду викладання інших мов» (березень)

- ✓ <https://www.facebook.com/1657019317693502/videos/586348488497975/>

- ✓ Надзвичайний і Повноважний посол Канади в Україні Роман Ващук відвідав НУ «Львівська політехніка» (15 квітня)

<https://www.facebook.com/1657019317693502/videos/325560181494627/>

- ✓ Дні «Дня» (23 травень) <https://www.facebook.com/watch/?v=2149581361825857>

- ✓ Музична урочистість «Голос серця» Іри Маланюк (22 червня)

<http://miok.lviv.ua/?p=16978>

- ✓ Асамблея «Українка у світі: професіоналізм, активізм, традиція» (2 вересня)

<https://www.facebook.com/watch/?v=508758239700578>

- ✓ Візит Митрополита Епіфанія. (12 вересня)

<https://www.facebook.com/1657019317693502/videos/2130437077250379/?v=2130437077250379>

- ✓ «Українська мова як іноземна: літературні межі та щоденна комунікація молоді», Ключковська І. Гойсан В. (26 листопада)
<https://www.facebook.com/watch/?v=2649942365063119>
- ✓ Зустріч з Владикою Глібом Лончиною (11 грудня)
<https://www.facebook.com/watch/?v=2928587817165418>

III. Участь у радіопередачах і коментарі: 4

- ✓ «Опівдні» в ефірі на «UA: Українське радіо. Львів» (21 березня);
- ✓ «Опівдні» в ефірі на «UA: Українське радіо. Львів» (травень, 20 червня);
- ✓ «Про важливе» «UA: Українське радіо Львів» Анонс Асамблеї (серпень);
- ✓ «Український ракурс» на Українському радіо російської редакції». Анонс конференції «Громадський активізм...», І. Ключковська <http://www.nrcu.gov.ua/schedule/play-archive.html?periodItemID=2345758> (Львів, жовтень).

IV. Вихід статей у Інтернет виданнях і друкованих ЗМІ:

ІА ЗІК, Укрінформ, Стожари, Український тижневик Міст, Гал Інфо, Gal Net, Укрінформ, Збруч, Львівський портал, ІА Syla News, Радіо Свобода, Львівська Мануфактура Новин, Фотографії старого Львова, Леополіс, Почесні амбасадори Львова.

Друковані ЗМІ:

День, За вільну Україну, Експрес, Українка в світі (Канада), Наше слово (Польща), журнал «Єдина» (Угорщина), газета «Просвіта».

VIII. Робота технічного відділу

Працівники відділу протягом року:

1. Перевстановили операційні системи відповідно до вимог використання ліцензійного програмного забезпечення.
2. Підключили комп'ютери до робочих місць для нових працівників.
3. Підготували до експлуатації отримані від Львівської політехніки нові комп'ютери для роботи.
4. Здійснювали поточний ремонт та обслуговування комп'ютерної та офісної техніки.
5. Поновили систему резервного копіювання та зберігання з Veeam Backup & Replication.
6. Модернізували файл-сервер для збільшення ємності накопичувачів.
7. Провели аналіз програмного забезпечення та інвентаризацію всієї комп'ютерної техніки МІОКу.
8. Розробляли, макетували та друкували: бейджики, запрошення, програми, сертифікати, збірники матеріалів, подяки, інформаційні повідомлення, заставки на фейсбук і на сайт, папки, афіші, банери для:
 - Асамблея «Українка у світі: професіоналізм, активізм, традиція»;
 - Літня школа – «Крок до України»;
 - «Читання імен. Сандармох», Міжнародна акція – реквієм;
 - «Україна – ключовий європейський партнер Канади», діалоги з Надзвичайним і Повноважним Послом Канади в Україні Романом Ващуком;

- Акція «Мова моїх батьків – мова мого духу», виставка цитат приурочена до Міжнародного дня рідної мови;
- «Атлас українців у США: демографічні та соціо-економічні характеристики», семінар-презентація унікального видання д-ра Олега Воловини;
- «СКУ – Україна – ООН», зустріч із Аскольдом Лозинським, американцем українського походження, відомим громадським діячем, адвокатом, президентом Світового Конгресу Українців (1998-2008 рр.);
- «Голос серця», музична урочистість, 100-ліття вшанування оперної примадонни, спеціальна гостя – Іванна Таратула Філіпенко (США), оперна співачка;
- Львів «очима культури», зустріч із Марком Робертом Стехом (Канада), знаним діаспорним літератором, науковцем, телеведучим, культурознавцем;
- «Відроджена церква: нові виклики», духовна зустріч з митрополитом Київським і всієї України Блаженнішим Епіфанієм;
- «... До зірок», зустріч з Оксаною Линів, всесвітньо відомою диригенткою;
- Виставка до 70-річчя Світової федерації українських жіночих організацій;
- «Чому служіння – сила?», духовні бесіди за участі Владики Гліба Лончини (УГКЦ);
- Міжнародний науково-практичний семінар «Українська мова як іноземна: пошук інновацій крізь призму досвіду викладання інших мов»;
- Міжнародний науково-практичний семінар «Питання сертифікації української мови як іноземної для дітей: вивчення досвіду інших мов»;
- Міжнародний науково-практичний семінар «Українська мова як іноземна: літературні межі та щоденна комунікація молоді»;
- Міжнародний науково-практичний семінар «Українська мова як іноземна у професійній діяльності».

9. Макетування збірників матеріалів:

- «Українська мова як іноземна у фокусі інновацій: від досвіду до впровадження» (цикл Міжнародних науково-практичних семінарів);
- «Громадський активізм українських мігрантів Європи: згуртовані новими викликами», конференція.

10. Розроблено макет листівки - вітання з Новим роком та розіслано електронною поштою партнерам Інституту.

11. Розіслано інформаційні повідомлення на:

- XIII Літню школу;
- Бієнале «Українська мова у світі: відступ чи поступ?».